

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**ORTAOKULLARDA BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
DERSİNDE AKRAN EĞİTİMİNİN ETKİLİLİĞİ:
FİZİKSEL ETKİNLİK KARTLARININ KULLANIMI
(ELAZIĞ İL ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

RESUL AĞIRTAŞ

2017

ONAY SAYFASI

Prof. Dr. Mustafa KAPLAN

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Bu tez Yüksek Lisans Tezi standartlarına uygun bulunmuştur.

Prof. Dr. Cengiz ARSLAN

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanı

Tez tarafımızdan okunmuş, kapsam ve kalite yönünden Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Mustafa KARADAĞ

Danışman

Yüksek Lisans Sınavı Jüri Üyeleri

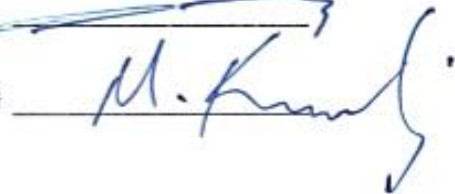
Doç. Dr. Atilla PULUR

Yrd. Doç. Dr. M. Fatih UĞURLU

Yrd. Doç. Dr. Mustafa KARADAĞ

ETİK BEYAN

Kendime ait çalışmalar ile bu tez çalışmasını gerçekleştirdiğimi, çalışmaların planlanmasından, bulgularının elde edilmesine ve yazım aşamasına kadar tüm aşamalarında etiğe aykırı davranışım olmadığını, bu tezdeki tüm bilgileri ve verileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışması içinde yer alan ancak bu tez çalışmasının bulguları arasında yer almayan verilere, bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Resul AĞIRTAŞ', positioned above the printed name.

Resul AĞIRTAŞ

15.09.2017

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Mustafa KARADAĞ', positioned above the printed name.

Yrd. Doç. Dr. Mustafa KARADAĞ

Danışman

ELAZIĞ

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans eğitimim boyunca, bu tezin yürütülmesi ve ortaya çıkarılması aşamasında bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım değerli danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Mustafa KARADAĞ hocama, Doç. Dr Yüksel SAVUCU hocama, Malatya İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğretim Görevlisi Yrd. Doç. Dr Cenk TEMEL hocama ve Sakarya Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğreti Üyesi Doç. Dr. Ayşe Dilşad MİRZEOĞLU hocama teşekkür eder, sonsuz şükranlarımı sunarım.

Son olarak bu güne kadar hep yanımda olan ve beni sabırla destekleyen sevgili eşim Ümmügülsüm AĞIRTAŞ'a sonsuz teşekkürler.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ONAY SAYFASI	ii
ETİK BEYAN	iii
TEŞEKKÜR	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ	ix
1. ÖZET	1
2. ABSTRACT	4
3. GİRİŞ	7
3.1. Kuramsal Temeller	7
3.1.1. Eğitim	7
3.1.2. Eğitimin Önemi ve Amacı	8
3.1.3. Spor Kavramı	9
3.1.4. Beden Eğitiminin Tanımı	11
3.1.4.1. Beden Eğitimi ve Spor	14
3.1.4.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Önemi ve Amacı	16
3.1.4.3. Okullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Genel Amaçları	18
3.1.4.4. Beden Eğitimi Dersinin Faydaları	22
3.1.5. Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK)	26
3.1.6. Tutum Kavramı	32
3.1.6.1. Tutumun Öğeleri	33
3.1.6.2. Tutumların Özellikleri	37
3.1.7. Akran Eğitimi	39

3.1.7.1. Akran Eğitimi Yönteminin Uygulanması	40
3.1.8. İlgili Araştırmalar	42
3.1.8.1. Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar	42
3.1.8.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar	47
4. GEREÇ VE YÖNTEM	51
4.1. Araştırmanın Amacı	51
4.2. Araştırmanın Konusu ve Önemi	51
4.3. Araştırmanın Yöntemi, Evreni ve Örneklemi	54
4.4. Veri Toplama Aracı	54
4.5. Verilerin Analizi	56
5. BULGULAR ve YORUMLAR	58
5.1. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özelliklerine Ait Bulgular	58
5.2. Katılımcıların Ön Test Uygulamalarına Ait Bulgular	58
5.2.1. Katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına İlişkin Genel Görüşleri	58
5.2.2. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine İlişkin Ön Test Uygulamalarına Göre Dağılımları	66
5.3. Katılımcıların Son Test Uygulamalarına Ait Bulgular	75
5.3.1. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına İlişkin Genel Görüşleri	75
5.3.2. Deney Grubu Öğrencilerinin Son Test Uygulamalarına Göre Dağılımları	79
5.4. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine İlişkin Son Test Uygulamalarına Göre Dağılımları	83

5.5.	Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Test Zamanı Değişkenine Göre Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumuna İlişkin Görüşleri	90
5.6.	Araştırmaya Katılan Öğrencilerin İlişkili Grup T Test Sonuçları	97
5.7.	Öğrencilerin “Beceri Derecelendirme Ölçeği”ne İlişkin Genel Görüşleri	100
5.8.	Kontrol Grubu Öğrencilerinin “Beceri Derecelendirme Ölçeği”ne İlişkin Genel Görüşleri	106
5.9.	Öğretmenlerin Grup Değişkenine Göre Beceri Gözlem Formuna İlişkin Görüşleri	111
5.10.	Araştırmaya Yönelik Beden Eğitimi Öğretmenlerin Görüşleri	113
5.11.	Araştırmaya Yönelik Öğrencilerin Genel Görüşleri	114
6.	TARTIŞMA	117
7.	SONUÇ ve ÖNERİLER	121
	KAYNAKLAR	125
	EKLER	133
Ek-1:	Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği	133
Ek-2:	Akran Eğitimci Gözlem Formu	134
Ek-3:	Beceri Gözlem Formu	135
Ek-4:	FEK Uygulaması Öğrenci Belirlemede Kullanılan “Kimdir Bu?” Testi	137
Ek-5:	Kimdir Bu Testi Değerlendirme Tablosu	138
Ek-6:	Akran Öğretici Onay Formu	139
Ek-7:	Akran Öğretici Veli İzin Formu	140
Ek-8:	FEK Akran Eğitimi Programı	141

Ek-9: Anket Uygulama İzni	142
Ek-10: Etik Kurul Kararı	143
Ek-11: Fiziksel Etkinlik Kartlarına İlişkin Öğrenci Görüşleri	144
Ek-12: Öğrenci Günlükleri	147
Ek-13: Uygulamaya İlişkin Deney Grubu Öğrencilerine Ait Fotoğraflar	155
EK-14: Kontrol Grubuna Ait Fotoğraflar	159
ÖZGEÇMİŞ	161

TABLOLAR LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 5.1. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine ilişkin dağılımları	58
Tablo 5.2. Araştırmaya katılan kontrol grubu öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin ön test genel görüşleri	58
Tablo 5.3. Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin ön test genel görüşleri	62
Tablo 5.4. Araştırmaya katılan kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin ön test dağılımları	66
Tablo 5.5. Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin ön test dağılımları	69
Tablo 5.6. Araştırmaya katılan kontrol grubu öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin son test genel görüşleri	75
Tablo 5.7. Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin son test genel görüşleri	79
Tablo 5.8. Araştırmaya katılan kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin son test dağılımları	83

Tablo 5.9.	Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin son test dağılımları	86
Tablo 5.10.	Araştırmaya katılan kontrol grubu öğrencilerinin test zamanı değişkenine göre “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin dağılımları	90
Tablo 5.11.	Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin test zamanı değişkenine göre “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin dağılımları	95
Tablo 5.12.	Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin ilişkili grup t testi sonuçları	97
Tablo 5.13.	Deney Grubu öğrencilerinin “beceri derecelendirme ölçeği”ne ilişkin genel görüşleri	100
Tablo 5.14.	Kontrol Grubu öğrencilerinin “beceri derecelendirme ölçeği”ne ilişkin genel görüşleri	106
Tablo 5.15.	Araştırmaya katılan öğrencilerin grup değişkenine göre beceri gözlem formuna ilişkin görüşleri	111
Tablo 5.16.	7. Sınıfta uygulanan FEK’e yönelik öğretmen görüşleri	113

1. ÖZET

Ortaokullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Akran Eğitiminin Etkililiği:

Fiziksel Etkinlik Kartlarının Kullanımı (Elazığ İl Örneği)

Bu çalışmanın amacı, Ortaokullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinde, Akran Eğitiminin Etkililiğinin, Fiziksel Etkinlik Kartlarının kullanılması sonucunda öğrencilerin beceri gelişiminde ve Beden Eğitimi ve Spor Dersine karşı öğrenci tutumlarındaki değişikliği belirlemek ve Beden Eğitimi ve Spor dersinde FEK kartlarının akran eğitimciler tarafından kullanılmasını modellemek.

2015-2016 Eğitim-Öğretim yılının II. Döneminde Elazığ ili Maden ilçesinde bulunan Atatürk Ortaokulu ile Sivrice ilçesinde bulunan Cumhuriyet Ortaokulunda 7. Sınıflarda öğrenim gören toplamda 120 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Atatürk Ortaokulunda öğrenim gören 7-A Şubesi kontrol grubu 7-B Şubesi deney gurubu, Cumhuriyet Ortaokulunda öğrenim gören 7-B Şubesi kontrol grubu 7-A Şubesi ise deney grubu olarak seçilmiştir. Deney grubunda 30 ve kontrol grubunda 30 öğrenci bulunmaktadır. Öğrenci seçiminin heterojen olması için Akran Eğitimci Gözlem Formu ve sınıfta “Kimdir Bu?” Testi uygulanarak öğrenci seçimi yapılmıştır. Belirlenen akran eğitimcilere süreç açıklanmış ve gönüllü onam formları alınmıştır. Sürece başlamadan önce Tüm öğrencilere “Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” uygulanmıştır. Akran eğitimcilere FEK kartları eğitici eğitimini teorik ve pratik uygulamalar şeklinde (Eğitim süresi: 10 gün günde 1.30 saat toplam 15 saat) eğitim verilmiştir. Akran eğitimi alan öğrencilere eğitim süreci ve uygulama sürecini kapsayacak şekilde

günlükler tutturulmuştur. Deney grubu öğrencilerine akran eğitimi eğitimi verilmiş akran eğitimci tarafında FEK kartları ile (4 hafta) ders işlemiştir. Kontrol grubu öğrencilerinin aynı FEK kartları ile beden eğitimi öğretmeni ile (4 hafta) ders işlemiştir. Dört haftalık ders sürecinin sonunda deney ve kontrol grubu öğrenciler ile bireysel ve odak grup görüşmeleri yolu ile akran eğitimi hakkında görüşler alınmıştır. Tüm öğrencilere “Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği” tekrar uygulanmıştır. Araştırmacı ve uzmanlar tarafından hazırlanan “Beceri Derecelendirme Ölçekleri” de uygulanmıştır. Öğrenciler ve öğretmenler tarafında tutulan günlükler raporlaştırılmıştır.

Araştırmada nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin farklı teknikleri ile veriler elde edilmiştir. Araştırmanın amacına yönelik olarak Akran Eğitimi Gözlem Formu, Kimdir Bu? Testi, Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği, Beceri Derecelendirme Ölçeği, Akran Eğitimci Günlüğü, Bireysel ve Odak Görüşme Formları uygulanmıştır. Beceri derecelendirme ölçeği araştırmacı ve uzmanlar tarafında hazırlanmış, tutum ölçeği ise hazır olarak kullanılmıştır. Tutum ölçeği eğitim öncesinde ve sonrasında olmak üzere iki kez uygulanmıştır. Nitel veriler beden eğitimi öğretmenlerinin ve öğrencilerin günlüklerinden elde edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde, nitel boyut için betimsel analiz, nicel veriler için %, frekans ve tekrarlı ölçümler için t test ve tek yönlü varyans analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Nicel verilerin analizinde SPSS (22) paket programından yararlanılmıştır. Nicel veriler tablollaştırılarak açıklanmıştır. Yine gözlem formlarından elde edilen veriler frekans ve yüzde değerleri ile tablolar şeklinde sunulmuştur. Nitel veriler kodlanarak temalar elde edilmiştir.

Fiziksel etkinlik kartlarının öğrencilerin derse yönelik tutumlarının etkisine bakıldığında, deney grubun ortak etkisinde anlamlı farklılığa ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin almış olduğu eğitim, programın öncesindeki ve sonrasındaki tutum düzeyinde son-test lehine anlamlı bir farklılığa yol açmıştır. Beden eğitimi derslerinde kullanılan akran eğitimi ve fiziksel etkinlik kartları hakkında öğrenci görüşleri araştırıldığında; öğrencilerin büyük çoğunluğunun, akran eğitimi ve fiziksel etkinlik kartlarla ders işlemenin derslerde farklılık yarattığı, hoşlarına gittiği, zevk aldıkları, derse katılımlarını arttırdığı, yararlı olduğu, kartların hareket becerilerini, kendilerine olan güveni geliştirdiği, kartları uygularken zorlanmadıklarını, işbirliği içerisinde hareket etmelerini sağladığı ve dersi daha eğlenceli hale getirdiği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel Etkinlik Kartları, Beden Eğitimi ve Tutum, Akran Değerlendirme

2. ABSTRACT

The Effectiveness of Peer Education in Physical Education and Sports Lessons in Secondary Schools: Use of Physical Activity Cards (Elazığ Province Example)

The purpose of this study is to determine the change in student attitudes towards Physical Education and Sports Lesson in the skills development of the students as a result of the use of Physical Activity Cards, the Effectiveness of Peer Education in Physical Education and Sports Lesson in Secondary Schools and modeling the use of Physical Activity Cards by peer educators in Physical Education and Sports lesson.

In 2nd Semester of 2015-2016 Education year, Atatürk Secondary School located in the Maden district of Elazığ province and 120 students attending the 7th class of the Cumhuriyet Secondary School located in the district of Sivrice. 7-A Branch in Atatürk Secondary School was selected as control group and 7-B Branch as experimental group, 7-B Branch in Cumhuriyet Secondary School was selected as control group and 7-A Branch as experimental group. There are 30 students in the experimental group and 30 students in the control group. For the student selection to be heterogeneous, student selection was made by applying Peer Educator Observation Form and "Who is this?" Test in the class. The process was explained to the designated peer educators and voluntary consent forms were obtained. Before beginning the process, "Physical Education Class Attitude Scale" was applied to all students. Physical activity cards trainings were given to peer

educators in theoretical and practical applications (Training time: 1.30 hours a day, 10 days total, 15 hours). The students who received peer education were provided with diaries covering the training process and the application process. Peer education to students in the experimental group were given by the educator with physical activity cards (4 weeks). The control group was given education by physical education teacher (4 weeks) with the same physical activity cards. At the end of the four-week course period, peer education and physical activity cards were discussed with the experimental and control group students through individual and focus group interviews. "Physical Education Class Attitude Scale" was applied to all students again. "Skill rating scale" prepared by researchers and experts were also applied. The diaries kept by students and teachers are turned into reports.

In the study, data were obtained with different techniques of quantitative and qualitative research methods. For the purpose of the research, the Peer Educator Observation Form, Who is this? Test, Physical Education and Sports Lesson Attitude Scale, Skill rating scale, Peer Educator Diary, Individual and Focus Interview Forms were applied. Qualitative data were obtained from the diaries of physical education teachers and students. In the analysis of the data, descriptive analysis for qualitative dimension was analyzed using % for quantitative data, t test for frequency and repeated measures and one-way variance analysis. SPSS (22) package program was used for analysis of quantitative data. Quantitative data are explained by tabulation. The data obtained from observation forms are also presented in tables with frequency and percentage values. The qualitative data were coded and the themes were obtained.

When the effectiveness of physical activity cards on the students' attitudes towards lesson is examined, a significant difference was found in the common effect of the experimental group. According to this result, the education that the students in the experimental and control groups have received led to a significant difference in favor of the end-test at the pre- and post-program attitude levels. When student opinions about peer education and physical activity cards used in physical education lessons are researched; the majority of the students have stated that studying with peer education and physical activity cards make a difference in the lessons, made them enjoyable, increased their attendance to the lessons, the cards improved their mobility skills, developed their confidence, they didn't have any difficulty in using the cards, allowed them to act in cooperation and made the lesson more enjoyable.

Key Words: Physical Activity Cards, Physical Education and Attitude, Peer Review

3. GİRİŞ

3.1. Kuramsal Temeller

3.1.1. Eğitim

Bilginin kıymetinin sürekli arttığı günümüzde eğitim kavramının oldukça önemli bir yer kaplamaktadır. Teknolojinin baş döndürücü bir şekilde gelişmesi, ekonomik, siyasal ve sosyal alanda görülen değişiklikler, bilginin yayılma kanallarının artması gibi son yıllarda yaşanan değişiklikler eğitimin önemini insan yaşamında daha stratejik bir konuma getirmiştir. Eğitimin amacı gelecek nesillerin toplum yaşamına uyum sağlamaları için gerekli olan bilgi, beceri, değer ve kuralların aktarılması etkinliğidir (1). Eğitim doğumla başlayıp ölüme kadar devam eden sürekli bir etkinliktir. İnsanlar doğdukları andan itibaren diğer canlı ve cansız varlıkların bulunduğu bir fiziki çevrede yaşarlar. İnsanların yaşamlarını devam ettirebilmeleri için içerisinde yaşadıkları bu çevreye uyum sağlamaları gerekmektedir. İnsanoğlu içerisinde yaşadığı çevre ile etkileşime girer ve bu çevreye uyum sağlayabilecekleri çeşitli davranışlar, değerler ve kurallar oluşturur (2).

Devletler gelecekte varlıklarını devam ettirebilmek için çocuklara verecekleri eğitime önem vermektedirler. Eğitimi insanoğlunun varolduğu gündengünümüze kadar oluşturdukları bilgi birikimlerini, nesillerini devam ettirebilecekleri gelecek kuşaklara aktarması olarak tanımlayabiliriz. Eğitimin diğer fonksiyonları da ülkeler arasında siyasi ve ekonomik ilişkilerin düzenlenmesini sağlamak, farklı etnik kökene ve kültüre sahip insanlar arasında

iletişim kurulması, anlaşmazlıkların çözülmesi ve birbirleriyle olumlu ilişkiler kurulmasıdır (3).

Eğitim, bireylerde istendik yönde davranış değişikliği meydana getirme sürecidir. Söz konusu davranış değişimi, belli bir plan ve program çerçevesinde önceden belirlenerek okullarda, öğretmenler vasıtasıyla gerçekleştirilir. Ülkemizde hazırlanan eğitim programlarının çocukların gelişim düzeylerine uygunluğu, öğretmen-öğrenci ilişkilerinin boyutu günümüzde sıkça tartışılmaktadır. Eğitim programının başarılı olmasında, içeriğinin yanı sıra öğretmenlerin uygulama şekli ve öğrenciye yaklaşım tarzı da önemli rol oynamaktadır (4).

3.1.2. Eğitimin Önemi ve Amacı

Eğitim toplumsal düzeni oluşturan, toplumsal düzenin devamlılığını sağlayan, toplumu geliştiren, insanları denetleyen ve toplum değerlerini gelecek nesillere aktararak toplumsal kimlik oluşmasını sağlayan, gündelik hayatın vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Bilim ve teknolojiadaki meydana gelen hızlı gelişmeler, toplumsal ve kurumsal tüm birimleri etkileyerek, birçok birimde değişimler yaşanmasını zorunlu hale getirmektedir. Eğitim toplumsal gereklilikler olan demokratikleşme, hak, özgürlük ve insan haklarını oluşturup geliştirerek toplum düzenini sağlar (5).

Eğitim ile güçlü ve bağımsız uluslar oluşturmak, kültür, örf, adet ve değerlerine bağlı, evrensel ahlak ilkelerine sahip, bilim ve teknolojiadaki gelişmelere uyum sağlayıp kendini güncelleyebilen, sahip oldukları temel hak ve özgürlüklerini bilen ve başkalarının sahip oldukları temel hak ve özgürlüklere

saygı gösteren bireyler yetiştirmek amaçlanmaktadır. Eğitimin temel hedefi istenilen yönde davranış değişiklikleri meydana getirmek olduğu için toplumun tüm birimlerini yakından ilgilendirmektedir. Toplumların huzur ve refah düzeylerinin yüksek olması, toplumu oluşturan bireylerin aldıkları kaliteli ve düzenli eğitimle ve eğitim sürecinde elde ettikleri bilgi ve beceriler ile toplumsal kalkınmaya yaptıkları katılara bağlıdır. Ülkelerin gelişmişlik düzeylerinin seviyesi ve ülkede verimlilik artışı sağlanmasının önemli şartlarından biri de toplumun eğitim düzeyidir (6).

3.1.3. Spor Kavramı

Spor, sözlükte işten uzak durmak anlamına gelmektedir. Ancak kelimenin kökeni disport yani “dis” ve “porture” kelimelerinin türetilmesiyle oluşmuş bir kelimedir. Geçmişte zaman geçirme ve işten uzak kalma anlamlarında kullanılan “spor” terimi, günümüzde ulusal ve uluslararası düzeyde sosyal ilişkiler kurulmasını sağlayan, ciddi düzeyde ekonomik boyuta sahip olan, önemli bir reklar olarak kullanılan, şiddet eylemlerinin sıklıkla gözlendiği bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Kısacası spor, bireysel ve toplumsal, ulusal ve uluslararası etkiye sahip olan bir olgudur (7).

Spor, birbirine zıt ve birbiriyle aynı olan birçok tanıma sahip bir etkinliktir. İnsanlar para kazanma, sosyal çevre oluşturma, sağlıklı kalma ve eğlenme amaçlarıyla spor yapmaktadırlar. Bunların dışında profesyonel sporcular için bir meslek, spor izleyicilerine bir hobi, sağlığı ve vücut yapısını koruma yöntemi, konum olarak güçlü olan insanların bulundukları konuma koruma, orta sınıfta bulunan insanların üst konuma geçme, alt sınıfta bulunan insanların da itibar kazanma, gençlerin enerjilerini harcama ve ileriki yaşlarda yaşlanmanın

yavaşlatılması, engelli bireylerin toplum içerisinde yer edinme çabası olarak kullanılan bir araçtır (8).

Spor genellikle bir karşılaşma olarak, önceden belirlenmiş kurallar çerçevesinde bireysel ya da toplu olarak yapılan, hem fiziki hem de zihinsel yeteneklerin geliştirilmesini sağlayan bir araçtır (9). Bir diğer şekilde sporu, önceden belirlenmiş kuralları olan, bir iş, yarışma veya oyun amacıyla fiziksel ve zihinsel yetenekler kullanılarak yapılan bir aktivite olarak tanımlayabiliriz (8).

Fiziki çevresiyle olumlu ilişkiler kuran birey, insanın doğasında bulunan başarıma duygusunun gerçekleştirilebilmesi için fiziksel, zihinsel, ahlaki ve toplumsal karakterini spor ile yansıtmaktadır (10). İnsanların sağlıklı ilişkiler kurduğu bir toplum oluşturulması, yeni nesile milli bilincin aşılması, kültür, örf, adet, gelenek ve göreneklerin asimile olmasının önüne geçilmesi, milli birlik ve beraberliğin oluşturulmasında sporun oldukça önemli etkisi bulunmaktadır (11). Spor bireylerin ve toplumların sadece bedensel sağlığını değil aynı zamanda ruh sağlığını koruyan ve bütünsel gelişimini sağlayan bir aktivitedir (12). Sporla bireyler kazanmanın yanı sıra bedensel ve zihinsel sağlıklarını koruma amacını da taşımaktadır (13).

Avrupa Konseyi'ne göre spor, bedensel ve zihinsel sağlığı koruma, sosyal çevre edinme ve spor karşılaşmalarında başarılı olmak amacıyla bir organizasyon dahilinde gerçekleştirilen tüm fiziksel aktiviteler şeklinde tanımlanmıştır (14).

Şimdiye kadar yapılan tüm tanımları da içerisinde barındıran bir tanım yapacak olursak spor, bireylerin fiziksel ve zihinsel sağlıklarını koruyan, kişi ya da toplulukların sosyal ilişkiler kurmasına yardımcı olan ve yardımlaşma,

dayanışma duygularını geliştiren, rekabet duygusunu geliştiren ve insanların doğasında bulunan başarıma duygusuna ulaşmasını sağlayan önceden belirlenmiş kurallar çerçevesinde gerçekleştirilen fiziksel ve zihinsel aktivitelerin tümü olarak tanımlayabiliriz.

3.1.4. Beden Eğitiminin Tanımı

Beden eğitimi, insanların fiziksel ve zihinsel sağlıklarını korumalarını sağlayan, fiziki becerilerini geliştiren, kişisel ve çevresel özelliklere göre esnetilebilen önceden belirlenmiş kurallar dahilinde oynanan oyun ve yapılan diğer fiziki etkinlikler gibi sportif etkinlik ve faaliyetlerin tamamını içerisinde barındıran geniş çerçeveli bir etkinlik şeklinde tanımlanmıştır (15). Kuru (16), bireylerin fiziksel, ruhsal ve zihinsel gelişimini destekleyen, bireylere günlük yaşamda ve iş hayatında yardımcı olan, milli birlik ve beraberlik duygularını kuvvetlendiren, belirli kurallar çerçevesinde gerçekleştirilen planlı ve programlı faaliyetlerin tamamını spor olarak tanımlamıştır. Bir başka deyişle beden eğitimi, bireylerin sahip olacakları ideal fiziksel, zihinsel ve ruhsal beceri ve sağlık düzeylerine erişebilmek için yaptıkları etkinliklerin ve aktivitelerin tamamıdır (17). Beden eğitimi ve spor, bireylerin bedensel, ruhsal ve zihinsel gelişimleriyle beraber sosyal yönünün de gelişmesini sağlayan, bireyin çok yönlü eğitimini tamamlamasına yardımcı olan planlı ve programlı faaliyetler olarak da tanımlanabilir (18). Özetle beden eğitimi, toplumsal ve sosyal gereklilikler çerçevesinde, insanoğlunun sahip olduğu potansiyel yeteneklerinin geliştirilmesi amacıyla yapılan fiziksel ve zihinsel faaliyetleri, belirli kurallar ve süreç içerisinde organize etmesi beden eğitimi faaliyetlerinin öncelikli amacının bireylerin fiziki görünüşünde değişiklik yapmak olduğunu gösterir (19). Beden eğitimi ve spor,

eğitimin temel ilke ve amaçları doğrultusunda bireylerin fiziksel, ruhsal ve zihinsel gelişimlerini sağlamanın yanı sıra, bireylerin toplumsal yaşama uyum sağlaması, kişisel ilişkilerinde insani kurallara uyabilmesi, başkalarının temel hak ve özgürlüklerine saygı gösterebilmesi, dürüst ve güvenilir olabilmesi, hem fiziksel hem de ruhsal açıdan sağlıklı olabilmesi, bireylerin sosyalleşmesi, olumlu karakteristik yapıya ve kimlik özelliklerine sahip olmasına, doğru kararlar alarak aldığı kararlarını gerçekleştirme yolunda ilerlemesine olanak sağlamaktadır (20).

Bireylere, eğitim süreci boyunca bedensel ve zihinel gelişim konusunda destek olan etkinliklerden meydana gelen beden eğitimi dersi, “Türkiye’de ilköğretim okulları, lise ve dengi okullar beden eğitimi dersi öğretim programları” kapsamında gerçekleştirilmekte ve programda belirlenen müfredatın cinsiyet farkı gözetilmeden tüm öğrencilere ortak bir şekilde uygulanması belirtilmiştir (21). Eğitim-öğretimin birinci basamağı olan ilköğretim beden eğitimi dersinin temel amacı, öğrencilerin beden eğitimi derslerine karşı ilgi ve isteklerini arttırarak derslere katılımlarını sağlamak, öğrenim süreci sonunda çeşitli bilgi ve beceriler kazandırarak derslere karşı olan tutumlarını olumlu yönde geliştirmektir. Eğitim-öğretimin söz konusu amacına ulaşması, çocuğa kazandırılan beceriyle, sahip olduğu zayıf düzeydeki becerileri geliştirmeyle ve bu becerilerini çocuğun yakın çevresini oluşturan, onu destekleyen aile ve arkadaşlarının olduğu, başarıya heyecanını yaşadığı ortamda sergileyebilmesiyle mümkün olur. Bireyin yaşadığı bu tecrübeler, onun yaşamında olması gereken gerekliliklerden biri haline gelir (22).

İlköğretim çağındaki çocuklar için yeni hareketler bulma ortamı önemli bir rol oynamaktadır. İçerisinde bulunduğu gelişim döneminin özelliklerinden dolayı

bir takım hareketler vasıtasıyla yaşadığı dünyayı keşfeden çocuğun gelişimini tamamlayabilmesi için hareketleri öğrenebileceği örneklerle ve hareketleri öğrenerek enerjisini harcayabileceği hareketleri yapabileceği uygun bir ortama ihtiyaçları vardır (23). Beden eğitimi dersi her çocuğa aynı hareketleri öğretmek ya da her çocuğu eşit seviyede yetiştirmeyi amaçlamamakta aksine her çocuğun kendi yetenek ve bilgisine uygun hareketleri öğrenerek yeteneklerine uygun seviyede yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu nedenden dolayı beden eğitimi dersi müfredatında yer alan kazanımlar belli metotlara göre değil her çocuğun sahip olduğu ilgi, istek ve yeteneklerine göre fiziksel ve zihinsel yapısına uygun kazanımların verilmesine yönelik ayarlanmıştır (24). İlgi istek ve yetenekleri farklı olan çocukların ihtiyaçlarına yönelik kazanımları öğrenebilmeleri ve gelişimlerini tamamlayabilmeleri için öğretmenlerin, öğrencilerinin sahip olduğu ilgi, istek ve yeteneklerini doğru bir şekilde tespit edebilmesi ve kazanımlarını bu doğrultuda vermesi gerekmektedir (25). İnsanların fiziksel ve zihinsel olarak eğitilmesinde ve karakterinin geliştirilmesinde en uygun vasıta olan hareketlerin her yönüyle ilgilenen beden eğitimidir (23).

Eğitimin yadsınamaz bir parçası olan ve etkili bir eğitim-öğretimin gerçekleştirilmesinde önemli katkısı bulunan beden eğitimi, bireylerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda hareket becerisini öğrenme ve sportif faaliyetlerle öğrenmeyi sağlama (20), çocukların beden eğitimi dışındaki derslerde sınıfta oturarak ders işledikleri süredeki hareket ihtiyaçlarını gidermek ve öğrencilere hareketli bir yaşam tarzı oluşturmak amaçlanmıştır (26). Öğrencilere milli birlik ve beraberliğin aşılması, çevresinde bulunan diğer kişilerle ortak hareket edebilme ve işbirliği yapabilme, olumlu kimlik oluşumu, bedensel ve ruhsal

sağlığının korunması, bireylerin moral ve motivasyonlarının artırılması gibi amaçlara sahip olan beden eğitimi ve spor dersinin nihai amacı (27), beden eğitimi ve sporu insanların günlük hayatlarının merkezine oturtmaktır (28).

3.1.4.1. Beden Eğitimi ve Spor

Genel olarak beden eğitimi kavramı fiziksel egzersiz ya da bedensel hareketler eğitimi anlamlarında kullanılmaktadır. Beden eğitimi, belli bir plan ve program doğrultusunda hazırlanmış, eğitim-öğretim müfredatına uygun bir şekilde bireylerin bedensel ve zihinsel kabiliyetlerini, bedensel hareketler yardımıyla geliştirerek bir davranış değişikliği oluşturma süreci olarak tanımlanabilir. Beden eğitimi ile çocuklara mücadele etme, rekabet, başarma hissi gibi duyguların oluşumu sağlarken, fazla enerjilerini önceden belirlenmiş kurallar çerçevesindeki hareketlerle atabilme, bedensel faaliyetler sonucunda belirli davranışlar edinmesini sağlama ve diğer çocuklarla oynayarak sosyalleşmesini sağlama gibi ihtiyaçlarını karşılar. Beden eğitimi ile ulaşılmak istenen nihai hedef çocukların bütünsel olarak tüm yönüyle üst düzey gelişim seviyesine ulaşmasını sağlamaktır (4).

Beden eğitimi derslerinin ilk ve ortaöğretim müfredatına alınması ve resmi bir boyut kazanması cumhuriyetin ilanının ilk dönemlerine rastlamaktadır. Beden eğitimi dersi ilk kez “Jimnastik” adı altında 1926 yılında müfredata dahil edilirken ilerleyen yıllarda “beden eğitimi dersi” olarak adlandırılmıştır (29). Beden eğitimini, bireylerin fiziksel, ruhsal ve zihinsel gelişimlerini sağlayarak onları günlük yaşamlarına hazırlamak, iş ve okul ortamlarında karşılaştıkları güçlüklerle baş edebilecek duruma getirmek, milli birlik, beraberlik ve bağlılık duygusunu geliştirmek, temel hak ve özgürlüklerinin farkına vararak başkalarının temel hak

ve özgürlüklerine saygılı bireyler haline getirebilmek amacıyla önceden belirlenmiş bir plan ve program dahilinde gerçekleştirilen fiziksel ve zihinsel etkinliklerin tümü olarak adlandırılmıştır (16).

Beden eğitimi derslerindeki sportif faaliyetler ile fazla kaloriler yakılır, bağışıklık sistemi güçlenir, dolaşım ve solunum sistemlerinde hastalık görülme riskini azaltır, bireylerin beslenmelerine dikkat etmeleri sağlanır ve farklı spor dallarıyla ilgili stratejiler geliştirerek ilgili spor dalına ilişkin hareketler öğrenmesi sağlanır (30). Beden eğitimi bireylere sağladığı fiziksel faydaların yanında hobi oluşturma, kendine güvenme, dinç kalma, hareketlilik oluşturarak sağlığını koruma, olumlu sosyal ilişkiler kurabilme, sosyal aktiviteler düzenleyebilme, gelişmiş estetik anlayışı, özgüven artışı ve sosyal aktiviteler düzenleyebilme gibi zihinsel ve duyuşsal yönden de olumlu etki sağlamaktadır. Beden eğitimi sayesinde ilk çocuk dönemindeki (7-9 yaş) bireyler temel motor becerileri, ikinci çocukluk dönemindeki (10-11 yaş) bireyler özel motor becerilerini ve son çocukluk dönemindeki (12-14 yaş) bireyler de sportif motor becerilerini kazanırlar ve bu sayede sosyal çevresinde aktif ilişkiler kurabilirler (31, 32).

Eğitim-öğretim sürecinde beden eğitimi ve spor, öğrencilerin fiziksel ve zihinsel olarak geliştirilmesi, çevresindeki bireylerle ve toplumlarla uyumlu olması, toplumsal kurallara uyum salması, kendini tanıyabilmesi, beklentilerini ve hedeflerini iyi bir şekilde belirleyebilmesi, sorumluluk anlayışına sahip olması, milli duyguları anlayıp kavrayarak içselleştirmesi ve yaşamı boyunca kendini gerçekleştirmesi gibi hedeflere ulaşmasını amaçlamaktadır. Ülkeler gelişmişlik düzeylerine göre eğitim-öğretim sürecinde beden eğitimi ve spor dersi müfredatlarında farklılıklar göstermektedir. Günümüzde modern eğitim

sisteminde öğrenciler, akademik ve sosyal yönden beden eğitimi ve spor ile desteklenmektedir. Bu anlayış, beden eğitimi ve spor dersinde bireylerin elde ettiği kazanımların ve öğrenmelerin, bireyin eğitim-öğretim süreci sonunda da devam etmesi gerektiğini savunmaktadır (33).

Bireylere çocukluk döneminde kazandırılan beden eğitimi ve sporla ilgili davranışlar ve öğrenmeler, bireyin ileriki yaşamında uyumlu ve anlayışlı bireyler olmasında, sağlıklı yaşayabilme becerisi kazanmasında, sahip oldukları fiziksel ve zihinsel yeteneklerini geliştirmesinde, spor yapmayı ve sportif aktiviteleri hayatının ilerleyen dönemlerinde de yapabilmesinde ve hem fiziksel hem de ruhsal yönden sağlıklı olmasında önemli rol oynar (34).

İlköğretim birinci kademedeki beden eğitimi ve spor dersleri öğrencilere motor becerilerle ilgili temel hareket bilgilerini, dengeleme hareketlerini, yer değiştirme hareketlerini, cisimlerin kontrollerinin sağlandığı hareketler ya da bunların bir veya birkaçının bir arada kullanıldığı hareketleri kazandırmaya çalışmaktadır. Bu beceriler ilköğretim 1. 2. ve 3. sınıflarda öğrenim gören öğrencilere kazandırılmaya çalışılmaktadır (35).

Beden eğitimi ve spor derslerinin öğrencilerin bedensel faaliyetlerine etkisini ve halk sağlığı üzerindeki etkisini araştıran Sallis ve McKenzie, bu dersin öğrencilerin bedensel faaliyetlerini artırıcı bir etki gösterdiğini ve halk sağlığı üzerinde olumlu yönde önemli bir etkisinin olduğunu bulmuşlardır (36).

3.1.4.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Önemi ve Amacı

Beden eğitimi dersi ile okullarda, öğrencilere fiziksel aktiviteler içeren kazanımlar verilerek eğitim-öğretimleri sağlanır. Beden eğitimi ve spor dersi ile

öğrencilerde olumlu kimlik gelişimi, özgüven, moral ve motivasyon artışı, milli birlik ve beraberlik duygularının kazandırılması, insan haklarına saygılı, toplu yaşama uyum sağlayabilen ve sağlıklı yaşam sunan bir eğitim-öğretim aracıdır.

Oyun, rekabet, fiziksel aktiviteler, egzersiz ve sportif faaliyetler gibi etkinlikleri içerisinde barındıran beden eğitimi, insanların bedensel faaliyetlerle eğitilmesini sağlamaktadır. Beden eğitimini, bireylerin fiziksel, zihinsel ve ruhsal olarak gelişiminin sağlanmasını, bireylerin tüm yönleriyle dengeli bir şekilde geliştirilmesi ve içerisinde bulunduğu topluma faydalı olmasını fiziksel aktiviteler ve egzersizler yardımıyla gerçekleştirmeye çalışan bir eğitim aracı olarak tanımlayabiliriz (37).

İnsanların bedensel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerinin bir bütün halinde gelişmesinde, toplum ahlak ve kurallarına uyumlu bireyler olmasında, işlerinde yüksek verim elde etmesinde ve günlük hayatında daha mutlu olmasında beden eğitimi ve sporun oldukça önemli payı bulunmaktadır. Beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin bireylere sağlamış olduğu faydalar dışında kurumlar ve ülkelere de önemli faydaları bulunmaktadır. Spor karşılaşmaları sonucunda elde ettikleri başarılar ile ülkelerinin ya da kurumlarının tanıtımlarını, reklamlarını ve propagandasını yapabilirler (38).

Beden eğitimi ve spor derslerinin nihai amacı bireylerin ve toplulukların yaşamları boyunca sağlıklı ve mutlu olmasını sağlamaktır. Bedensel ve ruhsal sağlığı yerinde olmayan bireylerin işlerinde mutlu olması ve verimli çalışmalar yapması beklenemez. Bireylerin iş hayatında verimli olabilmelerinde ve günlük hayatlarında sağlıklı ve mutlu olabilmelerinde fiziksel aktiviteler ve egzersizler yani bedensel eylemlerin tüm çeşitlerini barındıran, bilinçli ve önceden

hazırlanmış program dahilinde yapılan beden eğitimi ve spor dersi önemli rol oynamaktadır. Beden eğitimi ve spor dersinin iki önemli özelliği vardır. Bunlar;

Fiziksel Vasıflar: Bireylerde geliştirilmesi istenen elastiklik, dayanıklılık, hızlilik, çeviklik, eşgüdüm... gibi davranışlardır.

Ruhsal Vasıflar: Rekabet edebilme, işbirliği sağlama, disiplin, kararlılık, başarı, yardımlaşma, mücadele etme... gibi ruhsal gelişimlerdir (38).

Yaylacı, beden eğitimi ve sporun temel amacının, bireylerin bedensel etkinlikler ve fiziksel aktiviteler yardımıyla eğitimini sağlamak ve tüm bireylerin sahip oldukları beceri ve kabiliyetleri geliştirerek sahip oldukları potansiyeli en üst düzeye yükseltmesini sağlamak olduğunu söylemiştir. Yine bunun dışında beden eğitimi ve spor bireylerin bedensel, zihinsel ve ruhsal yönden bir bütün halinde gelişimlerini sağlamaktadır. Beden eğitimi ve spor ile bireylerin beden sağlığını koruma, günlük hayatında ve iş hayatında mutlu olmasını sağlama, bedensel ve ruhsal olarak güçlü olmasını sağlama, olumlu benlik algısı geliştirmesini sağlama, toplum kurallarına uyarak milli bilinç ve bağlılığını arttırma, sorumluluk bilinci oluşturma ve kültürel değerleri benimseme ve sahip çıkma gibi duyguların da bireylerde geliştirilmesini amaçlamaktadır (39).

3.1.4.3. Okullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Genel Amaçları

Okullarda verilen beden eğitimi ve spor dersinin amacı, Türkiye cumhuriyeti Anayasası, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ve Türk toplumunun genel örf, adet ve geleneklerini de göz önünde bulundurarak bireylerin bedensel ve ruhsal sağlığını koruma, olumlu benlik duygusu oluşturmalarını sağlama, genel ahlak ilke ve kurallarına uyma, pozitif düşünce

yapısına sahip olma, iş hayatında verimli çalışmalar yapmasını sağlama, milli birlik ve beraberlik duygusuna sahip olma, kendi temel hak ve özgürlüklerinin farkında olma ve başkalarının haklarına saygı gösterme gibi temel değerleri ve duyguları geliştirmektir (40).

Beden eğitimi ve spor dersi sayesinde spor yapma alışkanlığı kazanma, spor için hayatımızda belirli zaman dilimleri ayırma, ulusal ve uluslararası yarışmalarda başarı kazanarak ülkelerin, şehirlerin ya da kurumların reklamlarını yapma, başarı duygusunu tadarak hayattan zevk alma, sportif çalışmalar sayesinde sorumluluk alma duygusuna sahip olma, bireyin kendine güven duygusunun oluşmasını sağlama, mücadele edebilme, rekabet ortamı yaratma, bireylerin belirli bir sosyal statüye sahip olmasını sağlama gibi beden ve ruh sağlığı yerinde olan bireyler yetiştirerek sağlıklı toplum oluşumu sağlanabilmektedir (41).

Bilginin ışık hızıyla yayıldığı çağımızda sadece bilgi aktarımından ibaret olan bir eğitim sisteminin kabul edilmediği bir gerçektir. İnsanlar sadece beyinden ibaret olmayıp en az akılları kadar önemli olan ve onları yönlendiren duyguları da bulunmaktadır. İnsanlar eğitilirken sadece beyinleerine hitap eden eğitim anlayışı geçerliliğini yitirmiştir (42). Bireylerin sağlıklı bir beden gelişiminin sağlanması ancak beden eğitimi ve spor dersiyle mümkün olmaktadır. Bu da beden eğitimi ve sporun eğitim-öğretim sistemleri içerisindeki yerini ve önemini göstermektedir (43). Bedensel sağlığı yerinde olan bireylerin öğrenme düzeylerinin daha yüksek, öğrenme isteklerinin daha fazla ve motivasyonunun yüksek olması daha kuvvetli bir durumdur. Bireylerin ergenlik dönemlerinde katıldıkları sportif faaliyetler, yaptıkları fiziksel etkinlikler onların sosyal ve duygusal gelişimlerine olumlu etkide bulunacaktır. Ülkelerin gelişmişlik düzeyi arttıkça beden eğitimi ve spor

derslerinin amacını, bireylerin sahip olduğu hareket yeteneklerinin ve sportif yeteneklerinin geliştirilmesi ile bireylerin hayat boyu sağlıklı yaşayabilme kavramına değer vermeleri oluşturmaktadır. Beden eğitimi ve spor etkinlikleri sınav kaygısını azaltarak, öğrencilerin moral ve motivasyonu yükseltir ve öğrenme verimliliğini artırır. Sınavlara hazırlanan öğrencilerin günlük 15-20 dakika sportif faaliyetlere yönelmesi onların sınav kaygılarıyla baş edebilmesini ve öğrenme verimliliklerinin artmasını sağlayacaktır (44).

Naspe (45), sportif eğitim alan bireylerin göstereceği davranışları ve karakteristik özelliklerini şu şekilde açıklamıştır:

1. Sportif etkinliklerin yapılmasında bazı hareketleri yeterli düzeyde uygulayabilirken bazı hareketleri uzmanlık düzeyinde sergileyebilir.
2. Sportif faaliyetlerin kurallarını yeni beceriler öğrenmek ve var olan becerilerini geliştirmek amacıyla uygular.
3. Sportif faaliyetler hayatında aktif rol oynamaktadır.
4. Fiziksel ve bedensel olarak sağlıklı bir görünüme sahip olur ve bunu korur.
5. Sportif faaliyetlerde sorumluluk duygusunu taşır.
6. Sportif karşılaşmalarda diğer insanların bireysel farklılıklarını anlar ve saygı gösterir.
7. Sportif faaliyetler ile olumlu kimlik gelişimi sağlama, sosyal ilişkiler kurma, olumlu iletişim süreci kurabilme, rekabet ve mücadele ruhunu canlandırma, sportif faaliyetlerden haz alma gibi duyguların harekete geçirildiğini bilir.

Graham, Hale ve Parker (45) çocukların Beden Eğitimi ve Spora ihtiyaç duyma nedenleri olarak şu maddeleri göstermişlerdir:

- Sağlıklı bir beden ve ruh sağlığına sahip olabilmek için düzenli olarak sportif faaliyetlerde bulunma
- Sahip oldukları yeteneklerini geliştirme,
- Sportif faaliyetler için bedensel ve zihinsel yapısını geliştirme,
- Sportif faaliyetler sonucunda moral ve motivasyonlarını arttırarak akademik başarılarını arttırma,
- Hayatını planlayarak düzenli olmasını sağlama,
- Ulaşılabilir ve gerçekçi hedefler belirleme,
- Sportif faaliyetlerde işbirliği kurma ve liderlik özelliği geliştirme,
- Sahip oldukları bilgi ve becerileri geliştirerek kendi kendilerine yetebilme,
- Sportif faaliyetlerle stres atabilme
- Sosyal çevrsindeki diğer insanlarla ve akranlarıyla olumlu sosyal ilişkiler kurabilme

Yapılan araştırmalar sonucunda düzenli olarak yapılan sportif faaliyetlerin ve egzersizlerin insan sağlığını olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Uzmanlar, sportif etkinliklerin, aktif yaşam tarzının halk sağlığı üzerindeki pozitif etkisinden etkilenerek, beden eğitimi ve spor derslerinin bireylerin hayatları boyunca aktif yaşam için gerekli olan bilgi ve becerileri öğretmesi gerektiğini ve bireylerin sportif faaliyetlere ve aktif yaşama karşı olumlu tutumlar geliştirmesini

sağlayacak etkinlikler düzenlemesi gerektiğini belirtmişlerdir (46). Sonuç olarak beden eğitimi ve spor dersleri bireylerin fiziksel gelişimini, psikomotor becerilerinin gelişimi, olumlu benlik algısının oluşumu, çevresiyle olumlu sosyal ilişkiler kurma kısacası bireyin hem fiziksel hem duygusal hem de ruhsal yönden bir bütün olarak gelişiminin sağlanması açısından önemli bir etkiye sahiptir (47).

3.1.4.4. Beden Eğitimi Dersinin Faydaları

Eğitim-öğretim sürecinde beden eğitimi ve spor dersinin yadsınamaz derecede önemli yeri bulunmaktadır. Öğrencileri oyalama amacıyla müfredata giren bir ders değildir (48).

Beden eğitimi ve spor dersi bireylerin bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimlerini dengeli ve bütünsel bir şekilde tamamlayan, toplum içerisinde mutlu ve sağlıklı bireyler olarak yer almasını sağlamaktır. Beden eğitimi ve spor dersi sayesinde bireyler sportif faaliyetlere katılmaktan haz duyar, sahip olduğu becerilerini geliştirir, yeni beceriler öğrenir, sorumluluk duygusu gelişir ve toplumsal görev almaya istekli olur. Bir başka düşünceye göre beden eğitimi ve spor dersi çocuğa;

- Kendini gerçekçi bir biçimde tanıma ve dış çevresindeki insanlara kendini tanıtmaya imkanı tanır.
- Sahip olduğu bilgi ve becerilerin farkına varmasını sağlar, güçlü ve zayıf yönlerini tanımasını sağlar ve zayıf yönlerini geliştirmesine imkan tanır.
- Bedensel özelliklerini tanıma imkanı bulur.

- Yeni beceriler öğrenerek sahip olduğu potansiyeli etkili bir biçimde kullanır.
- Sağlıklı ve mutlu bir hayat sürebilmek için gerekli olan deneyim, bilgi, sorumluluk ve davranışlar kazanır.

Beden eğitimini bireylerin yaşamları boyunca kaliteli bir yaşama sahip olması amacıyla, bireylere bedensel, duyuşsal ve ruhsal becerilerin kazandırılması süreci olarak tanımlayabiliriz (49).

Beden eğitimi ve sporun bireyin bedensel gelişimine etkisi: Beden eğitiminin temel özelliklerinden biri de bireyin fiziksel gelişimine katkı sağlamaktır. Eğitimin diğer alanları fiziksel gelişimden daha çok bireylerin zihinsel gelişimini sağlamaya yönelik olmaktadır. Bireylerin kas, kemik ve eklemlerinin çalıştırılarak, bedensel yapının güçlenmesi sağlanır. İnsanoğlu doğası gereği hareket etme ihtiyacı hisseder. Beden eğitimi ile önceden hazırlanmış bir plan doğrultusunda yapılan çalışmalar, çocukların ve yetişkinlerin vücut sistemlerinin daha iyi gelişmesini sağlar. Sportif faaliyetlerin düzenli ve programlı bir şekilde yapılması, bedensel sistemlerin gelişmesini, mukavemeti ve verimliliği artırır. Bireylerin bedensel gelişimleri toplum içerisindeki konumu üzerinde de etkili olmaktadır. Örneğin fiziki açıdan sportif faaliyetlere uygun olan çocuklar, spor etkinliklerine katılarak grupta kabul görme, aidiyet duygusunu yaşama gibi duyguları yaşayabilirken, fiziksel açıdan yetersiz olan çocuklar bu tür gruplar tarafından dışlanır ve olumlu sosyal ilişkiler kuramaz (49).

Beden eğitiminin bireylerin psikomotor gelişimleri üzerindeki etkisi: Psikomotor gelişim ile vücuttaki kemik, kas ve sinir sisteminin uyumlu bir şekilde

çalışarak, birlikte hareket edebilmesi ifade edilmektedir. Beden eğitimi sayesinde bireylerin kas ve sinir koordinasyonları uyumlu bir şekilde gerçekleştirilir. Bu durum beden eğitimi dersinin psikomotor gelişim üzerindeki önemli etkisini göstermektedir. Psikomotor gelişimlerini tamamlamış bireyler kas ve sinir koordinasyonunu kullanarak belirli bir işi daha az enerji harcayarak daha kolay, estetik ve başarılı bir şekilde yerine getirmektedir. Koşma, yakalama, top sürme, ağaca tırmanma, yakalama, tutma, sıçrama... gibi beceriler psikomotor gelişim ile ilgili olan faaliyetlerdir. Beden eğitimi ile geliştirilmek istenen bu beceriler, bireylerin bütünsel gelişimini sağlamada etkili olmaktadır (49).

Beden eğitiminin zihinsel gelişim üzerindeki etkisi: Bireylerin yaşadığı dış çevreyi anlaması, olayları ve durumları yorumlayabilmesi, düşünme becerisi bireylerin zihinsel gelişimini ifade etmektedir (50). Bireylerin problem çözme, anlama ve öğrenme ortamlarındaki yaşantıları onların zihinsel gelişimlerini hızlandırır. Beden eğitimi ve spor faaliyetlerinde oyunların ve yarışmaların kurallarını öğrenme ve oyun sürecinde kazanmak amacıyla geliştirilen stratejiler bireylerin zihinsel gelişimlerini arttırıcı rol oynamaktadır. Bireyler sportif faaliyetleri izlerken sporcuların hareketlerini izlemesi, oyun kurallarının anlatılması, oyun stratejilerinin geliştirilmesi, planlama yapılması ve öğrenilen hareketlerin uygulanması zihinsel faaliyetlerdir (49).

Beden eğitiminin duygusal ve toplumsal gelişim üzerindeki etkisi: Bireylerin toplum kurallarına uyarak, değerlerini benimsemesi, sosyal ilişkiler kurabilmesi ve temel hak ve özgürlüklere saygı göstermesi toplumsal gelişim ile ilgili durumlardır (51). Sportif faaliyetlerden bazılarının takım oyunları şeklinde olması, gerek bireysel gerekse de takım oyunlarının taraftarlar tarafından

izlenmesi bu faaliyetlerin toplumsal bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Bu nedenle sporcular duygu ve düşüncelerini gerek izleyicilere, gerek takım arkadaşlarına ve gerekse de rakibine aktarma fırsatı bulmaktadır. Beden eğitimi ve spor faaliyetleri çerçevesinde bireyler kendilerine bir sosyal grup oluşturarak sosyal ilişkiler kurabilme ve bir gruba ait olarak kendini gerçekleştirme fırsat bulma imkanına sahip olurlar. Bu şekilde bireyin toplumsal gelişimi sağlanmış olur (49).

Beden eğitimi ve spor dersinde öğretmen öğrencilere bedensel hareketleri ve oyun kurallarını öğretmenin yanın da öğrenmeye etki eden faktörleri de bilmesi gerekmektedir. Öğrenmeyi, bireylerin içerisinde yaşadığı çevresinde elde ettiği tecrübeler sayesinde davranışlarında meydana gelen kalıcı değişimler olarak tanımlayabiliriz (52). Öğrenmenin gerçekleşmesine etki eden faktörleri şöyle sıralayabiliriz:

1. Bireyin öğrenme için hazırbulunuşluk düzeyi,

- Öğrenme olayının gerçekleşebilmesi için bireyin bedensel, zihinsel ve ruhsal açıdan öğrenmeye hazır olması gerekmektedir. Öğrenci bir davranışı ya da sportif etkinliği öğrenmek için güdülenmişse bu davranışı öğrenir. Bu nedenden dolayı beden eğitimi öğretmenlerinin bireylere sportif faaliyetlerin kurallarını ve ilgili becerileri öğretebilmesi için bireyleri güdüleyerek ilgi, istek ve motivasyon düzeylerini yükseltmesi gerekmektedir (52).

2. Motivasyon,

- Bireylerin öğrenmeye teşvik edilmesi, öğrenme ortamındaki engellerin kaldırılması olarak tanımlanabilir. Bireylere öğrenmeleri hakkında geri bildirim verilerek ve başarıları ödüllendirilerek başarılarının devamı sağlanabilir (52).

3. Tekrar yapmak,

- Öğrenmenin tam olarak gerçekleşebilmesi için davranış değişikliğinin kalıcı olması gereklidir. Bu nedenden ötürü davranışın kalıcı olmasını sağlamak için tekrar etme ve pratik yapmak gerekmektedir (52).

4. Öğrenilecek davranışın niteliği

- Öğrenilecek davranışın bireyin yaş, cinsiyet, sosyo-ekonomik durum, kültür, değer ve inançlarına uygun olması, öğrenilmesini hızlandırır. Bu nedenden dolayı öğretmenin öğretmek istediği davranış veya sportif etkinliğin öğrencilerin kişisel özelliklerine uygun olmasına dikkat etmesi gerekir (52).

3.1.5. Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK)

Ülkemizde ilköğretim 5-8. Sınıfların Beden Eğitimi ve Spor derdi öğretim programına bakıldığında Fiziksel Etkinlik Kartlarının öğretmenlerin ders anlatım tekniği olarak kullanılması önerdiği görülmektedir. Literatür incelendiğinde bu yöntemin ilk olarak İngiltere’de TOPs Cards ismiyle kullanıldığı belirlenmiştir.

Bu yöntem, beden eğitimi ve spor programlarında yer alan hareketleri geliştirmek, programın kalitesini arttırmak ve programda yer alan konuların uygulanabilir hale gelmesini sağlamak amacıyla 1994 yılında İngiltere’de kurulan “Youngand Sport Trust” isimli kurumda çalışan öğretmenler tarafından keşfedilmiştir. Bu yöntem Top Play ve Top Sport şeklinde iki programdan

oluşmaktadır. Top Play ile ilk çocukluk döneminde (4-7 yaş) bulunan çocuklara temel motor becerilerin öğretilmesi üzerine yoğunlaşmıştır. Top Sport yöntemi ile de ikincil çocuk döneminde (7-11 yaş) bulunan bireylerin sahip oldukları potansiyeli geliştirmek ve yeni beceriler kazandırmak amaçlanmıştır. Bu yöntemler 1996-1997 yılları arasında İngiltere’de ilkökul müfredatına konulmuştur. 2002 yılında Beden Eğitimi ve Spor ulusal müfredatı için tekrar revize edilmiş ve bu programlar için yeni bir sayfa açılmıştır. Bu yöntemlerin amacı beden eğitimi ve spor programlarının içeriğini genişletmek, programın etkililiğini arttırmak, bireylerin öğrenmesini sağlamak için tekrar yapmasını sağlamak, programın uygulayıcıları olan öğretmenlerin bilgi ve beceri düzeylerini ve özgüvenlerini arttırmak ve öğrencilerde beden eğitimi ve spor dersi hazzını sağlamak ve arttırmaktır (53).

Top Play ve Top Sport yöntemleri İngiltere ve İskoçya’daki öğretmen adaylarına, görev yapan öğretmenlere, spor antrenörlerine ve sportif faaliyetlerin yapıldığı kurum ve kuruluşlarda görev yapan eğitmenlere yardımcı olacak ve verilen beden eğitimi ve sportif faaliyetlerin kalitesini yükseltmek amacıyla üretilmiş kartlardır. Bu yöntemin uygulanması hakkında öğretmenlere seminer ve kurslar düzenlenmiş ve profesyonel TOPs gelişim programı oluşturulmuştur. Türkiye’de de bu yöntem, Uluslararası İlham Projesi’nden örnek alınarak Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu’nun hazırladığı Beden Eğitimi Öğretim Programına alınmış, sınıf öğretmenleri, beden eğitimi öğretmenleri, spor antrenörleri ve spor eğitmenlerinin kullanımına yönelik olarak fiziksel etkinlik kartları geliştirilmiştir (53).

Fiziksel etkinlik kartları ile ilgili birçok çalışma yapılmış, bu yöntemi açıklayıcı makaleler yayınlanmıştır. Sabin (54)'in 1997 yılında yayınladığı çalışmasında TOPs kartlarının uygulanması hakkında bilgi verdiği, Roberts ve arkadaşları (55) Kuzeybatıda Top Play ve Top Sport modellerini inceleyerek açıklama yaptığı ve bu yöntemin olumlu ve olumsuz yönlerini belirlediği görülmüştür. Bu çalışmaya göre, eğitim-öğretim sürecinde ağırlığın edebiyat ve matematik derslerine verilmesine rağmen TOPs yöntemi beden eğitimi ve spor derslerinde uygulanabilir olması, bu yöntemin uygulanması amacıyla ilgili öğretmenlere hizmetiçi eğitim veya mesleki gelişim kursları verilmesiyle öğretmenlerin sahip olduğu bilgi ve becerilerinin artırılmasını sağlaması TOPs yöntemlerinin pozitif yönleri olarak gösterilebilir. Yöntemin uygulanmasının öğretmenlere aktarılması için belirli zaman dilimlerinin oluşturulması, yöntemin uygulanabilmesi için yeterli kaynağın bulunmaması, yöntemin gerektiği sistemlerin okul ortamlarında oluşturulmasında yaşanan güçlükler, bu sistemin okul üzerinde bıraktığı uzun dönemdeki izler yöntemin dezavantajı olarak gösterilmektedir.

Harris, Cale ve Musson (56) TOPs yöntemlerinin ilkokullarda uygulanmasının sonuçları ile ilgili hazırladıkları raporda, bu yöntemin beden eğitimi öğretmenlerine yardımcı olmak, mesleki gelişimlerini sağlamak, alanlarında yeterli bilgi ve beceriye sahip olmayan öğretmenlerin yeterlilik kazanmasını ve sahip oldukları bilgi ve becerileri geliştirmelerini sağlamak, öğrencilerin beden eğitimi öğretim programından haberdar olmasını sağlamak, TOPs yöntemlerinin okullardaki uygulanmasına yönelik bilimsel çalışmaların sayısını arttırmak, okullardaki beden eğitimi ve spor derslerinin verimliliğini

arttırmak, araştırmalar neticesinde TOPs yöntemlerinin okullardaki uygulamalarında yaşanan sorunları gün yüzüne çıkararak çözüm yolları geliştirmek, öğretmenlerin bilgi ve beceri seviyesini arttırarak kendilerine olan güvenlerini arttırmak, eğitim-öğretim sürecinde beden eğitimi ve spor derslerinin önemini arttırmak, öğrencilerin beden eğitimi derslerindeki sportif faaliyetlere katılmasını sağlamak ve bireylere sportif faaliyetleri yapmaya istekli hale getirecek etkinlikler düzenlemek amaçlarını sağladığı belirlenmiştir.

TOPs kartları 2012 yılında Londra’da düzenlenen olimpiyat oyunları kapsamında hazırlanan “International Inspiration (uluslararası ilham)” programı kapsamında oluşturulmuş, bireylerin beden eğitimi ve sporu hayatlarının bir parçası haline getirmek amaçlanarak 5 ülkede uygulanan programın 20 ülkeye yayılarak 12 milyon çocuğa uygulanmasını sağlamak amaçlanmıştır (53).

Uluslararası İlham programı British Council, Birleşik Krallık Spor Kurumu, UNICEF, İngiltere Uluslararası Kalkınma Bakanlığı, İngiltere Dışişleri Bakanlığı, İngiltere Olimpiyat Vakfı ve Londra Olimplik Oyunları Organizasyon Komitesi’nin destekleriyle geliştirilmiş, yurtdışında TOPs, ülkemizde Fiziksel Etkinlik kartları olarak eğitim-öğretim müfredatlarına müdahil olmuştur. Türkiye’de ise bu yöntem Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Türkiye Milli Paralimpik Komitesi ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından desteklenmektedir.

Ülkemiz ilköğretim müfredatında fiziksel etkinlik kartlarıyla öğrencilerin temel motor becerilerini kazanması, bazı özel sportif hareketlerin öğretilmesi, eğitim öğretim sürecinde aktif olarak yapılandırmacı yaklaşımın kullanılması amaçlanarak 2012 yılında fiziksel etkinlik kartları adı altında müfredatta

uygulamaya girmiştir. Fiziksel etkinlik kartlarıyla öğrencilerin okullarda sportif faaliyetleri ve bu kapsamda oynanılan oyunlara katılımlarının sağlanması ve böylece okula olan bağlılıklarının artırılması ve yaşlarına, cinsiyetlerine ve fiziksel yapılarına uygun olan oyunları oynayarak eğitim-öğretim sürecinde verimin artırılması amaçlanmıştır (57).

Fiziksel etkinlik kartları da TOPs kartlarındaki gibi iki bölümden oluşur. İlk çocukluk döneminde (6-9 yaş) bulunan çocukların gelişim dönemlerindeki fiziksel özelliklerine uygun, Oyun ve Fiziksel Etkinlikler Dersi müfredatında (1-4 sınıf) belirlenen kazanımların öğretilmesini ve geliştirilmesini sağlayacak fiziksel etkinlik kartları bulunmaktadır. Fiziksel etkinlik kartlarının ikinci bölümünde ise ikincil çocukluk döneminde (10-13 yaş) bulunan öğrencilerin fiziksel yapısına ve ilgi alanına yönelik spor branşlarına yöneltilmesinde sahip olması gereken temel becerileri geliştirmeye yönelik kartlar bulunmaktadır (53).

Ülkemizde uygulanan fiziksel etkinlik kartları yönteminde kartlar sarı kartlar ve mor kartlar olmak üzere iki gruptan oluşmaktadır. İlk çocukluk dönemindeki (6-9 yaş) sarı kart grubunda “Temel hareket becerileri ve kavramları kartı, öğretmen kartı, birleştirilmiş hareket kartları, sağlık anlayışı kartları, spor engel tanımaz kartları, hareket yetkinliği kartları ve fiziksel etkinlik ve beslenme piramidi kartları” olmak üzere 34 çeşit kart bulunmaktadır. İkincil çocukluk döneminde (10-13 yaş) bulunan mor kart grubunda ise “öğretmen kartları, file ve raket oyunları, hücum oyunları, vurma ve yakalama oyunları, etkin katılım, sağlık anlayışı ve spor engel tanımaz” kartları gibi 49 kart bulunmaktadır (57).

Hem sarı hem de mor fiziksel etkinlik kartlarının ön yüzlerinde oyunların ve hareketlerin kısa açıklamaları, oyun ve hareketlerin çizimleri, kullanılacak

materyaller ve güvenlik önlemleri gibi bilgiler yer alırken, arka yüzlerinde ön yüzde verilen oyun veya hareketlerin öğrenilmesi için dikkat edilmesi gereken “Öğrenme Anahtarı”, etkinliklerde uygulanabilecek esnekliklerin bulunduğu (hareketleri kolaylaştırma veya zorlaştırma) “Değerlendirme ve İyileştirme” ve “Sağlık Anlayışı” kısımları bulunmaktadır (57). Şimdi sarı kart ve mor kart örneklerinden birer örnek inceleyelim:

Fiziksel etkinlik kartlarında bulunan öğretmen kartlarında, kartların kullanımı ile ilgili öğretmenlerin kullanımlarına ilişkin bilgiler bulunurken, diğer fiziksel etkinlik kartlarının kullanımında dikkat edilecek hususlar da açıklanmıştır. Öğretim programında bulunan ilgili kazanımda fiziksel etkinlik kartları belirli bir sıra ile kullanılacaksa hangi sıraya göre kullanılacağı belirtilmiştir. Kartlar, programın temelini oluşturmasının yanı sıra öğrencilerin mevcut becerilerini ya da yeni öğrenecekleri hareketler, oyunlar, gösteriler, dans figürleri, programda belirtilen kazanımlar ve hareketlerle ilgili açıklamaları da içermektedir. Fiziksel etkinlik kart gruplarından olan Sarı-Turuncu kart grupları 1-3. sınıf öğrencilerinin yaş ve gelişim özelliklerine uygun faaliyetler içerirken, 4. sınıf öğrencilerinin yaş fiziksel gelişim özelliklerine uygun olacak sarı ya da mor kart gruplarındaki uygun faaliyetlerin seçilmesi tavsiye edilmektedir. Öğrencilerin sahip oldukları farklı gelişim düzeyleri ve yaş gruplarına göre kart grupları arasında uygu olan seçilerek uygulanmalıdır. Mor kart gruplarında bulunan faaliyetler genel olarak 4-8. sınıf öğrencilerinin fiziksel gelişim özelliklerine daha uygundur (57).

Fiziksel etkinlik kartlarının özellikleri şunlardır (58):

S (Succes)	: Başarı
M (Maximum Participation)	: Maksimum Katılım
I (Inclusive)	: İçermecilik
L (Learning)	: Öğrenme
E (Enjoyment)	: Eğlence
S (Socialization)	:Sosyalleşme

3.1.6. Tutum Kavramı

Bireylerde istendik yönde meydana gelen davranış değişikliklerinin yönlendirilmesi ve karar verme sürecinde yanlı davranılması tutum kavramını ifade etmektedir. Tutumlar, bireylerin yaşantıları ve tecrübeleriyle edinilen bir olgudur (59).

Tutum gözle görülmeyen soyut bir kavram olup, bireyin davranışlarının gözetlenmesiyle bireyin bir kişiye, nesneye ya da olaya yönelik yaklaşımlarının belirlenebildiği bir kavramdır. Bireyin bayanlarla konuşmaması ve bayanların olduğu ortamlardan uzaklaşması o kişinin bayanlara karşı olumsuz bir tutum sergilediğini göstermektedir. Bireyler bir olgu, olay ya da kişiye yönelik olumlu tutumlar sergiliyor ise, o olgu, kişi ya da olay hakkında olumlu kararlar alırken, olumsuz tutum sergiliyorsa aldığı kararların da olumsuz yönde olduğu görülür. Tutumlar, bireylerin ileriye dönük alabileceği kararların niteliklerini göstermektedir (60).

3.1.6.1. Tutumun Öğeleri

Tutum ile ilgili literatürde var olan çalışmalar incelendiğinde, basit bir yapıya sahip olmadığını, kendisini oluşturan bazı öğelerin birleşiminden oluştuğunu görmekteyiz (61, 62, 63, 64, 65, 66). Bu öğeleri şu şekilde sıralayabiliriz:

- Bilişsel Öğе,
- Duygusal Öğе,
- Davranışsal Öğе.

Taylor, Peplau ve Sears (67) bu öğelerei “Tutumların ABC’si” olara nitelemektedirler (The “ABCs” of Attitudes: Affective, Behavioral and Cognitive component). Literatürde var olan çalışmalar incelendiğinde tutumu oluşturan bu öğeler arasında bir iç tutarlılığın olduğu görülmektedir. Yani bireyin bir olgu, nesne ya da kişi hakkında bildikleri tutumun bilişsel öğesini oluştururken, ona bakış açısı duygusal öğeyi ve o nesneye, olaya veya kişiye karşı verdiği tepkiler de davranışsal öğeyi oluşturmaktadır. Bireyler tutumlarını davranışları ve sözleriyle gösterirler (68). Yani tutum sadece bir davranış veya hissiyattan ibaret olmayıp bilişsel-duygusal ve davranışsal eğilimlerinin birleşmesinden oluşan bir bütündür (63).

Bilişsel Öğе

Tutumu oluşturan öğelerden birisi de bilişsel öğedir. Literatürde var olan bazı çalışmalarda zihinsel öğe adıyla da kullanılmaktadır. Yapılan çalışmalarda bilişsel öğe ile ilgili farklı tanımlamalar yapılmıştır. Bernstein ve arkadaşları (61) bilişsel öğeyi bireyin sahip olduğu inançları olarak tanımlamıştır. Penner (62) de

bilişsel ögeyi, bireylerin olay, kişi ya da nesne hakkındaki inançları olarak ifade etmiştir. Taylor ve arkadaşlarına (67) göre bilişsel öge, bireylerin olgu, olay ya da nesne hakkında sahip olduğu düşünce ve inançlarıdır. Aronson, Wilson ve Akert (66) de bilişsel ögeyi ilgili nesne, olay ya da olgu hakkındaki inanışları olarak tanımlamıştır. Literatürde var olan çalışmalar incelendiğinde bilişsel öge ile ilgili yapılan tanımların birbirlerine çok yakın ifadeler olduğunu görmek mümkündür.

Bireylerin bilişsel ögelerinin oluşması için olay, olgu veya nesne ile ilgili bir yaşanmışlığının ya da tecrübesinin olması gerekmektedir. Birey öncelikle olayın, olgunun ya da nesnenin varlığını ya doğrudan ya da dolaylı olarak öğrenmesi ya da hissetmesi gerekmektedir (69). Bireylerin olay, olgu ya da nesne ile ilgili sahip olduğu bilgilerin gerçeklik derecesi arttıkça tutumun kalıcılığı da yüksek olur (59, 68). Varlığı bilinmeyen nesneler hakkında bireyler tutum oluşturamazlar. Bireylerin olay, olgu ve nesneye ilişkin bilgilerinin değişmesi durumunda tutumlarında da değişiklik meydana gelir (69). Örneğin televizyonlarda kötü karakterleri canlandıran oyunculara karşı olumsuz tutum besleneye biri, oyuncunun gerçek hayatta canlandığı karakterlerle ilgisi olmadığını görünce o oyuncuya olan tutumu da değişir. Böylece bireyde filmlerin bireylerin üzerindeki tutum oluşturuıcı etkisi de değişiklik gösterir. Tutum değişikliği ile ilgili bir örnek daha verecek olursak bir araba modeline karşı bireylerin arabayı hem güzel bulması hem sağlam ve dayanıklı olarak bilmesi o araba hakkında olumlu tutum beslemesine sebep olur. Ancak arabanın bir kaza sonucunda parçalandığını görmesiyle bireyin araba hakkındaki bilgileri değişeceğinden arabaya yönelik tutumu da değişecektir (59).

Bireylerin nesneler, olaylar veya kişilere yönelik tutumları onlar hakkında sahip oldukları bilgi, inanç veya düşüncelerine göre pozitif ya da negatif yönde olabilir. Örneğin spor yapmanın hem fiziksel gelişime hem de zihinsel gelişime olumlu etkisinin olduğunu veya sportif faaliyetlerin iş yaşamına olumsuz etkilerinin olduğuna inanması gibi. Bireylere, nesnelere ya da olaylara ilişkin beslenen tutumların olumlu ya da olumsuz olması bireylerin sahip olduğu düşüncelerin doğru ya da yanlış olmasıyla alakalı bir durum değildir. Örneğin insanların can boğazdan gelir deyimine inanıp fazla yemesi bilimsel olarak yanlışlığı ispatlanmış lmasına rağmen yemek yemeye yönelik tutumlarının olumlu olmasını değiştirmeyecektir (70).

Duygusal Öge

Duygusal ögeler de insanların tutumlarının oluşmasında etkili olan bir diğer ögedir. Duygusal ögeler bireylerde bir nesneye, olaya ya da kişiye karşı duyulan hisler, göreceli olarak değişen güzel, çirkin, iyi, kötü... gibi soyut duyguların oluşmasıdır (71). Farklı bir şekilde ifade edecek olursak bireylerin nesne, olay, olgu ya da başka bireylere karşı sahip olduğu hisler ya da sübjektif görüşlerdir (67). Özetle bireylerin tutum nesnesine karşı beslediği duygular duygusa ögeler olarak tanımlanabilir (66).

Bu olaya bireyin müziği sevip sevmemesini örnek olarak verebiliriz. Bireylerin olay, olgu, nesne veya kişiler hakkındaki tutumlarının olumlu ya da olumsuz yönde olması geçmişteki yaşantılarına bağlı olarak değişir. Bireylerin belirli durumlar karşısında olumlu ya da olumsuz yönde tutumları oluşmuşsa, bireylerin daha önce bu durumla karşılaştığı, bu durumdan hoşlandığı ya da bu durumdan rahatsızlık duyduğu söylenebilir. Bireyler bu durumları

hatırladıklarında olumlu ya da olumsuz tepkiler verir. Bireyin verdiği tepkiler o duruma yönelik tutumlarının olumlu ya da olumsuz yönde olmasını etkileyecektir (68). Örneğin bir bireyin aldığı araca ilk kez bindiğinde ciddi arıza vermesi ya da o araçla bir kaza yapması bireyin o araca karşı olumsuz duygular hissetmesine neden olur. Birey hayatının ilerleyen dönemlerinde o modeldeki arabalarla karşılaştığında ya da o aracı hatırladığında rahatsızlık hisseder ve olumsuz duygulara kapılır. Böylece bireyin o arabaya yönelik tutumu da olumsuz yönde olur.

Davranışsal Öge

Bireylerin durum, olay ya da nesne karşısında sergiledikleri davranışlar tutumun davranışsal ögesini oluşturur (66, 67, 70). Bireylerin sergiledikleri davranışlar, bireylerin söyledikleri sözlere ya da psikomotor hareketlerine bakılarak anlaşılabilir. Davranışsal öge bireyin sergilediği davranışın kendisi değil, gösterdiği davranış eğilimidir. Bireylerin davranış eğilimleri alışkanlıklara bağlı olup, ilgili durum, nesne ya da olayla doğrudan ilişkili olmayan durumlarla da tutum geliştirebilir. Davranış türleri duygusal davranışlar ve normatif davranışlar olmak üzere iki başlıkta incelenbilir. Duygusal davranışlar bireylerin tutumlarının hisleriyle şekillenmesi sonucu açığa çıkar. Kuralsal davranışlar da toplumsal normlara göre oluşan inançlara uygun davranışlardır. Bu normlar kurum ya da küçük topluluklara ait kültürel değerler sonucu oluşur. Bireyler ait oldukları toplumlarda doğru görülen davranışların yapılmasını doğru bulmasalar da genel olarak kabul gördüğü için yapar (68). Örneğin kavgacı bir arkadaş grubunda bulunan bir birey başkalarına zarar vermeyi, kavga etmeyi doğru bulmasa da gruba ait olabilmek için grup tarafından doğru ve doğal olarak kabul edildiği için,

grup üyeleriyle ters düşmemek adına bu davranışı yapabilir. Duygusal davranışların olumlu ya da olumsuz duygular ve ilişki kurma ya da kurmama eylemi olmak üzere iki boyutu vardır. Bireylerin davranışlarının tutumlarına karşı, ilişki kurma ya da ayırıştırma eğilimleri, olumlu ya da olumsuz duygular içermesine bağlıdır. Bireylerin yoğun davranış eğilimleri olumlu ya da olumsuz yaklaşma olmak üzere iki şekilde gerçekleşir. Bireylerin olumsuz tutum beslemeleri yaklaşma durumunun en az olduğu durumlarda görülür (68). Sonuç olarak davranışsal ögeyi, bireylerin bir olay, olgu ya da durum karşısında sergilediği davranış eğilimidir. Bireyin her davranışı tutuma yönelik olmadığı için davranış ögesi olarak değerlendirilmez. Bir erkek bireyin yemek yapmaya karşı olumlu tutumları olabilir. Yemek yapmak bireyin hoşuna gidebilir (duyuşsal öge), mutfakta zaman geçirmek bireyi cezbedebilir ve farklı yemekler yapabilir (bilişsel öge) ve yemek yapma eğilimi olabilir (davranışsal öge). Ancak yaşadığı toplumda yemek yapmanın kadın işi olduğuna inanılması durumunda birey mutfığa girip yemek yapmayabilir. Yani bireyin yemek yapma eğilimi olmasına rağmen üyesi olduğu grup tarafından olumlu karşılanmaması bireyin bu davranışı yapmasına engel olabilir.

3.1.6.2. Tutumların Özellikleri

Literatürde var olan çalışmalar incelendiğinde tutum kavramının bazı özelliklerinin olduğu tespit edilmiştir. Tutum kavramını tam ve doğru olarak anlayabilmek için bu özelliklerin bilinmesi önemli yer tutmaktadır. Bu özellikler şunlardır:

1. Bireyler aynı olaylara, olgulara ve nesnelere farklı tutumlar geliştirebilirler (72). Tutum kavramının gelişmeye başladığı ilk

yıllarda kamusal tutumlar ve bireysel tutumlar birbirinden ayrılmışsa da günümüzde böyle bir ayırma gidilmemekte ve tutumların bireysel olduğu kabul edilmektedir (63). Kısaca tutumlar öznedir.

2. Tutum, bir bireyin başka bir bireye, nesneye, eşyaya, olguya, duruma veya düşünceye karşı verilen tepki veya tepki vermeye hazır bulunma durumudur (70). Kısaca tutum, bireylerin olaylara, olgulara ve nesnelere karşı gösterdiği faal hareketler değil, göstereceği tepki eğilimidir (63).
3. Tutum; bilişsel, duyuşsal ve davranışsal öğelerin birleşiminden meydana gelmektedir (61, 62). Tutumlar, insanların diğer varlıklarla olan ilişkilerinde yanlı davranmasına neden olur.
4. Bireyler, olumlu ya da olumsuz bir tutum geliştirdiklerinde o olay, olgu veya varlıkla alakalı durumlarda tarafsız davranamaz (59).
5. Tutumlar kalıcı özellik gösterirler. Yani bireylerin sahip oldukları tutumlar kolay kolay değişmezler (70). Fakat bazı durumlarda zor da olsa tutumlarda değişiklik gözlenebilir. Bireylerin olay, olgu ve nesnelere yönelik geliştirdiği tutumların gücü arttıkça değişmesi daha da zor olur (73).
6. Tutumlar sayesinde insanların diğer varlıklarla olan ilişkileri şekillenir. Tutumların oluşması belirli bir süreç gerektirdiğinden dolayı, bireylerin süreç içerisinde çevresini tanımasını da sağlar (59). Tutumlar sonucunda bireylerde olumlu ya da olumsuz yönde davranış değişiklikleri görülebilir.

3.1.7. Akran Eğitimi

Yapılandırmacı eğitim modelleri arasında değerlendiren akran öğretimi yöntemi, öğrencinin derslere aktif olarak katılımını sağlayan, öğrencinin sınıf ortamında tartışma ortamlarına katılarak aktif öğrenmesini sağlayan ve öğrencinin öğrenme ortamında kendi öğrenmesinden sorumlu olduğu öğrenme yöntemidir (74).

Bu öğretim yönteminde öğretmen, üniteye yer alan konuları ders saati süresince işlenebilecek küçük bölümlere ayırır. Öğrenciler derse gelmeden önce işlenecek konuyu okurlar. Buradaki amaç öğrencinin konuya ilişkin yüzeysel de olsa bilgi sahibi olması ya da kulak aşinalığı sağlamasıdır. Öğrencilerin konuyu okuyup okumadıkları dersten önce küçük bir soru cevap yöntemiyle ya da hazırlanan raporların öğretmene teslim edilmesiyle kontrol edilebilir. Böylece öğrencilerin derse hazırlıklı gelmeleri sağlanabilir. Ayrıca öğretmene de öğrencilerin sahip olduğu bilgilere göre derse hazırlık yapma imkanı tanınır.

Bu yöntem uygulanırken dikkat edilmesi gereken noktalardan biri öğrencilerin derse gelmeden önce konuyu okuyup okumadıklarını kontrol etmek için sorulacak soruların büyük bir titizlikle hazırlanmasıdır. Sorular çok kolay ya da çok zor seçilmemelidir (75). Çünkü soruların tüm öğrencilerin cevaplayabileceği kadar kolay olması ya da hiçbir öğrencinin cevaplayamayacağı kadar zor olması öğrenciler arasında tartışma ortamı oluşturulmasını engeller. Mazur'a (75) göre kavram sorularının hazırlanmasında dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır:

1. Sorular hazırlanırken cevaplarının tek bir kavramı ifade etmesine dikkat edilmelidir.
2. Soruda verilen değerlerin denklemde yerine konularak çözülebileceği türden sorular olmamalıdır.
3. Örencilerin düşünmesini teşvik edebilecek çoktan seçmeli sorular olmalıdır.
4. Sorular açık, net ve anlaşılır bir biçimde ifade edilmelidir.
5. Herkesin cevaplayabileceği kadar kolay ya da hiç kimsenin cevaplayamayacağı kadar zor olmamalıdır.

Ayrıca soruların taşınması gereken özelliklerden birisi de kavram yanılgıları oluşmasına sebep olmamalıdır. Bu yöntemde öğrencilerin konuyla ilgili yüzeysel bilgilerinin olup olmadığını kontrol etmek amacıyla hazırlanan soruların değerlendirme sınavı soruları olmadığı ve sorular hazırlanırken amacına uygun hazırlanması gerektiği öğretmenler tarafından göz önünde tutulmalıdır (75).

3.1.7.1. Akran Eğitimi Yönteminin Uygulanması

Aynı akademik başarı düzeyine sahip iki öğrencinin, öğretene ve öğrenen olarak karşılıklı yer değiştirdiği akran eğitimi modeline karşılıklı akran öğretimi denir. Akademik başarı düzeyi yüksek olan öğrencinin öğretene, düşük olan öğrencinin de öğrenen durumunda olduğu aktif öğrenme şekline ise çapraz akran öğretimi denilmektedir. Çapraz akran öğretimi çok tercih edilen bir yöntem değildir. Akran öğretimi modellerinin tüm tekniklerinde ortak olan fayda hem öğrenen hem de öğretene konumunda olan öğrencilerin birlikte öğrenmesidir (76).

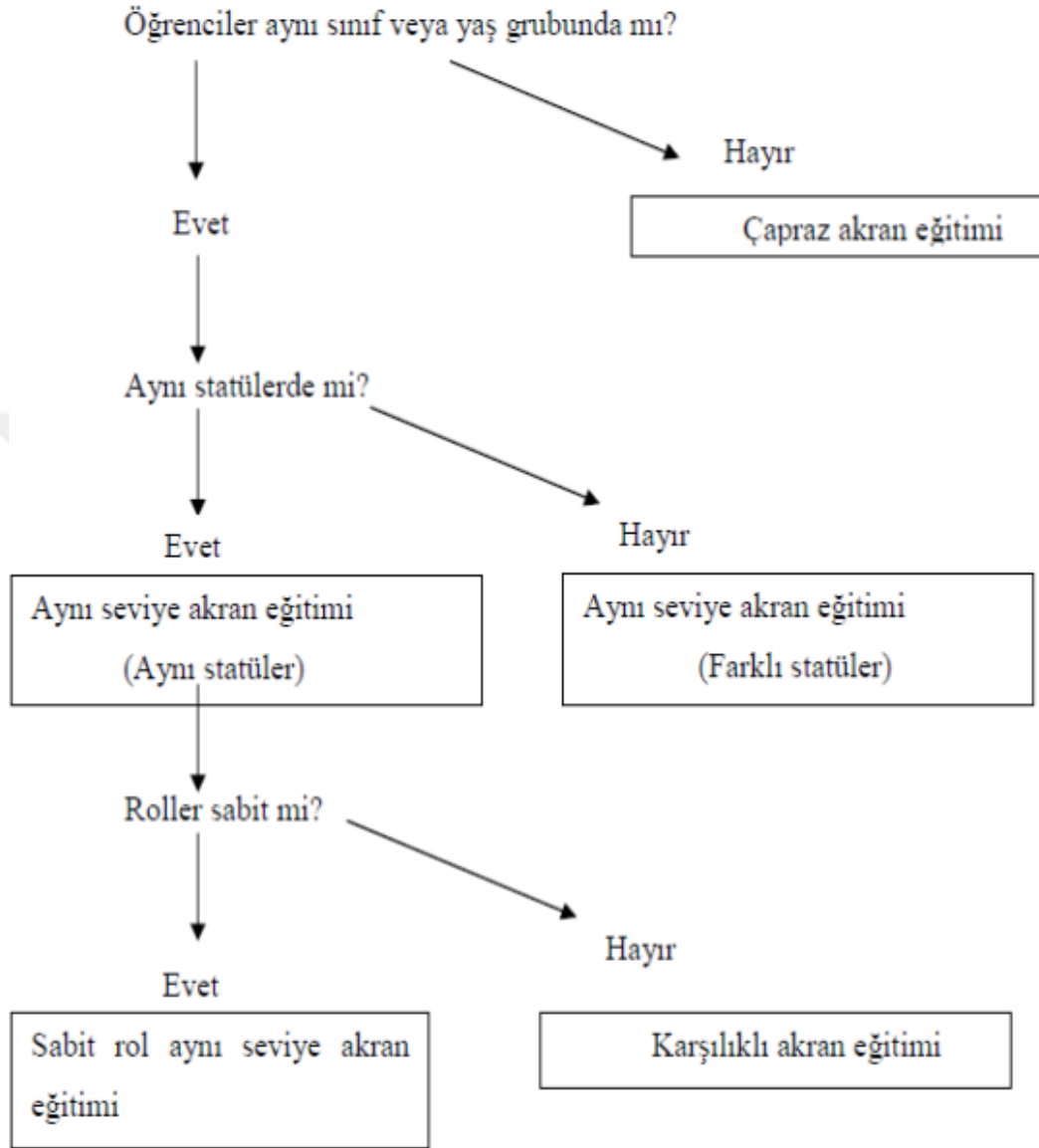
Akran öğretimi uygulamalarında farklı sorunlarla karşılaşılabilir. Bu sorunlardan birisi de öğrencilerin eşleştirilmesi problemidir. Topping (77), akran eğitim yöntemlerinin dokuz farklı tekniği olduğunu belirtmiş ve bunları şöyle sıralamıştır:

- Aynı yaş grubuna sahip bireylerle akran eğitimi
- Akran eğitimiyle yazı yazma çalışmaları
- Farklı yaş grubuna sahip bireylerle akran eğitimi
- Bireyselleştirilmiş öğretim
- Tamamlayıcı öğretim
- Aynı yaş tek yönlü akran eğitimi
- Aynı yaş çift yönlü akran eğitimi
- Farklı yaş tek yönlü akran eğitimi
- Uzaktan öğrenme teknikli akran eğitimi

Akran eğitimi yöntemi uygulanmadan önce öğrencilerin ihtiyaç analizleri yapılarak eksiklikleri belirlenmeli ve bu eksikliklerini gidermeye yönelik bir program hazırlanmalıdır. Akran öğretimi modeli sonucunda istenilen başarının elde edilebilmesi için şu üç kurala dikkat edilmesi gerekmektedir (78):

- Katılımcıların seviye düzeyleri
- Öğrenen veya öğretene rollerinin dağıtımının iyi yapılması
- Faaliyetin konumu

Akran öğretimi türleri ve uygulanma kuralları aşağıdaki şekilde şematize edilmiştir (Şekil 1):

Şekil 1. Akran öğretimi türleri (79)

3.1.8. İlgili Araştırmalar

3.1.8.1. Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Hürmeriç (80), çalışmasında öğrencilerin sahip olduğu sportif becerilerin seviyelerinin, beden eğitimi ve spor dersinin içeriğinin ve beden eğitimi

öğretmenlerinin bilgi düzeylerini, bu değişkenler arasındaki ilişkileri ve bu değişkenlerin devlet okulları ile özel okullar arasındaki farklılıklar incelenmiştir. Bu amaçla yaptığı çalışmanın örneklemini Ankara’da bulunan özel okullarda ve devlet okullarında görev yapan 19 öğretmen oluşturmuştur. Araştırma süreci 36 ders saati olarak belirlenmiştir. 6, 7 ve 8. sınıflarda öğrenim gören toplam 144 öğrenci SOFIT gözlem aracı ile gözlenerek çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin yeni beceriler edindiği zamanların aktif oldukları zaman aralıkları olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin, öğrencilerin bedensel uygunlukları hakkında genel bilgi vermedikleri ve sportif faaliyetler için bedensel uygunluğu sağlayıcı pekiştiriciler kullanmadığı, teşvik edici çalışmalarda bulunmadığı tespit edilmiştir.

Gülay’ın (81) 9. sınıf beden eğitimi derslerinde, işbirlikli oyunların öğrencilerin sosyal beceri düzeylerine ve beden eğitimi dersine yönelik tutumlarına etkilerini araştırdığı çalışmasında deney-kontrol gruplu, ön test-son test modeli kullanarak nitel ve nicel ölçümlerle veriler elde etmeye çalışmıştır. Söz konusu çalışmanın örneklemini 2007-2008 eğitim-öğretim yılında Bolu ili merkez ilçesinde faaliyet gösteren bir ortaöğretim okulunun 9. Sınıfında öğrenim gören, birbirine eşit seviyedeki iki sınıf oluşturmaktadır. Çalışmada nicel verileri elde etmek amacıyla Riggio’nun 1986 yılında geliştirdiği ve Yüksel’in 1998 yılında Türkçeye uyarladığı “Sosyal Beceri Envanteri” ve Demirhan ve Altay’ın 2001 yılında geliştirdiği “Beden Eğitimi ve Sporda Tutum Ölçeği (BESTÖ)” kullanılmıştır. Nitel veriler de, deney ve kontrol grubu öğrencilerinin gözetlenmesi ve deney grubu öğrencilerinin ifadelerinin alınmasıyla elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler değerlendirildiğinde deney grubuna ait

ön test ve son test puan ortalamaları arasında son test lehine anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak öğrenciler işbirlikli oyun aktiviteleriyle işlenen beden eğitimi derslerinin daha eğlenceli, ilgi, istek ve motivasyonu arttırıcı, verimli, sosyal ilişkiler kurmayı sağlayıcı, topluluk halinde hareket edebilmeyi sağlayıcı, öğrencilerin yapayarak ve isteyerek öğrenmesini sağlayıcı bir ortam oluşturduğunu ifade ettikleri görülmüştür.

Yalız (82), beden eğitimi dersleri kapsamında gerçekleştirilen fiziksel etkinlik oyunlarının, ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin karakter gelişimleri üzerindeki etkilerini incelediği çalışmasında verileri elde etmek amacıyla deney ve kontrol gruplu ön test-son test modeli kullanılmıştır. Çalışmada deney grubuna Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programında belirlenen konular ve öğrencilerin karakter gelişimleri üzerinde etkili olduğu düşünülen fiziksel etkinlik oyunları uygulanmıştır. Kontrol grubu öğrencilerine ise sadece beden eğitimi dersi öğretim programındaki kazanımlar verilmiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin karakter gelişimi üzerinde etkili olan fiziksel etkinlik oyunlarının öğrencilerin karakter gelişimleri üzerinde olumlu etkilerinin olduğu belirlenmiştir. Bu oyunların öğrencilerin karakter gelişimlerinde işbirliği yapma, birlikte hareket edebilme, sorumluluk alma, paylaşma, yardımlaşma, objektif davranma yönünde olumlu etkilerinin olduğu belirlenmiştir.

İrez, Yaman, İrez ve Saygın'ın (83) fiziksel aktivite kartları uygulamasının öğrencilerin derslere aktif katılımının sağlanmasının öğretmen davranışları üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmalarının örneklemini Muğla ili merkez ilçesinde bulunan yedi okulda görev yapan toplam 24 öğretmen ve ilkokul 1. 2. ve 3. sınıflarda öğrenim gören toplam 384 öğrenci oluşturmaktadır.

Örnekleme grubu deney ve kontrol gruplarına ayrılarak ön gözlemler ve son gözlemler sistematik gözlem programı olan SOFIT ile yapılarak veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Ön ve son gözlemler sonucunda elde edilen veriler karşılaştırılarak bağımlı t testi yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda beden eğitimi derslerinde fiziksel etkinlik kartlarının “beceri” gelişimi için kullanışlı bir yöntem olduğunu belirlemişlerdir. Fiziksel Etkinlik Kartları yönteminin uygulanmasında uygun materyal kullanımı, optimum öğrenci sayılarıyla oluşturulmuş öğrenci grupları ve etkili bir sınıf yönetimiyle, öğretmen davranışlarının geliştirilebileceği araştırma sonucunda saptanmıştır.

Özkan (84) yapmış olduğu çalışmada Beden Eğitimi etkinliklerinin, hafif derecede zihinsel engelli çocukların bedensel ve sosyal becerileri ile yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini incelemiştir. Bu çalışma kapsamında Milli Eğitim Bakanlığının hazırladığı fiziksel etkinlik kartları programı baz alınarak uzman görüşleri çerçevesinde bir etkinlik programı oluşturulmuştur. Engelli bireylerin yer değiştirme, denge kurma, nesne kontrolü ve birleştirilmiş hareketlerde problem yaşadıkları, art arda yapılan birleşik hareketlerde başarılı olmadıkları belirlenmiştir. Uygulama programı hazırlanırken bireylerin bu özellikleri de göz önünde bulundurularak, özel eğitim uzmanlarının da görüşleri alınarak program hazırlanmış ve uygulanmaya başlamıştır. Çalışma sonucunda deney grubu öğrencilerinin puanları arasında anlamlı bir farklılık görülürken, kontrol grubu öğrencilerinin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmediği tespit edilmiştir. Hazırlanan program sayesinde deney grubu öğrencilerinin genel yaşam kalitesi arttırılmış ve son test puanlarının ön teste göre daha yüksek ve anlamlı olduğu tespit edilmiştir. On dört hafta boyunca uygulanan

program sonucunda hafif derecede zihinsel engelli bireylerin bedensel ve sosyal becerileri ile yaşam kalitesi üzerinde deney grubu öğrencilerinde anlamlılık düzeyinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Hafif derecede zihinsel engelli bireylerin fiziksel ve zihinsel özellikleri göz önünde bulundurularak hazırlanan düzenli beden eğitimi programları ile bu bireylerin bedensel ve sosyal becerileri ile yaşam kaliteleri üzerinde anlamlı düzeyde etkili sonuçlar alınabileceği çalışma sonucunda tespit edilmiştir.

Çiftçi ve Çöker (2011)'in akran dönüt eğitimi programının yazma becerilerinin gelişimi üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmasının örneklemini İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulunda öğrenim gören 4 ayrı lisans sınıfında bulunan toplam 75 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma kapsamında öğrencilere haftada 2 saat olmak üzere 8 hafta boyunca akran dönüt eğitimi verilmiştir. Araştırmaya başlarken hem deney grubu hem de kontrol grubu öğrencilerine ön test uygulanmıştır. Araştırma kapsamında deney grubu öğrencilerine etkin bir şekilde akran dönüt eğitimi verilmiş, öğrencilerin yazma derslerindeki başarılarının arttığı ve öğrencilerin verdiği dönütlerin önemli katkıları olduğu gösterilmiştir. Araştırma sonucunda uygulanan akran dönüt programının öğrencilerin yazma becerileri üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Demirel (2013), matematik dersinde akran eğitimi yönteminin kullanılmasının, öğrenci tutumu, başarısı ve bilgilerin kalıcılığına olan etkisini araştırdığı yüksek lisans tezinde nicel ve nitel araştırma yöntemlerini kullanarak, ön test-son test (nicel) ve yapılandırılmış görüşme (nitel) araçlarıyla verilerini elde etmeye çalışmıştır. Araştırmanın örneklemini 2011-2012 eğitim öğretim yılı II.

döneminde Kayseri'nin Yeşilhisar İlçesi'nde bulunan iki ayrı devlet okulunun 6. sınıflarında öğrenim gören toplam 41 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın nicel verilerini elde etmek amacıyla “Matematik Başarı Testi”, “Matematik Kalıcılık Testi” ve “Matematik Tutum Ölçeği”ni kullanırken; nitel verileri elde etmek amacıyla da “Akran Eğitimi Görüşme Formu”nu kullanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin son testlerden adığı matematik başarı puanlarında deney grubu lehinde anlamlı farklılık elde edilmiştir. Yani akran eğitimi yöntemi, öğrencilerin matematik derslerindeki akademik başarısını arttırıcı etki yaratmıştır diyebiliriz. Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç da bilgi kalıcılığı puanlarının da deney grubu öğrencileri lehine anlamlı olduğu sonucudur.

3.1.8.2. Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Spode (1997) yaptığı çalışmada Batı Midland'de bulunan sekiz ilkokulda TOP Play ve TOP Sport'un oyun öğretimi kalitesi üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda TOPs programlarının oyun öğretimi kalitesi üzerinde olumlu etkilerinin olduğu belirlenmiş ve öğretmenler tarafından bu etkiler şu şekilde ifade edilmiştir:

1. Öğretmenler, öğrencilerden beklentileri yükselmiştir.
2. Öğretim faaliyetleri sonucunda daha net hedefler belirlenmiştir.
3. Öğrencilerin yeteneklerini geliştirmesi için gerekli olan kuralları anlama düzeyleri artmıştır.
4. Hedeflere ulaşabilmek için gerekli görev dağılımının yapılması sağlanmıştır.

5. Öğrencilerin sahip oldukları yeteneklerin açığa çıkarılması ve geliştirilmesi sağlanmıştır.
6. Daha etkili geribildirim sunulması sağlanmıştır.
7. Öğrencileri derslere aktif katılımı sağlanmıştır.
8. Kaynakların verimli kullanılması sağlanmıştır.

Çalışmada sadece öğretmen görüşleri değil öğrenci görüşleri de rapor edilmiş ve öğrencilerin motivasyonlarının yükseldiği, hedefe ulaşabilmede görevlerine daha uzun süre odaklanabildikleri, katılım isteklerinin daha fazla olduğu belirlenmiştir. Çalışmada birkaç tane öğretmenin TOPs yöntemleriyle öğrencilerde gözle görünen bir değişiklik olmadığını ifade ettiği görülmüştür. Araştırmacı çalışma sonucunda yöneticilerin TOPs programlarına destek vermesiyle oyun öğretiminin kalitesinin artırılacağını belirterek araştırmasını tamamlamıştır (56).

Lawrence'ın (2003) Miltton Keynes'teki okullarda Top Play ve Top Sport programlarının etkisini araştırdığı çalışmasında okullarda yüksek düzeyde programa katılımın olduğunu belirtmişlerdir. Programlar hem çalışanlar hem de öğrenciler üzerinde olumlu etkiler oluşturmuştur. Bu programların olumlu etkilerine, öğrencilerin beden eğitimi derslerine olumlu tutum geliştirmeleri ve derslere katılma isteklerinin artması gösterilebilir. Araştırmacı çalışmasında TOPs alanlarıyla ilgili eğitim almayan öğretmenlerin sayısının fazla olması öğretmenlere TOPs programlarını anlatacak kursların açılması gerektiğini, ilkokullarda beden eğitimi dersine daha fazla zaman ayrılmasının gerekliliğini ve eğitim-öğretim programlarında beden eğitimi dersinin ikinci plana atılması

sorunlarını da belirtmiştir. Araştırmacı programın uygulanmasındaki engellerden biri olarak TOPs kartlarının öğretmenler tarafından anlaşılmaması olduğunu belirtmiştir. Bu durumun sebebi olarak beden eğitimi öğretim programının, müfredatla tam olarak yansıtılmaması olarak göstermiştir (56).

McKenzie ve arkadaşları (87) kız öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyini belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada örneklem olarak 36 okulda işlenen toplam 431 beden eğitimi dersinin içeriği, işlenme yeri, öğretmenlerin özellikleri ve sınıftaki öğrenci sayısı gibi değişkenlerle olan ilişkilerini SOFIT gözlem yöntemini kullanarak belirlemeye çalışmışlardır. Çalışma sonucunda öğretmenlerin, öğrencileri fiziksel aktiviteye teşvik etme düzeylerinin düşük olduğu tespit edilmiştir.

Hannen, Holt ve Hatten (88) yaptıkları araştırma ile Amerika Birleşik Devletleri'nin güneydoğusunda eğitim veren bir lisede öğrenim gören öğrencilere, bireyselleştirilmiş öğretim sistemlerinin aktarılması amacıyla, konuya ana hatlarıyla bir giriş, sınıfta uyulması gereken kurallar, ulaşılmak istenen hedefler, hedeflere ulaşmak için izlenecek yollar, içerik hakkında daha geniş bilgilere ulaşmayı sağlayan modüller ve sistemin işleyişi hakkında geribildirim verecek değerlendirmelerin bulunduğu bir çalışma kitabı hazırlanmıştır. Çalışmanın örneklemine fitness ekipmanlarını kullanabilen ve bireysel fitness planı yapabilen 13 kız 13 erkek olmak üzere toplamda 26 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda elde edilen verilerin analiz edilmesiyle bireyselleştirilmiş öğretim sistemlerinin uygulanmasında başarılı olunduğu görülmüştür. Öğrenciler bilgiye kendi çabalarıyla ulaşmaları onlar için yeni bir tecrübe olduğunu belirtmişlerdir.

Modelin uygulanmasını öğrendikten sonra, uygulama yapısı ve materyallerini kullanmayı eğlenceli bulduklarını da belirtmişlerdir.

Dudley ve arkadaşları (90) yaptıkları çalışma ile Avustralya’da eğitim-öğretim faaliyetleri gösteren okullarda öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi derslerindeki fiziksel aktiviteler, ders içerikleri ve öğretmen davranışları hakkındaki görüşlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma kapsamında Avustralya’da eğitim-öğretim yapan 6 okulda işlenen toplam 81 saatlik Beden Eğitimi dersleri 6 aylık süre zarfında sistematik gözlem yöntemi olan SOFIT yöntemini kullanarak gözlemlenmiştir. Araştırmaya göre beden eğitimi öğretmenlerinin sadece %31’inin öğrencilerini fiziksel aktiviteye teşvik ettikleri sonucu tespit edilmiştir.

4. GEREÇ VE YÖNTEM

4.1. Araştırmanın Amacı

Ortaokullarda beden eğitimi ve spor dersinde, akran eğitiminin etkililiğini, fiziksel etkinlik kartlarının kullanılması sonucunda öğrencilerin beceri öğrenme ve beden eğitimi ve spor dersine karşı öğrenci tutumlarındaki değişikliği belirlemektir.

Bu amaçlar için aşağıda belirtilen sorulara cevap aranacaktır.

1. FEK kartlarının eğitim öğretim sürecinde ders öğretmeni ile akran eğitimci tarafından kullanılması arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2. Beden Eğitimi ve Spor dersinde akran eğitimcilerin FEK kartlarının kullanımı ile ilgili etkililiği nedir?

2.1. FEK kartları akran eğitimcinin eğitimi nasıl olmalıdır?

2.2. Beden Eğitimi ve Spor dersi için akran eğitimci yeterlilikleri nelerdir?

2.3. Akran eğitimcilerin ders akışı sırasında karşılaştıkları güçlükler nelerdir?

2.4. Akran eğitimci ile çalışan öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarında değişiklik olmakta mıdır?

4.2. Araştırmanın Konusu ve Önemi

Eğitimin temel amaçlarından biri, bireylerin bedensel, zihinsel, duygusal ve toplumsal yönleriyle bir bütün olarak yetiştirilmesidir. Bu amaç nedeniyle, beden eğitimi ve spor dersleri eğitimin vazgeçilmez unsurlarından biridir. Bireylerin sahip olması istenen işbirliği yapabilme becerisi, uygun düzeyde

rekabet edebilme, kişisel ve sosyal sorumluluk alabilme becerisi beden eğitimi ve spor dersinin amaçları ve etkinlikleri ile oldukça örtüşmektedir. Oyun ve fiziki etkinlikler, öğrencilerin bütünsel gelişiminde önemli bir role sahiptir (88). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 19/06/2013 tarih ve 56 sayılı kararı ile Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı, 2013-2014 öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere kabul edilmiştir. Bu program ile öğrencilerin birçok becerisinin geliştirilmesi ve bir üst eğitim düzeyine hazırlanması amaçlanmıştır. Ortaokul düzeyi öğrencilerin özellikle Beden Eğitimi ve Spor Dersi ile sosyal beceriler, düşünme becerileri, öz yönetim becerileri geliştirilmesine hareket becerileri ile aktif ve sağlıklı yaşam becerilerini geliştirilmesi ile katkı sağlamak, bu amaçla hareket ve fiziksel etkinlik ile ilgili kavramları, ilkeleri, strateji ve taktikleri öğrenmesi amaçlanmıştır (88). Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK), ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin hareket becerilerini geliştirmek için hazırlanmıştır. FEK'in genel özellikleri; ön yüzünde etkinlik/oyun ile ilgili açıklama, görsel sunum, güvenlik önlemleri, ekipman önerileri, öğretimsel uyarılma ve tavsiyelere, arka yüzünde ise hangi alandaki becerileri geliştirmeyi hedeflediğine, kolaydan zora çeşitlendirmeye, yapılandırmacı yaklaşıma uygun değerlendirme ve iyileştirme ile fiziksel etkinlik ve sağlık ilişkisini oluşturmaya yer verilmiştir (89).

FEK Mor Kartlar dört gruptan oluşmaktadır. Bunlar;

Hücum Oyunları: Basketbol, futbol, hentbol, hokey, korfbol gibi spor dalları için gerekli becerileri oyun düzeninde sunarak geliştirmeyi amaçlamaktadır.

File ve Raket Oyunları: Badminton, masa tenisi, tenis ve voleybol için gerekli becerilerin geliştirilmesi amacıyla tasarlanmıştır. File ve duvar

oyunlarında kullanılan becerileri oyun düzeninde sunan etkinliklerden oluşmaktadır. Vurma ve Yakalama Oyunları: Futbol, hokey, tenis vb. oyunlar için gerekli becerilerin geliştirilmesi amacıyla geliştirilmiştir.

Etkin Katılım Oyunları: Günümüzde unutulmaya yüz tutmuş geleneksel çocuk oyunlarını tanıtmak, dans becerilerini geliştirmek, açık alanda oynanabilecek alternatif etkinlik veya oyunlar sunmak ve çocukların engelli öğrencileri anlayarak onlarla empati kurma özelliğini kazandırmaya yönelik olarak hazırlanmıştır.

Akran öğretimi; eğitim almış, akran eğitimi yapabilecek yeteneğe sahip bir öğrencinin, öğretmen rehberliğinde, aynı sınıf düzeyinde bulunan bir ya da birkaç öğrenciye kavram ya da beceri öğrettiği bir süreçtir. Akran öğretiminin başarısı yaş grubu, öğretici ve öğrencilerin yetenek düzeyi, işbirliği yapmaya yönelik motivasyon düzeyi, öğretimi yapılan kavram ya da becerinin doğası gibi bir çok faktörden etkilenmektedir. Bu nedenle akran öğretimi farklı düzenlemeleri içeren bir öğretim modelidir. Tek yönlü ve tüm sınıf akran öğretimi (CWPT- Classwide Peer Tutoring) olmak üzere iki düzenleme söz konusudur. Tek yönlü akran öğretiminde, öğretilecek konuyu daha çok bilen daha az bilen öğrenciye yardımcı olmasıdır. Tüm sınıf akran öğretiminde ise, akran öğretimi ile görevlendirilen bir öğrencinin öğretmen gözetiminde tüm sınıf ile öğretim yapmasıdır (90, 91). Akran eğitimi, geleneksel eğitim yöntemlerindeki hiyerarşiye dayalı ilişkinin güç dengesizliği oluşturmalarına , alternatif olarak geliştirilmiş bir yöntemdir (92). Akran eğitimi ile ilgili yapılan araştırma sonuçlarının öğrenci performanslarında pozitif yönlü korelasyon bulunması akran eğitim modelinin uygulama alanlarının genişlemesine neden olmaktadır (93).

4.3. Araştırmanın Yöntemi, Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmada nicel ve nitel araştırma modellerinin bir arada olduğu karma model kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutu deneysel bir çalışma olup ön test - son test kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır. Ön test- son test kontrol gruplu modelde, yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunur. Bunlardan biri deney, öteki kontrol grubu olarak kullanılır. Her iki grupta da deney öncesi ve deney sonrası ölçmeler yapılır. Modelin simgesel görünümü aşağıdaki gibidir (94).

Ayrıca araştırmanın nicel boyutunda FEK'e ilişkin öğrenci görüşlerini elde etmek için tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırmanın evreni ve örnekleme; Çalışma grubu için araştırmacının 2015-2016 eğitim-öğretim döneminde görev aldığı okul olmak üzere iki ortaokulda bulunan 7. Sınıf öğrencilerinden yararlanılacaktır. Elazığ ili Maden ilçesine bağlı Atatürk Ortaokulu ve Sivrice ilçesine bağlı Cumhuriyet Ortaokulunda öğrenim gören öğrencilerden yararlanılacaktır. Her iki okulda kontrol grubunda 30 ve deney grubunda 30 öğrenci olmak üzere toplamda 120 öğrenci üzerinde çalışma yapılacaktır. Araştırmada nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin farklı teknikleri ile verilerin elde edilmesi planlanmaktadır.

4.4. Veri Toplama Aracı

Akran Eğitimci Gözlem Formu; Bu form Akran eğitimini verebilecek öğrencileri belirlemek üzere araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Form geliştirirken konuyla ilgili literatür taraması yapılmış ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi alanında uzman 4 öğretim üyesinden görüş alınarak, gelen görüşler

doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Eğitimcileri belirlemek için aşağıda belirtilen derecelendirme kullanılmıştır (EK-1).

1-Zayıf, 2- Orta, 3- İyi, 4-Çok iyi, 5- Yetkin

Kimdir Bu Testi?

Açıklama: Akran eğitimini verebilecek öğrencileri belirlemek, sınıf içerisinde hangi öğrencide hangi özeliğin olduğunu kendi akaranları atarfinadan belirtilmek için araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Test geliştirirken konuyla ilgili literatür taraması yapılmış ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi alanında uzman 4 öğretim üyesinden görüş alınarak, gelen görüşler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır (EK-2).

Beden Eğitimi Tutum Ölçeği:

Beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ölçeği öğrencilerden Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacı ile Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen Beden Eğitimi ve Sporda Tutum Ölçeği (BESTÖ) kullanılacaktır (95). (EK-3). Çalışmada kullanılan Beceri Tutum Ölçeğinin yapı geçerliliği yeniden analiz edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda Beden Eğitimi Tutum Ölçeğinin Cronbach alpha değeri .901, KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) değeri .814 olarak hesaplanmıştır.

Beceri Derecelendirme Ölçeği;

Araştırmacı ve 3 öğretim elemanı ile beraber geliştirilen beceri derecelendirme ölçeği, Beden Eğitimi ve Spor Dersinde uygulanan fiziksel etkinlik kartların içerisinde yer alan Mor Kartların Öğrenme anahtarı bölümünde yer alan ifadelerle hazırlanan beceri derecelendirme ölçeği uygulanmıştır (EK-4).

Beceri Değerlendirme Ölçeğinin yapı geçerliği hesap edilmiş ve Cronbach alpha değeri .849, KMO Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) değeri .742 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar ölçeğin yapı geçerliğinin yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir.

4.5. Verilerin Analizi

Nitel Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada, verilerin anlaşılır bir biçimde çözümlenmesi, neden sonuç ilişkilerinin irdelenerek birtakım sonuçlara ulaşılması ve bulguların yorumlanması için, nitel analiz yöntemlerinden “betimsel analiz” yöntemi kullanılmıştır. İki öğretmenin tuttuğu günlükler araştırmacı tarafından, bilgisayar ortamında tablo haline getirilmiştir. Daha sonra verilerde ortak olanlar kısa cümleler haline getirilmiş ve kodlanmıştır. Araştırmacı ve nitel araştırma yöntemlerinde uzman olan bir akademisyen tarafından kodlamalar birbiriyle örtüşen temalar halinde gruplandırılmıştır.

Nitel Verilerin Çözümlemesi

Öğrencilerden elde edilen Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutum puanları üzerinde tanımlayıcı istatistik tekniklerinden aritmetik ortalama, standart sapma, tek yönlü varyans analizi (Anova), tekrarlı ölçümler için iki faktörlü varyans analizi (Süre: öntest – sontest / Grup : deney / kontrol) kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0,05 olarak alınmıştır. Öğrencilerden elde edilen görüşler üzerinde de tanımlayıcı istatistik tekniklerinden % ve frekans kullanılmıştır.

Araştırmada uygulanan likert tipi ölçek, beşli derecelendirme şeklinde hazırlanmıştır. Beşli derecelendirme ölçeği, eşit ortalamalar esas alınarak;

Tamamen Katılmıyorum	: 1,00 - 1,80
Katılmıyorum	: 1,81 - 2,60
Kararsızım	: 2,61 - 3,40
Katılıyorum	: 3,41 - 4,20
Tamamen Katılıyorum	: 4,21 - 5,00

şeklinde puanlandırılmıştır.

5. BULGULAR ve YORUMLAR

5.1. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özelliklerine Ait Bulgular

Tablo 5.1. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine ilişkin dağılımları

Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Kız	61	50,8
Erkek	59	49,2
Toplam	120	100,0

Tablo 5.1’de verilen bilgiler incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin %50,8’inin kız, %49,2’sinin de erkek olduğu belirlenmiştir.

5.2. Katılımcıların Ön Test Uygulamalarına Ait Bulgular

5.2.1. Katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına İlişkin

Genel Görüşleri

Tablo 5.2. Araştırmaya katılan kontrol grubu öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin ön test genel görüşleri

M	Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği	N	Katılma Derecesi (%)					$\bar{X}$	ss
			TKM	KM	K	KT	TK		
1	Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılırım.	60	71,7	23,3	3,3	0	1,7	1,36	0,71
2	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılırım.	60	63,3	23,3	5,0	3,3	5,0	1,63	1,07
3	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim.	60	60,0	25,0	8,3	1,7	5,0	1,66	1,05
4	Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem.	60	66,7	16,7	10,0	3,3	3,3	1,60	1,02
5	Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılırım.	60	62,1	13,8	6,9	8,6	8,6	1,87	1,35
6	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir.	60	15,0	1,7	16,7	16,7	50,0	3,85	1,44
7	Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim.	60	11,7	0	8,3	26,7	53,3	4,10	1,29

8	Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum.	60	53,3	23,3	10,0	8,3	5,0	1,88	1,19
9	Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir.	60	6,8	13,6	13,6	23,7	42,4	3,81	1,30
10	Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir.	60	6,7	3,2	11,7	21,7	56,7	4,18	1,18
11	Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem.	60	50,8	15,3	23,7	1,7	8,5	2,01	1,26
12	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım.	60	6,7	3,3	11,7	21,7	56,7	4,45	1,05
13	Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir.	60	50,8	15,3	23,7	1,7	8,5	1,69	1,24
14	Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım.	60	6,7	11,7	15,0	16,7	50,0	3,91	1,31
15	Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır.	60	6,8	5,1	6,8	18,6	62,7	4,25	1,21
16	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir.	60	6,6	11,7	11,7	20,0	50,0	3,95	1,30
17	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım.	60	3,4	8,5	20,3	20,3	47,5	4,00	1,15
18	Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım.	60	8,3	10,0	13,3	11,7	56,7	3,98	1,37
19	Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım.	60	65,0	16,7	5,0	6,7	6,7	1,73	1,23
20	Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez.	60	61,6	16,7	16,7	3,3	1,7	1,66	0,98
21	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum.	60	8,3	13,3	20,0	18,3	40,0	3,68	1,34
22	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam.	60	68,3	20,0	5,0	3,3	3,3	1,53	0,98
23	Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker.	60	5,0	1,7	10,0	26,7	56,7	4,28	1,05
24	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem.	60	65,0	20,0	5,0	1,7	8,3	1,68	1,20

TKM: Tamamen Katılmıyorum, KM: Katılmıyorum, K: Kararsızım, KT: Katılıyorum,

TK: Tamamen Katılıyorum

Kontrol gurubu öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine olan tutumlarına ilişkin genel görüşlerinin dağılımı Tablo 5.2’de görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılanlar öğrencilerin görüş maddelerinin bazı maddelere tamamen katıldıkları, bazı maddelere katıldıkları, bazı maddelerde kararsız kaldıkları, bazı maddelere ise katılmadıkları görülmektedir.

Tablo 5.2 incelendiğinde, “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum” görüş maddesine araştırmaya katılan öğrencilerin “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,36$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 5.2 incelendiğinde, “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum” görüş maddesine araştırmaya katılan öğrencilerin “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,63$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Yine Tablo 5.2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin, “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,66$), “Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,60$), “Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,87$), “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir” görüş maddesine “katılıyorum” ($\bar{X} = 3,85$), “Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim” görüş maddesine “Tamamen Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,1$), “Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum” görüş maddesine “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,88$), “Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,81$), “Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir” görüş maddesine “Tamamen Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 4,18$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 5.2 incelendiğinde araştırmaya katılanların “Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem” görüş maddesine “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 2,01$), “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım” görüş maddesine “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,45$), “Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir” görüş maddesine “Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,69$), “Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,91$), “Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır” görüş maddesine “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,25$), “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,95$), “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,00$), “Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım” görüş maddesine “Tamamen Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,98$) düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Yine Tablo 5.2 incelendiğinde araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım” görüş maddesine “Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,73$), “Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez”

görüş maddesine “Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,66$), “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,68$), “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,53$), “Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker” görüş maddesine “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,28$) ve “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,68$) düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Tablo 5.3. Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin ön test genel görüşleri

M	Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği	N	Katılma Derecesi (%)					$\bar{X}$	ss
			TKM	KM	K	KT	TK		
1	Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum.	60	81,4	15,3	3,4	0	0	1,22	0,49
2	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum.	60	76,7	8,3	5,0	3,3	6,7	1,55	1,17
3	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim.	60	75,0	15,0	5,0	3,3	1,7	1,41	0,86
4	Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem.	60	73,3	13,3	10,0	1,7	1,7	1,45	0,87
5	Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum.	60	62,1	13,8	3,4	8,6	12,1	1,94	1,45
6	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir.	60	16,7	5,0	6,7	13,3	58,3	3,91	1,54
7	Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim.	60	8,3	5,0	18,3	11,7	56,7	4,03	1,31
8	Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum.	60	54,2	15,3	8,5	8,5	13,6	2,11	1,48
9	Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir.	60	10,3	6,9	10,3	25,9	46,6	3,91	1,34
10	Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir.	60	3,4	6,8	8,5	20,3	61,0	4,28	1,09
11	Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem.	60	55,0	6,7	10,0	8,3	20,0	2,31	1,65
12	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım.	60	62,7	11,9	15,3	1,7	8,5	4,30	1,20

13	Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir.	60	62,7	11,9	15,3	1,7	8,5	1,81	1,26
14	Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım.	60	3,4	3,4	16,9	15,3	61,0	4,27	1,08
15	Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır.	60	6,8	1,7	13,6	13,5	64,4	4,27	1,18
16	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir.	60	7,0	5,3	15,8	19,3	52,6	4,05	1,24
17	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım.	60	6,7	6,7	18,3	21,7	46,7	3,95	1,24
18	Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım.	60	5,1	5,1	11,9	16,9	61,0	4,23	1,16
19	Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım.	60	59,3	13,6	10,2	5,1	11,9	1,96	1,41
20	Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez.	60	53,4	22,4	3,4	15,5	5,2	1,96	1,29
21	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum.	60	13,8	12,1	10,3	20,7	43,1	3,67	1,47
22	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam.	60	58,6	12,1	10,3	8,6	10,3	2,00	1,41
23	Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker.	60	16,9	3,4	10,2	10,2	59,3	3,91	1,54
24	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem.	60	72,9	11,9	5,0	5,1	5,1	1,57	1,13

TKM: Tamamen Katılmıyorum, KM: Katılmıyorum, K: Kararsızım, KT: Katılıyorum,

TK: Tamamen Katılıyorum

Deney grubu öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine olan tutumlarına ilişkin genel görüşlerinin dağılımı Tablo 5.3'te görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılanlar öğrencilerin görüş maddelerinin bazı maddelere tamamen katıldıkları, bazı maddelere katıldıkları, bazı maddelerde kararsız kaldıkları, bazı maddelere ise katılmadıkları görülmektedir.

Tablo 5.3 incelendiğinde, “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum” görüş maddesine araştırmaya katılan öğrencilerin “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,22$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 5.3 incelendiğinde, “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılırım” görüş maddesine araştırmaya katılan öğrencilerin “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,55$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Yine Tablo 5.3 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin, “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,41$), “Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,45$), “Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılırım” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,94$), “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir” görüş maddesine “katılıyorum” ($\bar{X} = 3,91$), “Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim” görüş maddesine “Tamamen Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,03$), “Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınırım” görüş maddesine “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 2,11$), “Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,91$), “Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir” görüş maddesine “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 4,28$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 5.3 incelendiğinde araştırmaya katılanların “Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem” görüş maddesine

“Katılmıyorum” ($\bar{X} = 2,31$), “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım” görüş maddesine “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,30$), “Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir” görüş maddesine “Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,81$), “Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım” görüş maddesine “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,27$), “Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır” görüş maddesine “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,27$), “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,05$), “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,95$), “Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım” görüş maddesine “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,23$) düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Yine Tablo 5.2 incelendiğinde araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,96$), “Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez”

görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,96$), “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,67$), “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam” görüş maddesine “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 2,00$), “Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,91$) ve “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,57$) düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

5.2.2. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine İlişkin Ön Test Uygulamalarına Göre Dağılımları

Tablo 5.4. Araştırmaya katılan kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin ön test dağılımları

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumu	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum	Kız	32	1,40	0,83	0,457	0,649
	Erkek	28	1,32	0,54		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum	Kız	32	1,68	1,20	0,415	0,680
	Erkek	28	1,57	0,92		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim	Kız	32	1,65	0,93	-0,081	0,936
	Erkek	28	1,67	1,18		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem	Kız	32	1,56	1,01	-0,300	0,766
	Erkek	28	1,64	1,06		
Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum	Kız	32	1,80	1,35	-0,437	0,664
	Erkek	28	1,96	1,37		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir	Kız	32	3,46	1,50	-2,255	0,028*
	Erkek	28	4,28	1,27		
Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim	Kız	32	3,87	1,40	-1,449	0,153
	Erkek	28	4,35	1,12		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum	Kız	32	1,90	1,20	0,158	0,875
	Erkek	28	1,85	1,20		

Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir	Kız	32	3,67	1,35	-0,840	0,404
	Erkek	28	3,96	1,26		
Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir	Kız	32	3,84	1,27	-2,472	0,016*
	Erkek	28	4,57	0,95		
Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem	Kız	32	2,06	1,29	0,298	0,766
	Erkek	28	1,96	1,25		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım	Kız	32	4,45	0,96	-0,046	0,964
	Erkek	28	4,46	1,17		
Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir	Kız	32	1,80	1,37	0,719	0,475
	Erkek	28	1,57	1,10		
Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım	Kız	32	3,78	1,26	-0,848	0,400
	Erkek	28	4,07	1,38		
Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır	Kız	32	4,21	1,28	-0,243	0,809
	Erkek	28	4,29	1,13		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir	Kız	32	3,84	1,39	-0,670	0,506
	Erkek	28	4,07	1,21		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım	Kız	32	3,93	1,18	-0,447	0,657
	Erkek	28	4,07	1,15		
Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım	Kız	32	3,96	1,40	-0,087	0,931
	Erkek	28	4,00	1,36		
Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım	Kız	32	1,71	1,22	-0,097	0,923
	Erkek	28	1,75	1,26		
Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez	Kız	32	1,62	1,00	-0,347	0,730
	Erkek	28	1,71	0,97		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum	Kız	32	3,43	1,34	-1,529	0,132
	Erkek	28	3,96	1,31		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam	Kız	32	1,56	1,01	0,244	0,808
	Erkek	28	1,50	0,96		
Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker	Kız	32	3,93	1,24	-2,864	0,006*
	Erkek	28	4,67	0,61		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem	Kız	32	1,59	1,13	-0,615	0,51
	Erkek	28	1,78	1,28		

$p < 0.05$

Araştırmaya katılan kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumuna ilişkin görüşlerin olduğu Tablo 5.4 incelendiğinde, yapılan t testi sonucunda 6, 10 ve 23. maddelerinde $p < 0.05$

düzeyinde anlamlı farkın olduğu görülmektedir. Diğer maddelerde ise cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 5.4 incelendiğinde 6. madde olan “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,46$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,28$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.4 incelendiğinde 10. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,84$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,57$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

Yine Tablo 5.4 incelendiğinde 23. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum”

$(\bar{X} = 3,93)$ düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” $(\bar{X} = 4,67)$ düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırırım düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.5. Araştırmaya katılan deney gurubu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin ön test dağılımları

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumu	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum	Kız	30	1,31	0,60	1,388	0,171
	Erkek	30	1,13	0,34		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum	Kız	30	2,06	1,51	3,652	0,001*
	Erkek	30	1,06	0,24		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim	Kız	30	1,58	1,11	1,476	0,145
	Erkek	30	1,25	0,51		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem	Kız	30	1,68	1,10	2,119	0,038*
	Erkek	30	1,22	0,49		
Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum	Kız	30	1,96	1,40	0,080	0,936
	Erkek	30	1,93	1,52		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir	Kız	30	3,48	1,80	-2,171	0,034*
	Erkek	30	4,32	1,13		
Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim	Kız	30	3,55	1,42	-2,914	0,005*
	Erkek	30	4,48	1,02		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum	Kız	30	2,10	1,42	-0,056	0,956
	Erkek	30	2,12	1,56		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir	Kız	30	3,85	1,40	-0,308	0,759
	Erkek	30	3,96	1,29		
Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir	Kız	30	4,50	0,92	1,419	0,161
	Erkek	30	4,09	1,22		
Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem	Kız	30	2,65	1,77	1,554	0,126
	Erkek	30	2,00	1,48		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım	Kız	30	4,21	1,16	-0,546	0,587
	Erkek	30	4,38	1,25		
Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir	Kız	30	2,14	1,43	1,944	0,057
	Erkek	30	1,51	1,02		

Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım	Kız	30	4,03	1,20	-1,613	0,112
	Erkek	30	4,48	0,92		
Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır	Kız	30	4,07	1,38	-1,234	0,222
	Erkek	30	4,45	0,96		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir	Kız	30	3,75	1,45	-1,841	0,071
	Erkek	30	4,34	0,93		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım	Kız	30	3,72	1,30	-1,374	0,175
	Erkek	30	4,16	1,15		
Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım	Kız	30	3,78	1,44	-3,022	0,004*
	Erkek	30	4,64	0,60		
Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım	Kız	30	2,35	1,59	2,076	0,042*
	Erkek	30	1,61	1,14		
Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez	Kız	30	2,40	1,50	2,533	0,014*
	Erkek	30	1,58	0,95		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum	Kız	30	3,17	1,58	-2,574	0,013*
	Erkek	30	4,13	1,22		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam	Kız	30	2,32	1,44	1,700	0,95
	Erkek	30	1,70	1,34		
Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker	Kız	30	3,50	1,68	-2,012	0,049*
	Erkek	30	4,29	1,32		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem	Kız	30	1,82	1,49	1,601	0,115
	Erkek	30	1,35	0,60		

p<0.05

Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumuna ilişkin görüşlerin olduğu Tablo 5.5 incelendiğinde, yapılan t testi sonucunda 2, 4, 6, 7, 10, 18, 19, 20, 21, ve 23. maddelerinde $p<.05$ düzeyinde anlamlı farkın olduğu görülmektedir. Diğer maddelerde ise cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 5.5 incelendiğinde 2. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılırım” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p<.05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılmıyorum”

$(\bar{X} = 2,06)$ düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılmıyorum” $(\bar{X} = 1,06)$ düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha çok benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.5 incelendiğinde 4. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Tamamen Katılmıyorum” a yakın olmakla beraber “Katılmıyorum” $(\bar{X} = 1,68)$ düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılmıyorum” $(\bar{X} = 1,22)$ düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha çok benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.5 incelendiğinde 6. madde olan “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” $(\bar{X} = 3,48)$ düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” $(\bar{X} = 4,32)$ düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.5 incelendiğinde 7. madde olan “Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p<.05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,55$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,48$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.5 incelendiğinde 10. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p<.05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,50$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,09$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha çok benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.5 incelendiğinde 18. madde olan “Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p<.05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,78$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen

Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,64$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.5 incelendiğinde 19. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 2,35$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,61$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha çok benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.5 incelendiğinde 20. madde olan “Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 2,40$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,58$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha çok benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.5 incelendiğinde 21. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırırım” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,17$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,13$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırırım düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

Yine Tablo 5.5 incelendiğinde 23. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,50$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,29$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırırım düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

5.3. Katılımcıların Son Test Uygulamalarına Ait Bulgular

5.3.1. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersi

Tutumlarına İlişkin Genel Görüşleri

Tablo 5.6. Araştırmaya katılan kontrol grubu öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin son test genel görüşleri

M	Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği	N	Katılma Derecesi (%)					$\bar{X}$	ss
			TKM	KM	K	KT	TK		
1	Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum.	60	93,3	5,0	1,7	0	0	1,08	0,33
2	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum.	60	75,0	23,3	1,7	0	0	1,26	0,48
3	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim.	60	86,7	5,0	6,7	1,7	0	1,23	0,64
4	Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem.	60	78,3	11,7	6,7	1,7	1,7	1,36	0,82
5	Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum.	60	72,9	8,5	1,7	5,1	11,9	1,74	1,40
6	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir.	60	5,0	5,0	1,7	13,3	75,0	4,48	1,09
7	Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim.	60	0	8,4	0	18,3	73,3	4,56	0,87
8	Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum.	60	58,3	13,3	16,7	6,7	5,0	1,86	1,21
9	Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir.	60	5,0	0	15,0	13,3	66,7	4,36	1,07
10	Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir.	60	3,4	6,8	6,8	5,1	78,0	4,47	1,10
11	Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem.	60	68,3	11,7	5,0	3,3	11,7	1,78	1,37
12	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım.	60	3,3	0	6,7	13,3	76,7	4,60	0,88
13	Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir.	60	81,4	6,8	3,4	6,8	1,7	1,40	0,96
14	Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım.	60	3,4	5,1	8,5	11,9	71,2	4,42	1,07
15	Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır.	60	5,1	3,4	8,5	5,1	78,0	4,47	1,11
16	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir.	60	11,9	6,8	5,1	15,3	61,0	4,06	1,42
17	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım.	60	8,3	5,0	18,3	10,0	58,3	4,05	1,32
18	Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım.	60	3,3	3,3	3,3	10,1	80,0	4,60	0,96
19	Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım.	60	78,3	10,0	3,3	3,3	5,1	1,46	1,06
20	Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez.	60	68,3	13,3	11,7	3,3	3,4	1,60	1,04

21	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum.	60	8,3	11,7	18,3	13,3	48,3	3,81	1,37
22	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam.	60	76,7	18,3	1,7	0	3,3	1,35	0,81
23	Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker.	60	3,3	8,3	11,7	10,0	66,7	4,28	1,16
24	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem.	60	76,7	11,7	5,0	3,3	3,3	1,45	0,98

TKM: Tamamen Katılmıyorum, KM: Katılmıyorum, K: Kararsızım, KT: Katılıyorum,

TK: Tamamen Katılıyorum

Kontrol gurubu öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine olan tutumlarına ilişkin genel görüşlerinin dağılımı Tablo 5.6'da görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılanlar öğrencilerin görüş maddelerinin bazı maddelere tamamen katıldıkları, bazı maddelere katıldıkları, bazı maddelerde kararsız kaldıkları, bazı maddelere ise katılmadıkları görülmektedir.

Tablo 5.6 incelendiğinde, “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum” görüş maddesine araştırmaya katılan öğrencilerin “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,08$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 5.6 incelendiğinde, “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum” görüş maddesine araştırmaya katılan öğrencilerin “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,26$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Yine Tablo 5.6 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin, “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,23$), “Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,36$), “Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,74$), “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir”

görüş maddesine “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,48$), “Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim” görüş maddesine “Tamamen Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,56$), “Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınırım” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,86$), “Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir” görüş maddesine “Tamamen katılıyorum” ($\bar{X} = 4,36$), “Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir” görüş maddesine “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,47$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 5.6 incelendiğinde araştırmaya katılanların “Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem” görüş maddesine “Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,78$), “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım” görüş maddesine “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,60$), “Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,40$), “Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,42$) “Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır” görüş maddesine “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,47$), “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir” görüş maddesine “Katılıyorum”

$(\bar{X} = 4,06)$, “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım” görüş maddesine “Katılıyorum” $(\bar{X} = 4,05)$, “Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım” görüş maddesine “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılıyorum” $(\bar{X} = 4,60)$ düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Yine Tablo 5.6 incelendiğinde araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” $(\bar{X} = 1,46)$, “Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” $(\bar{X} = 1,60)$, “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum” görüş maddesine “Katılıyorum” $(\bar{X} = 3,81)$, “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” $(\bar{X} = 1,35)$, “Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker” görüş maddesine “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılıyorum” $(\bar{X} = 4,28)$ ve “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” $(\bar{X} = 1,45)$ düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

5.3.2. Deney Grubu Öğrencilerinin Son Test Uygulamalarına Göre Dağılımları

Tablo 5.7. Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin son test genel görüşleri

M	Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği	N	Katılma Derecesi (%)					$\bar{X}$	ss
			TKM	KM	K	KT	TK		
1	Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılırım.	60	86,4	5,1	3,4	0	5,1	1,32	0,95
2	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılırım.	60	85,0	3,3	6,7	1,7	3,3	1,35	0,93
3	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim.	60	88,3	5,0	1,7	5,0	0	1,23	0,72
4	Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem.	60	83,1	8,5	1,7	0	6,8	1,38	1,05
5	Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılırım.	60	73,3	11,7	1,7	6,7	6,7	1,61	1,22
6	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir.	60	11,9	3,4	3,4	11,9	69,5	4,23	1,38
7	Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim.	60	11,7	8,3	1,7	8,3	70,0	4,16	1,45
8	Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum.	60	72,9	6,8	8,5	8,5	3,4	1,62	1,15
9	Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir.	60	10,0	3,3	13,3	10,0	63,3	4,13	1,34
10	Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir.	60	11,7	8,3	5,0	10,0	65,0	4,08	1,45
11	Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem.	60	71,2	3,4	8,5	1,7	15,3	1,86	1,50
12	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım.	60	8,5	1,7	5,1	8,5	76,3	4,42	1,22
13	Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir.	60	76,3	5,0	1,7	5,1	11,9	1,71	1,41
14	Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım.	60	6,7	5,0	6,7	1,7	80,0	4,43	1,22
15	Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır.	60	13,3	1,7	3,3	8,3	73,3	4,26	1,41
16	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir.	60	15,0	5,0	1,7	15,0	63,3	4,06	1,49
17	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım.	60	15,3	3,4	10,2	23,7	47,5	3,84	1,44
18	Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım.	60	18,3	3,3	0	6,7	71,7	4,10	1,59
19	Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım.	60	71,7	8,3	1,7	0	18,3	1,85	1,54
20	Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez.	60	65,5	10,3	8,6	1,7	13,8	1,87	1,43
21	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırırım.	60	18,3	8,3	10,0	6,7	56,7	3,75	1,62
22	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam.	60	76,3	3,4	1,7	5,1	13,6	1,76	1,47
23	Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker.	60	13,6	1,7	3,4	3,4	78,0	4,30	1,42
24	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem.	60	75,0	6,7	5,0	1,7	11,7	1,68	1,35

TKM: Tamamen Katılmıyorum, KM: Katılmıyorum, K: Kararsızım, KT: Katılıyorum, TK:

Tamamen Katılıyorum

Deney grubu öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine olan tutumlarına ilişkin genel görüşlerinin dağılımı Tablo 5.7’de görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılanlar öğrencilerin görüş maddelerinin bazı maddelere tamamen katıldıkları, bazı maddelere katıldıkları, bazı maddelerde kararsız kaldıkları, bazı maddelere ise katılmadıkları görülmektedir.

Tablo 5.7 incelendiğinde, “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum” görüş maddesine araştırmaya katılan öğrencilerin “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,32$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 5.7 incelendiğinde, “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum” görüş maddesine araştırmaya katılan öğrencilerin “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,35$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Yine Tablo 5.7 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin, “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,23$), “Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,38$), “Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,61$), “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir” görüş maddesine “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,23$), “Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim” görüş maddesine “Tamamen Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,16$), “Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan

sakınırım” görüş maddesine “Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,62$), “Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir” görüş maddesine “Tamamen katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,13$), “Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,08$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 5.7 incelendiğinde araştırmaya katılanların “Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,86$), “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım” görüş maddesine “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,42$), “Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,71$), “Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım” görüş maddesine “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,43$) “Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır” görüş maddesine “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,26$), “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,06$), “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,84$), “Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi

değerlendirildiğine inanırım” görüş maddesine “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,10$) düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Yine Tablo 5.7 incelendiğinde araştırmaya katılanların “Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,85$), “Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,87$), “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum” görüş maddesine “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,75$), “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,76$), “Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker” görüş maddesine “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,30$) ve “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem” görüş maddesine “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,68$) düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

5.4. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine İlişkin Son Test Uygulamalarına Göre Dağılımları

Tablo 5.8. Araştırmaya katılan kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin son test dağılımları

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumu	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum	Kız	33	1,09	0,38	0,193	0,848
	Erkek	27	1,07	0,26		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum	Kız	33	1,36	0,54	1,751	0,085
	Erkek	27	1,14	0,36		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim	Kız	33	1,33	0,77	1,331	0,188
	Erkek	27	1,11	0,42		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem	Kız	33	1,45	0,97	0,913	0,365
	Erkek	27	1,25	0,59		
Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum	Kız	33	1,78	1,45	0,209	0,835
	Erkek	27	1,70	1,38		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir	Kız	33	4,21	1,38	-2,184	0,033*
	Erkek	27	4,81	0,39		
Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim	Kız	33	4,60	0,78	0,385	0,702
	Erkek	27	4,51	0,97		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum	Kız	33	1,72	1,12	-0,983	0,330
	Erkek	27	2,03	1,31		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir	Kız	33	4,42	1,00	0,456	0,650
	Erkek	27	4,29	1,17		
Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir	Kız	33	4,45	1,06	-0,156	0,877
	Erkek	27	4,50	1,17		
Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem	Kız	33	1,90	1,50	0,778	0,440
	Erkek	27	1,62	1,21		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanıyorum	Kız	33	4,57	0,93	-0,232	0,817
	Erkek	27	4,62	0,83		
Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir	Kız	33	1,63	1,22	2,115	0,039*
	Erkek	27	1,11	0,32		
Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanıyorum	Kız	33	4,34	1,15	-0,622	0,537
	Erkek	27	4,51	0,97		
Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır	Kız	33	4,18	1,37	-2,215	0,031*
	Erkek	27	4,81	0,55		

Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir	Kız	33	4,12	1,40	0,322	0,749
	Erkek	27	4,00	1,46		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım	Kız	33	4,03	1,26	-0,127	0,900
	Erkek	27	4,07	1,41		
Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım	Kız	33	4,51	1,14	-0,754	0,454
	Erkek	27	4,70	0,66		
Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım	Kız	33	1,39	0,93	-0,581	0,563
	Erkek	27	1,55	1,21		
Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez	Kız	33	1,63	1,11	0,296	0,768
	Erkek	27	1,55	0,97		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum	Kız	33	3,66	1,49	-0,936	0,353
	Erkek	27	4,00	1,20		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam	Kız	33	1,33	0,81	-0,173	0,864
	Erkek	27	1,37	0,83		
Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker	Kız	33	4,18	1,23	-0,743	0,461
	Erkek	27	4,40	1,08		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem	Kız	33	1,24	0,66	-1,848	0,070
	Erkek	27	1,70	1,23		

$p < 0.05$

Araştırmaya katılan kontrol grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumuna ilişkin görüşlerin olduğu Tablo 5.8 incelendiğinde, yapılan t testi sonucunda 6, 13 ve 15. maddelerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farkın olduğu görülmektedir. Diğer maddelerde ise cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 5.8 incelendiğinde 6. madde olan “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,21$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,81$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak

zevklidir düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.8 incelendiğinde 13. madde olan “Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p<.05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X}=1,63$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X}=1,11$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha çok benimsediği söylenebilir.

Yine Tablo 5.8 incelendiğinde 15. madde olan “Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p<.05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Tamamen Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılıyorum” ($\bar{X}=4,18$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X}=4,81$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.9. Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin son test dağılımları

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumu	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum	Kız	29	1,57	1,28	1,952	0,056
	Erkek	31	1,09	0,39		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum	Kız	29	1,65	1,23	2,556	0,013*
	Erkek	31	1,06	0,35		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim	Kız	29	1,41	0,94	1,915	0,060
	Erkek	31	1,06	0,35		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem	Kız	29	1,44	1,08	0,417	0,678
	Erkek	31	1,33	1,02		
Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum	Kız	29	1,68	1,25	0,444	0,659
	Erkek	31	1,54	1,20		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir	Kız	29	3,82	1,78	-2,275	0,027*
	Erkek	31	4,61	0,71		
Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim	Kız	29	3,82	1,67	-1,782	0,080
	Erkek	31	4,48	1,15		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum	Kız	29	1,89	1,29	1,790	0,079
	Erkek	31	1,36	0,96		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir	Kız	29	3,93	1,57	-1,128	0,264
	Erkek	31	4,32	1,07		
Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir	Kız	29	4,06	1,53	-0,073	0,942
	Erkek	31	4,09	1,39		
Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem	Kız	29	2,10	1,67	1,206	0,233
	Erkek	31	1,63	1,29		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanıyorum	Kız	29	4,17	1,49	-1,481	0,144
	Erkek	31	4,64	0,87		
Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir	Kız	29	1,96	1,59	1,310	0,195
	Erkek	31	1,48	1,20		
Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanıyorum	Kız	29	4,24	1,43	-1,176	0,244
	Erkek	31	4,61	0,98		
Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır	Kız	29	3,75	1,74	-2,853	0,006*
	Erkek	31	4,74	0,77		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir	Kız	29	3,62	1,82	-2,317	0,024*
	Erkek	31	4,48	0,96		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanıyorum	Kız	29	3,62	1,61	-1,187	0,240
	Erkek	31	4,06	1,25		

Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım	Kız	29	3,41	1,93	-3,531	0,001*
	Erkek	31	4,74	0,77		
Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım	Kız	29	2,06	1,73	1,060	0,294
	Erkek	31	1,64	1,35		
Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez	Kız	29	2,03	1,56	0,818	0,417
	Erkek	31	1,72	1,30		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum	Kız	29	3,37	1,74	-1,741	0,087
	Erkek	31	4,09	1,44		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam	Kız	29	1,96	1,57	0,996	0,324
	Erkek	31	1,58	1,38		
Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker	Kız	29	3,75	1,77	-3,028	0,004*
	Erkek	31	4,80	0,74		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem	Kız	29	1,44	1,12	-1,303	0,198
	Erkek	31	1,90	1,53		

$p<0.05$

Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumuna ilişkin görüşlerin olduğu Tablo 5.9 incelendiğinde, yapılan t testi sonucunda 2, 6, 15, 16, 18 ve 23. maddelerinde $p<0.05$ düzeyinde anlamlı farkın olduğu görülmektedir. Diğer maddelerde ise cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 5.9 incelendiğinde 2. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p<0.05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X}=1,65$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X}=1,06$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha çok benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.9 incelendiğinde 6. madde olan “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,82$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,61$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.9 incelendiğinde 15. madde olan “Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,75$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 4,74$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

Yine Tablo 5.9 incelendiğinde 16. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,62$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen

Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,48$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

Yine Tablo 5.9 incelendiğinde 18. madde olan “Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,41$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,74$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre okul ders programlarının her yılında egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

Yine Tablo 5.9 incelendiğinde 23. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker” görüş maddesine araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,75$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,80$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker düşüncesini kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az benimsediği söylenebilir.

5.5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Test Zamanı Değişkenine Göre

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumuna İlişkin Görüşleri

Tablo 5.10. Araştırmaya katılan kontrol grubu öğrencilerinin test zamanı değişkenine göre “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin dağılımları

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumu	Test Zamanı	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum	Ön Test	60	1,36	0,71	2,790	0,006*
	Son Test	60	1,08	0,33		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum	Ön Test	60	1,63	1,07	2,414	0,017*
	Son Test	60	1,26	0,48		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim	Ön Test	60	1,66	1,05	2,717	0,011*
	Son Test	60	1,23	0,64		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem	Ön Test	60	1,60	1,02	1,372	0,173
	Son Test	60	1,36	0,82		
Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum	Ön Test	60	1,87	1,35	0,523	0,602
	Son Test	60	1,74	1,40		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir	Ön Test	60	3,85	1,44	-2,701	0,08*
	Son Test	60	4,48	1,09		
Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim	Ön Test	60	4,10	1,29	-2,313	0,022*
	Son Test	60	4,56	0,87		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum	Ön Test	60	1,88	1,19	0,076	0,940
	Son Test	60	1,86	1,21		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir	Ön Test	60	3,81	1,30	-2,526	0,013*
	Son Test	60	4,36	1,07		
Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir	Ön Test	60	4,18	1,18	-1,386	0,168
	Son Test	60	4,47	1,10		
Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem	Ön Test	60	2,01	1,26	0,962	0,338
	Son Test	60	1,78	1,37		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım	Ön Test	60	4,45	1,05	-0,797	0,427
	Son Test	60	4,60	0,88		
Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir	Ön Test	60	1,69	1,24	1,401	0,164
	Son Test	60	1,40	0,96		
Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım	Ön Test	60	3,91	1,31	-2,301	0,023*
	Son Test	60	4,42	1,07		
Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır	Ön Test	60	4,25	1,21	-1,026	0,307
	Son Test	60	4,47	1,11		

Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir	Ön Test	60	3,95	1,30	-0,470	0,639
	Son Test	60	4,06	1,42		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım	Ön Test	60	4,00	1,15	-0,219	0,827
	Son Test	60	4,05	1,32		
Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım	Ön Test	60	3,98	1,37	-2,853	0,005*
	Son Test	60	4,60	0,96		
Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım	Ön Test	60	1,73	1,23	1,268	0,207
	Son Test	60	1,46	1,06		
Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez	Ön Test	60	1,66	0,98	0,360	0,720
	Son Test	60	1,60	1,04		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum	Ön Test	60	3,68	1,34	-0,537	0,592
	Son Test	60	3,81	1,37		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam	Ön Test	60	1,53	0,98	1,110	0,269
	Son Test	60	1,35	0,81		
Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker	Ön Test	60	4,28	1,05	0,000	1,000
	Son Test	60	4,28	1,16		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem	Ön Test	60	1,68	1,20	1,166	0,246
	Son Test	60	1,45	0,98		

$p < 0.05$

Araştırmaya katılan kontrol grubu öğrencilerinin test zamanı değişkenine göre Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumuna ilişkin görüşlerin olduğu Tablo 5.10 incelendiğinde, yapılan t testi sonucunda 1, 2, 3, 6, 7, 9, 14 ve 18. maddelerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farkın olduğu görülmektedir. Diğer maddelerde ise cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 5.10 incelendiğinde 1. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum” görüş maddesine araştırmaya katılanların test zamanı değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, ön testte öğrenciler “Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,36$) düzeyinde görüş belirtirken; son testte “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,08$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku

hissine kapılırim düşüncesini son testte öğrencilerin ön teste göre daha çok benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.10 incelendiğinde 2. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılırim” görüş maddesine araştırmaya katılanların test zamanı değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p<.05$). Bu görüş maddesine, ön testte öğrenciler “Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,63$) düzeyinde görüş belirtirken; son testte “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,26$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılırim düşüncesini son testte öğrencilerin ön teste göre daha çok benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.10 incelendiğinde 3. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim” görüş maddesine araştırmaya katılanların test zamanı değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p<.05$). Bu görüş maddesine, ön testte öğrenciler “Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,66$) düzeyinde görüş belirtirken; son testte “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,23$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim düşüncesini son testte öğrencilerin ön teste göre daha az benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.10 incelendiğinde 6. madde olan “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir” görüş maddesine araştırmaya katılanların test zamanı

değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,85$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,48$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir düşüncesini son testte öğrencilerin ön teste göre daha az benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.10 incelendiğinde 7. madde olan “Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim” görüş maddesine araştırmaya katılanların test zamanı değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,10$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,56$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim düşüncesini son testte öğrencilerin ön teste göre daha az benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.10 incelendiğinde 9. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir” görüş maddesine araştırmaya katılanların test zamanı değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,81$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,36$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre

Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir düşüncesini son testte öğrencilerin ön teste göre daha az benimsediği söylenebilir.

Yine Tablo 5.10 incelendiğinde 14. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım” görüş maddesine araştırmaya katılanların test zamanı değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Tamamen Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,91$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,42$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım düşüncesini son testte öğrencilerin ön teste göre daha az benimsediği söylenebilir.

Yine Tablo 5.10 incelendiğinde 18. madde olan “Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım” görüş maddesine araştırmaya katılanların test zamanı değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, kız öğrenciler “Tamamen Katılıyorum”a yakın olmakla beraber “Katılıyorum” ($\bar{X} = 3,98$) düzeyinde görüş belirtirken; erkek öğrenciler “Tamamen Katılıyorum” ($\bar{X} = 4,60$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım düşüncesini son testte öğrencilerin ön teste göre daha az benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.11. Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin test zamanı değişkenine göre “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumlarına” ilişkin dağılımları

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumu	Test Zamanı	N	$\bar{X}$	Ss	T	p
Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum	Ön Test	60	1,22	0,49	-0,727	0,469
	Son Test	60	1,32	0,95		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum	Ön Test	60	1,55	1,17	1,034	0,303
	Son Test	60	1,35	0,93		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim	Ön Test	60	1,41	0,86	1,257	0,211
	Son Test	60	1,23	0,72		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem	Ön Test	60	1,45	0,87	0,340	0,734
	Son Test	60	1,38	1,05		
Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum	Ön Test	60	1,94	1,45	1,342	0,182
	Son Test	60	1,61	1,22		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir	Ön Test	60	3,91	1,54	-1,193	0,235
	Son Test	60	4,23	1,38		
Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim	Ön Test	60	4,03	1,31	-0,527	0,599
	Son Test	60	4,16	1,45		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum	Ön Test	60	2,11	1,48	2,003	0,047*
	Son Test	60	1,62	1,15		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir	Ön Test	60	3,91	1,34	-0,087	0,377
	Son Test	60	4,13	1,34		
Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir	Ön Test	60	4,28	1,09	0,866	0,388
	Son Test	60	4,08	1,45		
Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem	Ön Test	60	2,31	1,65	1,562	0,121
	Son Test	60	1,86	1,50		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım	Ön Test	60	4,30	1,20	-0,531	0,597
	Son Test	60	4,42	1,22		
Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir	Ön Test	60	1,81	1,26	0,411	0,682
	Son Test	60	1,71	1,41		
Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım	Ön Test	60	4,27	1,08	-0,765	0,446
	Son Test	60	4,43	1,22		
Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır	Ön Test	60	4,27	1,18	0,019	0,985
	Son Test	60	4,26	1,41		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir	Ön Test	60	4,05	1,24	-0,055	0,956
	Son Test	60	4,06	1,49		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım	Ön Test	60	3,95	1,24	0,415	0,679
	Son Test	60	3,84	1,44		

Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım	Ön Test	60	4,23	1,16	0,536	0,593
	Son Test	60	4,10	1,59		
Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım	Ön Test	60	1,96	1,41	0,427	0,670
	Son Test	60	1,85	1,54		
Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez	Ön Test	60	1,96	1,29	0,339	0,735
	Son Test	60	1,87	1,43		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum	Ön Test	60	3,67	1,47	-0,271	0,787
	Son Test	60	3,75	1,62		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam	Ön Test	60	2,00	1,41	0,887	0,377
	Son Test	60	1,76	1,47		
Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker	Ön Test	60	3,91	1,54	-1,422	0,158
	Son Test	60	4,30	1,42		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem	Ön Test	60	1,57	1,13	-0,466	0,642
	Son Test	60	1,68	1,35		

$p < 0.05$

Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin test zamanı değişkenine göre Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumuna ilişkin görüşlerin olduğu Tablo 5.11 incelendiğinde, yapılan t testi sonucunda sadece 8. maddesinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farkın olduğu görülmektedir. Diğer maddelerde ise test zamanı değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 5.11 incelendiğinde 8. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum” görüş maddesine araştırmaya katılanların test zamanı değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, ön testte öğrenciler “Katılmıyorum” ($\bar{X} = 2,11$) düzeyinde görüş belirtirken; son testte “Tamamen Katılmıyorum” ($\bar{X} = 1,62$) düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum düşüncesini son testte öğrencilerin ön teste göre daha çok benimsediği söylenebilir.

Durumun böyle olmasında eğitim sistemimizin sınav odaklı olması nedeniyle öğrencilerin beden eğitimi dersini sevdikleri, ancak uygulama ile sosyalleşmeleri ve kendilerine güven duyma duygularının gelişmesi etkili olmuştur.

5.6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin İlişkili Grup T Test Sonuçları

Tablo 5.12. Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin ilişkili grup t testi sonuçları

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumu	Test Zamanı	N	$\bar{X}$	Ss	T	p
Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum	Ön Test	60	1,32	0,95	2,032	0,047*
	Son Test	60	1,08	0,33		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum	Ön Test	60	1,35	0,93	0,637	0,527
	Son Test	60	1,26	0,48		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim	Ön Test	60	1,23	0,72	0,108	0,902
	Son Test	60	1,27	0,64		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem	Ön Test	60	1,38	1,05	0,093	0,926
	Son Test	60	1,37	0,82		
Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum	Ön Test	60	1,62	1,23	-0,542	0,590
	Son Test	60	1,74	1,40		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir	Ön Test	60	4,23	1,38	-1,056	0,295
	Son Test	60	4,47	1,10		
Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim	Ön Test	60	4,16	1,45	-1,967	0,054
	Son Test	60	4,56	0,87		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum	Ön Test	60	1,62	1,15	-1,131	0,263
	Son Test	60	1,86	1,22		
Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir	Ön Test	60	4,13	1,34	-1,082	0,284
	Son Test	60	4,36	1,07		
Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir	Ön Test	60	4,06	1,46	-1,633	0,108
	Son Test	60	4,47	1,10		
Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem	Ön Test	60	1,86	1,50	0,258	0,797
	Son Test	60	1,79	1,38		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım	Ön Test	60	4,42	1,22	-0,882	0,381
	Son Test	60	4,59	0,89		
Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir	Ön Test	60	1,72	1,42	1,418	0,162
	Son Test	60	1,41	0,97		

Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım	Ön Test	60	4,32	1,23	0,124	0,889
	Son Test	60	4,42	1,07		
Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır	Ön Test	60	4,25	1,42	-0,930	0,356
	Son Test	60	4,47	1,11		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir	Ön Test	60	4,05	1,50	-0,064	0,949
	Son Test	60	4,06	1,42		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım	Ön Test	60	3,84	1,44	-0,882	0,415
	Son Test	60	4,05	1,33		
Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım	Ön Test	60	4,10	1,59	-2,249	0,028*
	Son Test	60	4,60	0,96		
Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım	Ön Test	60	1,85	1,54	1,566	0,123
	Son Test	60	1,46	1,06		
Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez	Ön Test	60	1,87	1,43	1,111	0,271
	Son Test	60	1,62	1,05		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum	Ön Test	60	3,75	1,62	-0,262	0,794
	Son Test	60	3,81	1,37		
Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam	Ön Test	60	1,76	1,47	2,021	0,048*
	Son Test	60	1,33	0,82		
Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker	Ön Test	60	4,30	1,42	0,150	0,881
	Son Test	60	4,27	1,17		
Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem	Ön Test	60	1,68	1,35	1,033	0,306
	Son Test	60	1,45	0,98		

Araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumuna ilişkin görüşlerin olduğu Tablo 5.12 incelendiğinde, yapılan bağımlı (ilişkili) grular t testi sonucunda sadece 1, 18 ve 22. maddelerinde $p < .05$ düzeyinde anlamlı farkın olduğu görülmektedir. Diğer maddelerde ise ilişkili gruplar t testi sonucunda anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 5.12 incelendiğinde 1. madde olan “Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum” görüş maddesine araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin test zamanı değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, ön testte öğrenciler “Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen katılmıyorum”

$(\bar{X} = 1,32)$ düzeyinde görüş belirtirken; son testte “Tamamen Katılmıyorum” $(\bar{X} = 1,08)$ düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre deney grubu öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılırim düşüncesini son testte, ön teste göre daha az benimsediği söylenebilir. Bu sonuca göre fiziksel etkinlik kartlarıyla öğrencilerin beden eğitimi dersine katılmaktan korku hissine kapılma düzeylerinin azaldığı görülmektedir.

Tablo 5.12 incelendiğinde 18. madde olan “Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım” görüş maddesine araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin test zamanı değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, ön testte öğrenciler “Katılıyorum” $(\bar{X} = 4,10)$ düzeyinde görüş belirtirken; son testte “Tamamen Katılıyorum” $(\bar{X} = 4,60)$ düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre deney grubu öğrencilerinin Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım düşüncesini son testte, ön teste göre daha az benimsediği söylenebilir.

Tablo 5.12 incelendiğinde 22. madde olan “Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam” görüş maddesine araştırmaya katılan deney grubu öğrencilerinin test zamanı değişkenine göre yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($p < .05$). Bu görüş maddesine, ön testte öğrenciler “Katılmıyorum”a yakın olmakla beraber “Tamamen Katılmıyorum” $(\bar{X} = 1,76)$ düzeyinde görüş belirtirken; son testte “Tamamen Katılmıyorum” $(\bar{X} = 1,33)$ düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre deney grubu öğrencilerinin

Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam düşüncesini son testte, ön teste göre daha çok benimsediği söylenebilir.

5.7. Öğrencilerin “Beceri Derecelendirme Ölçeği”ne İlişkin Genel Görüşleri

Tablo 5.13. Öğretmenlerin Deney Grubu öğrencilerine yönelik “beceri derecelendirme ölçeği”ne ilişkin genel görüşleri

M	Beceri derecelendirme ölçeği	N	Katılma Derecesi (%)					$\bar{X}$	ss
			ZYF	ORT	İYİ	Çİ	YTK		
1	Diğer oyuncuların ve alanın kontrolü için baş yukarıdadır.	60	0	0	0	20,0	80,0	4,80	0,40
2	Seçilen malzemeye uygun taşıma şekli (yuvarlama, sürme, paslaşma vb) kullanır.	60	0	0	0	50,0	50,0	4,50	0,50
3	Geçitlerden geçerken top vücuda yakın kontrol edilir.	60	0	0	3,3	51,7	45,0	4,41	0,56
4	Topla hareket ederken hem topu hem engeli görececek şekilde ilerler.	60	0	0	3,3	55,0	41,7	4,38	0,55
5	Ani duruşlar ve yön değiştirmeler için hazırlıklıdır.	60	0	0	10,0	41,7	48,3	4,38	0,66
6	Pas verirken ve alırken karşıdaki oyuncu ile göz teması sağlar.	60	0	0	8,3	40,0	51,7	4,43	0,64
7	Topu almaya hazır olduğunu vücut pozisyonu ile gösterir.	60	0	0	3,3	36,7	60,0	4,56	0,56
8	Topu iyi takip eder.	60	0	0	3,3	38,3	58,3	4,55	0,56
9	Uygun atış ve yakalama pozisyonları alır.	60	0	0	6,7	28,3	65,0	4,58	0,61
10	Pası karşıdaki oyuncunun alabileceği şekilde verir.	60	0	0	1,7	40,7	57,6	4,55	0,53
11	Topu yakalamaya hazır olduğunu göstermek için elle bir hedef gösterir.	60	0	0	5,0	35,0	60,0	4,55	0,59
12	Topu belirlenen hedefe atar.	60	0	0	5,0	48,3	46,7	4,41	0,59
13	Topu istenilen yöne yeterli hızda gönderir.	60	0	0	3,3	45,0	51,7	4,48	0,56
14	Atılan topu gözü ile takip eder.	60	0	0	1,7	45,0	53,3	4,51	0,53
15	Savunma oyuncularından uzaklaşmak için hızlı hareket eder ve paslaşmaya hazırdır.	60	0	0	8,3	50,0	41,7	4,33	0,62
16	Hücum oyuncuları paslaşma yaparken savunma oyuncusunun pozisyonunu dikkate alır.	60	0	0	3,3	53,3	43,3	4,40	0,55
17	Hedefe farklı atış/şutlar kullanır.	60	0	0	5,0	58,3	36,7	4,31	0,56
18	Ebeler mesafeye dikkat ederek uygun hızda paslaşır.	60	0	0	6,7	58,3	35,0	4,28	0,58
19	Pas yakalamaya hazır olduğunda elini hedef alarak gösterir.	60	0	0	8,3	50,0	41,7	4,33	0,62
20	Pas atıldıktan sonra hemen pas alma pozisyonuna geçer.	60	0	0	8,3	48,3	43,3	4,35	0,63
21	Hücum oyuncusu pas almaya hazır olduğunu gösterir.	60	0	0	1,7	50,0	48,3	4,46	0,53
22	Hücum oyuncuları pas almak için boş alanlara yönelir.	60	0	0	1,7	48,3	50,0	4,48	0,53
23	Oyuncu yer kazanmak için topu çapraza atıp topu almak için içe koşar.	60	0	0	16,7	60,0	23,3	4,06	0,63
24	Savunma yaparken önce, geriye, sağa sola kayma adımları kullanır.	60	0	0	43,3	40,0	16,7	3,73	0,73

25	Savunma oyuncularını topu almak için net bir sinyal verir.	60	0	0	26,7	51,7	21,7	3,95	0,69
26	Boşta olan oyuncuya pas atar.	60	0	0	15,0	53,3	31,7	4,16	0,66
27	Savunmacıyı yanıltmak için kayma adımları kullanır.	60	0	0	1,7	56,7	41,7	4,40	0,52
28	İsabetli paslar vermeye çalışır.	60	0	0	30,0	43,3	26,7	3,96	0,75
29	Farklı yönlerle pas verir.	60	0	0	6,7	46,7	46,7	4,40	0,61
30	Bir pasla oyunun yönünü değiştirir.	60	0	0	5,0	43,3	51,7	4,46	0,59
31	Pas almak için boş alana hareket eder.	60	0	0	1,7	51,6	46,7	4,45	0,53
32	Kanatlarda pas almak için hızlı koşar.	60	0	0	5,0	41,7	53,3	4,48	0,59
33	Kanatlarda pas almak için kayma adımları kullanır.	60	0	0	5,0	48,3	46,7	4,41	0,59
34	Kanatlarda pas almak için kayma adımları kullanır.	60	0	0	15,0	51,7	33,3	4,18	0,67
35	Kanatlarda pas almak için aldatma yapar.	60	0	0	8,3	50,0	41,7	4,33	0,62
36	Kanatlardaki oyuncu hücum için en uygun oyuncuya pas verir.	60	0	0	5,0	46,7	48,3	4,43	0,59
37	Savunma yaparken kanattaki oyuncuyu kontrol eder.	60	0	0	5,0	53,3	41,7	4,36	0,58
38	Hücum ve savunma yaparken birlikte çalışır.	60	0	0	3,3	46,7	50,0	4,46	0,56
39	Hücum ve savunma yaparken takım arkadaşları ile iletişim kurar.	60	0	0	1,7	38,3	60,0	4,58	0,53
40	Pas almak için boş alanda ileri hareket eder.	60	0	0	3,3	43,3	53,3	4,50	0,56
41	Uygun pas atmaya ve yakalamaya çalışır.	60	0	0	1,7	53,3	45,0	4,43	0,53
42	Pas mesafesi ve pasın hızını iyi ayarlar.	60	0	0	1,7	51,7	46,7	4,45	0,53
43	Beceri gelişinceye kadar uygun hızda çalışır.	60	0	0	1,7	64,4	33,9	4,32	0,50
44	Hareketi öğrenmeye başlarken pas ve atışları oturarak veya sabit durarak yapar.	60	0	0	6,7	56,7	36,7	4,30	0,59
45	Topu farklı şekilde kontrol etmenin yollarını (elle, koltuk değnekleriyle, tekerlekli sandalye vb) dener.	60	0	0	13,3	55,0	31,7	4,18	0,65
46	Beceriye geliştirmek için yeterli zaman ayırır.	60	0	0	8,3	45,0	46,7	4,38	0,64

$p < 0,05$

Öğretmenlerin Deney Grubu öğrencilerine yönelik “beceri derecelendirme ölçeği”ne ilişkin genel görüşlerinin dağılımı Tablo 5.13’de görülmektedir. Buna göre öğretmenlerin, bazı maddeleri İyi, bazı maddeleri çok iyi, bazı maddeleri ise yetkin buldukları görülmektedir.

Tablo 5.13 incelendiğinde, “Diğer oyuncuların ve alanın kontrolü için baş yukarıdadır” maddesine öğretmenlerin “Yetkin” ($\bar{X} = 4,80$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 5.13 incelendiğinde, “Seçilen malzemeye uygun taşıma şekli (yuvarlama, sürme, paslaşma vb) kullanır” maddesine öğretmenlerin “Yetkin” ($\bar{X} = 4,50$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Yine Tablo 5.13 incelendiğinde öğretmenlerin, “Geçitlerden geçerken top vücuda yakın kontrol edilir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,41$), “Topla hareket ederken hem topu hem engeli görecektir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,38$), “Ani duruşlar ve yön değiştirmeler için hazırlıklıdır” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,38$), “Pas verirken ve alırken karşıdaki oyuncu ile göz teması sağlar” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,43$), “Topu almaya hazır olduğunu vücut pozisyonu ile gösterir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,56$), “Topu iyi takip eder” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,55$), “Uygun atış ve yakalama pozisyonları alır” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,58$), “Pası karşıdaki oyuncunun alabileceği şekilde verir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,55$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 5.13 incelendiğinde öğretmenlerin “Topu yakalamaya hazır olduğunu göstermek için elle bir hedef gösterir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,55$), “Topu belirlenen hedefe atar” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,41$), “Topu istenilen yöne yeterli hızda gönderir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,48$), “Atılan topu gözü ile takip eder” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,51$), “Savunma oyuncularından uzaklaşmak için hızlı hareket eder ve paslaşmaya hazırdır” maddesine “Yetkin”

$(\bar{X} = 4,33)$, “Hücum oyuncularını paslaşma yaparken savunma oyuncusunun pozisyonunu dikkate alır” maddesine “Yetkin” $(\bar{X} = 4,40)$, “Hedefe farklı atış/şutlar kullanır” maddesine “Yetkin” $(\bar{X} = 4,31)$, “Ebeler mesafeye dikkat ederek uygun hızda paslaşır” görüş maddesine “Çok İyi”ye yakın olmakla beraber “Yetkin” $(\bar{X} = 4,28)$ düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Yine Tablo 5.13 incelendiğinde öğretmenlerin “Pas yakalamaya hazır olduğunda elini hedef alarak gösterir” maddesine “Yetkin” $(\bar{X} = 4,33)$, “Pas atıldıktan sonra hemen pas alma pozisyonuna geçer” maddesine “Yetkin” $(\bar{X} = 4,35)$, “Hücum oyuncusu pas almaya hazır olduğunu gösterir” maddesine “Yetkin” $(\bar{X} = 4,46)$, “Hücum oyuncularını pas almak için boş alanlara yönelir” maddesine “Yetkin” $(\bar{X} = 4,48)$, “Oyuncu yer kazanmak için topu çaprazla atıp topu almak için içe koşar” maddesine “Çok İyi” $(\bar{X} = 4,06)$ ve “Savunma yaparken önce, geriye, sağa sola kayma adımları kullanır” görüş maddesine “Çok İyi” $(\bar{X} = 3,73)$ düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Tablo 5.13 incelendiğinde öğretmenlerin “Savunma oyuncuları topu almak için net bir sinyal verir” maddesine “Çok İyi” $(\bar{X} = 3,95)$, “Boşta olan oyuncuya pas atar” maddesine “Yetkin”e yakın olmakla beraber “Çok İyi” $(\bar{X} = 4,16)$, “Savunmacıyı yanıltmak için kayma adımları kullanır” maddesine “Yetkin” $(\bar{X} = 4,40)$, “İsabetli paslar vermeye çalışır” maddesine “Çok İyi” $(\bar{X} = 3,96)$,

“Farklı yönlerle pas verir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,40$) ve “Bir pasla oyunun yönünü değiştirir” görüş maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,46$) düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Tablo 5.13 incelendiğinde öğretmenlerin “Pas almak için boş alana hareket eder” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,45$), “Kanatlarda pas almak için hızlı koşar” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,48$), “Kanatlarda pas almak için kayma adımları kullanır” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,41$), “Kanatlarda pas almak için kayma adımları kullanır” maddesine “Yetkine”e yakın olmakla beraber “Çok İyi” ($\bar{X} = 4,18$), “Kanatlarda pas almak için aldatma yapar” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,33$) ve “Kanatlardaki oyuncu hücum için en uygun oyuncuya pas verir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,43$) düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Yine Tablo 5.13 incelendiğinde öğretmenlerin “Savunma yaparken kanattaki oyuncuyu kontrol eder” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,36$), “Hücum ve savunma yaparken birlikte çalışır” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,46$), “Hücum ve savunma yaparken takım arkadaşları ile iletişim kurar” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,58$), “Pas almak için boş alanda ileri hareket eder” maddesine “Yetkine” ($\bar{X} = 4,50$), “Uygun pas atmaya ve yakalamaya çalışır” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,43$) ve “Pas mesafesi ve pasın hızını iyi ayarlar” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,45$) düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Tablo 5.13 incelendiğinde öğretmenlerin “Beceri gelişinceye kadar uygun hızda çalışır” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,32$), “Hareketi öğrenmeye başlarken pas ve atışları oturarak veya sabit durarak yapar” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,30$), “Topu farklı şekilde kontrol etmenin yollarını (elle, koltuk değnekleriyle, tekerlekli sandalye vb) dener” maddesine “Yetkin”e yakın olmakla beraber “Çok İyi” ($\bar{X} = 4,18$) ve “Beceriye geliştirmek için yeterli zaman ayırır” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,38$) düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

5.8. Kontrol Grubu Öğrencilerinin “Beceri Derecelendirme Ölçeği”ne

İlişkin Genel Görüşleri

Tablo 5.14. Öğretmenlerin Kontrol Grubu öğrencilerine yönelik “beceri derecelendirme ölçeği”ne ilişkin genel görüşleri

M	Beceri derecelendirme ölçeği	N	Katılma Derecesi (%)					$\bar{X}$	ss
			ZYF	ORT	İYİ	Çİ	YTK		
1	Diğer oyuncuların ve alanın kontrolü için baş yukarıdadır.	60	0	0	0	15,0	85,0	4,85	0,36
2	Seçilen malzemeye uygun taşıma şekli (yuvarlama, sürme, paslaşma vb) kullanır.	60	0	0	3,3	33,3	63,4	4,60	0,55
3	Geçitlerden geçerken top vücuda yakın kontrol edilir.	60	0	0	3,3	38,4	58,3	4,55	0,56
4	Topla hareket ederken hem topu hem engeli görecektir şekilde ilerler.	60	0	0	10,0	43,3	46,7	4,36	0,66
5	Ani duruşlar ve yön değiştirmeler için hazırlıklıdır.	60	0	0	10,0	28,3	61,7	4,51	0,67
6	Pas verirken ve alırken karşıdaki oyuncu ile göz teması sağlar.	60	0	0	3,3	30,0	66,7	4,63	0,55
7	Topu almaya hazır olduğunu vücut pozisyonu ile gösterir.	60	0	0	10,0	30,0	60,0	4,50	0,67
8	Topu iyi takip eder.	60	0	0	1,7	20,0	78,3	4,76	0,46
9	Uygun atış ve yakalama pozisyonları alır.	60	0	0	5,0	30,0	65,0	4,60	0,58
10	Pası karşıdaki oyuncunun alabileceği şekilde verir.	60	0	0	8,3	20,0	71,7	4,63	0,63
11	Topu yakalamaya hazır olduğunu göstermek için elle bir hedef gösterir.	60	0	0	8,3	31,7	60,0	4,51	0,65
12	Topu belirlenen hedefe atar.	60	0	0	0	25,0	75,0	4,75	0,43
13	Topu istenilen yöne yeterli hızda gönderir.	60	0	0	1,7	43,3	55,0	4,53	0,53
14	Atılan topu gözü ile takip eder.	60	0	0	0	33,3	66,7	4,66	0,47
15	Savunma oyuncularından uzaklaşmak için hızlı hareket eder ve paslaşmaya hazırdır.	60	0	0	10,0	48,3	41,7	4,31	0,65
16	Hücum oyuncuları paslaşma yaparken savunma oyuncusunun pozisyonunu dikkate alır.	60	0	0	11,7	53,3	35,0	4,23	0,64
17	Hedefe farklı atış/şutlar kullanır.	60	0	0	5,0	40,0	55,0	4,50	0,59
18	Ebeler mesafeye dikkat ederek uygun hızda paslaşır.	60	0	0	3,3	43,3	53,4	4,50	0,56
19	Pas yakalamaya hazır olduğunda elini hedef alarak gösterir.	60	0	0	8,3	53,4	38,3	4,30	0,61
20	Pas atıldıktan sonra hemen pas alma pozisyonuna geçer.	60	0	0	11,7	45,0	43,3	4,31	0,67
21	Hücum oyuncusu pas almaya hazır olduğunu gösterir.	60	0	0	1,7	40,0	58,3	4,56	0,53
22	Hücum oyuncuları pas almak için boş alanlara yönelir.	60	0	0	5,0	41,7	53,3	4,48	0,59
23	Oyuncu yer kazanmak için topu çapraz atıp topu almak için içe koşar.	60	0	0	20,0	43,3	36,7	4,16	0,74
24	Savunma yaparken önce, geriye, sağa sola kayma adımları kullanır.	60	0	0	41,7	48,3	10,0	3,68	0,65
25	Savunma oyuncuları topu almak için net bir sinyal verir.	60	0	0	35,0	31,7	33,3	3,98	0,83
26	Boşta olan oyuncuya pas atar.	60	0	0	25,0	40,0	35,0	4,10	0,77
27	Savunmacıyı yanıltmak için kayma adımları kullanır.	60	0	0	10,2	40,6	49,2	4,38	0,66
28	İsabetli paslar vermeye çalışır.	60	0	0	33,3	28,3	38,4	4,05	0,85

29	Farklı yönlerde pas verir.	60	0	0	5,0	30,0	65,0	4,60	0,58
30	Bir pasla oyunun yönünü değiştirir.	60	0	0	3,3	33,4	63,3	4,60	0,55
31	Pas almak için boş alana hareket eder.	60	0	0	5,0	40,0	55,0	4,50	0,59
32	Kanatlarda pas almak için hızlı koşar.	60	0	0	1,7	38,3	60,0	4,58	0,53
33	Kanatlarda pas almak için kayma adımları kullanır.	60	0	0	1,7	50,0	48,3	4,46	0,53
34	Kanatlarda pas almak için kayma adımları kullanır.	60	0	0	23,3	40,0	36,7	4,13	0,76
35	Kanatlarda pas almak için aldatma yapar.	60	0	0	8,3	46,7	45,0	4,36	0,63
36	Kanatlardaki oyuncu hücum için en uygun oyuncuya pas verir.	60	0	0	15,0	36,7	48,3	4,33	0,72
37	Savunma yaparken kanattaki oyuncuyu kontrol eder.	60	0	0	11,7	38,3	50,0	4,38	0,69
38	Hücum ve savunma yaparken birlikte çalışır.	60	0	0	8,5	39,0	52,5	4,44	0,65
39	Hücum ve savunma yaparken takım arkadaşları ile iletişim kurar.	60	0	0	1,7	48,3	50,0	4,48	0,53
40	Pas almak için boş alanda ileri hareket eder.	60	0	0	1,7	35,0	63,3	4,61	0,52
41	Uygun pas atmaya ve yakalamaya çalışır.	60	0	0	1,7	33,3	65,0	4,63	0,51
42	Pas mesafesi ve pasın hızını iyi ayarlar.	60	0	0	1,7	31,7	66,6	4,65	0,51
43	Beceri gelişinceye kadar uygun hızda çalışır.	60	0	0	5,0	43,3	51,7	4,46	0,59
44	Hareketi öğrenmeye başlarken pas ve atışları oturarak veya sabit durarak yapar.	60	0	0	13,3	48,3	38,4	4,25	0,67
45	Topu farklı şekilde kontrol etmenin yollarını (elle, koltuk değnekleriyle, tekerlekli sandalye vb) dener.	60	0	0	20,0	48,3	31,7	4,11	0,71
46	Beceriye geliştirmek için yeterli zaman ayırır.	60	0	0	13,3	28,3	58,4	4,45	0,73

$p<0,05$

Öğretmenlerin Kontrol Grubu öğrencilerine yönelik “beceri derecelendirme ölçeği”ne ilişkin genel görüşlerinin dağılımı Tablo 5.13’te görülmektedir. Buna göre araştırmaya katılanlar öğrencilerin görüş maddelerinin bazı maddeleri İyi, bazı maddeleri çok iyi, bazı maddeleri ise yetkin buldukları görülmektedir.

Tablo 5.14 incelendiğinde, “Diğer oyuncuların ve alanın kontrolü için baş yukarıdadır” maddesine öğretmenlerin “Yetkin” ($\bar{X} = 4,85$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 5.14 incelendiğinde, “Seçilen malzemeye uygun taşıma şekli (yuvarlama, sürme, paslaşma vb) kullanır” maddesine öğretmenlerin “Yetkin” ($\bar{X} = 4,60$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Yine Tablo 5.14 incelendiğinde öğretmenlerin, “Geçitlerden geçerken top vücuda yakın kontrol edilir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,55$), “Topla hareket ederken hem topu hem engeli görecektir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,36$), “Ani duruşlar ve yön değiştirmeler için hazırlıklıdır” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,51$), “Pas verirken ve alırken karşıdaki oyuncu ile göz teması sağlar” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,63$), “Topu almaya hazır olduğunu vücut pozisyonu ile gösterir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,50$), “Topu iyi takip eder” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,76$), “Uygun atış ve yakalama pozisyonları alır” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,60$), “Pası karşıdaki oyuncunun alabileceği şekilde verir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,63$) düzeyinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 5.14 incelendiğinde öğretmenlerin “Topu yakalamaya hazır olduğunu göstermek için elle bir hedef gösterir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,51$), “Topu belirlenen hedefe atar” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,75$), “Topu istenilen yöne yeterli hızda gönderir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,53$), “Atılan topu gözü ile takip eder” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,66$), “Savunma oyuncularından uzaklaşmak için hızlı hareket eder ve paslaşmaya hazırdır” maddesine “Yetkin”

$(\bar{X} = 4,31)$, “Hücum oyuncularını paslaşma yaparken savunma oyuncusunun pozisyonunu dikkate alır” maddesine “Çok İyi”ye yakın olmakla beraber “Yetkin” $(\bar{X} = 4,23)$, “Hedefe farklı atış/şutlar kullanır” maddesine “Yetkin” $(\bar{X} = 4,50)$, “Ebeler mesafeye dikkat ederek uygun hızda paslaşır” görüş maddesine “Çok İyi”ye yakın olmakla beraber “Yetkin” $(\bar{X} = 4,50)$ düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Yine Tablo 5.14 incelendiğinde öğretmenlerin “Pas yakalamaya hazır olduğunda elini hedef alarak gösterir” maddesine “Yetkin” $(\bar{X} = 4,30)$, “Pas atıldıktan sonra hemen pas alma pozisyonuna geçer” maddesine “Yetkin” $(\bar{X} = 4,31)$, “Hücum oyuncusu pas almaya hazır olduğunu gösterir” maddesine “Yetkin” $(\bar{X} = 4,56)$, “Hücum oyuncularını pas almak için boş alanlara yönelir” maddesine “Yetkin” $(\bar{X} = 4,48)$, “Oyuncu yer kazanmak için topu çapraza atıp topu almak için içe koşar” maddesine “Çok İyi” $(\bar{X} = 4,16)$ ve “Savunma yaparken önce, geriye, sağa sola kayma adımları kullanır” görüş maddesine “Çok İyi” $(\bar{X} = 3,68)$ düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Tablo 5.14 incelendiğinde öğretmenlerin “Savunma oyuncuları topu almak için net bir sinyal verir” maddesine “Çok İyi” $(\bar{X} = 3,98)$, “Boşta olan oyuncuya pas atar” maddesine “Yetkin”e yakın olmakla beraber “Çok İyi” $(\bar{X} = 4,10)$, “Savunmacıyı yanıltmak için kayma adımları kullanır” maddesine “Yetkin” $(\bar{X} = 4,38)$, “İsabetli paslar vermeye çalışır” maddesine “Çok İyi” $(\bar{X} = 4,05)$,

“Farklı yönlerle pas verir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,60$) ve “Bir pasla oyunun yönünü değiştirir” görüş maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,60$) düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Tablo 5.14 incelendiğinde öğretmenlerin “Pas almak için boş alana hareket eder” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,50$), “Kanatlarda pas almak için hızlı koşar” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,58$), “Kanatlarda pas almak için kayma adımları kullanır” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,46$), “Kanatlarda pas almak için kayma adımları kullanır” maddesine “Yetkine”e yakın olmakla beraber “Çok İyi” ($\bar{X} = 4,13$), “Kanatlarda pas almak için aldatma yapar” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,36$) ve “Kanatlardaki oyuncu hücum için en uygun oyuncuya pas verir” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,33$) düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Yine Tablo 5.14 incelendiğinde öğretmenlerin “Savunma yaparken kanattaki oyuncuyu kontrol eder” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,38$), “Hücum ve savunma yaparken birlikte çalışır” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,44$), “Hücum ve savunma yaparken takım arkadaşları ile iletişim kurar” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,48$), “Pas almak için boş alanda ileri hareket eder” maddesine “Yetkine” ($\bar{X} = 4,61$), “Uygun pas atmaya ve yakalamaya çalışır” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,63$) ve “Pas mesafesi ve pasın hızını iyi ayarlar” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,65$) düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

Tablo 5.14 incelendiğinde öğretmenlerin “Beceri gelişinceye kadar uygun hızda çalışır” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,46$), “Hareketi öğrenmeye başlarken pas ve atışları oturarak veya sabit durarak yapar” maddesine “Çok İyi”ye yakın olmakla birlikte “Yetkin” ($\bar{X} = 4,25$), “Topu farklı şekilde kontrol etmenin yollarını (elle, koltuk değnekleriyle, tekerlekli sandalye vb) dener” maddesine “Yetkin”e yakın olmakla beraber “Çok İyi” ($\bar{X} = 4,11$) ve “Beceriye geliştirmek için yeterli zaman ayırır” maddesine “Yetkin” ($\bar{X} = 4,45$) düzeyinde görüş belirttikleri görülmektedir.

5.9. Öğretmenlerin Grup Değişkenine Göre Beceri Gözlem Formuna İlişkin Görüşleri

Tablo 5.15. Araştırmaya katılan öğretmenlerin grup değişkenine göre beceri gözlem formuna ilişkin görüşleri

Madde	Grup	Katılma Düzeyleri			χ^2	p
		3	4	5		
10	Kontrol	5	12	43	7,711	0,021*
	Deney	1	24	34		
12	Kontrol	0	15	45	11,413	0,003*
	Deney	3	29	28		

Araştırmaya katılan öğretmenlerin grup değişkenlerine göre beceri gözlem formuna ilişkin görüşlerinin incelendiği Tablo 5.15 incelendiğinde sadece 10. ve 12. maddelerde anlamlı farklılık ($p < .05$) olduğu görülürken diğer maddelerde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 5.15 incelendiğinde öğretmenlerin grup değişkenine göre “Pası karşıdaki oyuncunun alabileceği şekilde verir” görüşüne ilişkin görüşlerinde

anlamli farklılığın olduğu belirlenmiştir ($\chi^2 = 7,711$; $p < .05$). Pası karşıdaki oyuncunun alabileceği şekilde verir görüşüne öğretmenlerin, kontrol grubu öğrencilerine yönelik testte daha fazla katıldığı görülmüştür. Öğretmenlerin, deney grubuna yönelik testte bu görüşü daha az katılmasındaki sebep öğrencilerin bu beceriyi kurallarıyla birlikte ve daha iyi bir şekilde öğrendiğini düşünmüş olmaları söylenebilir.

Yine Tablo 5.15 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin grup değişkenine göre “Topu belirlenen hedefe atar” görüşüne ilişkin görüşlerinde anlamli farklılığın olduğu belirlenmiştir ($\chi^2 = 11,413$; $p < .05$). Topu belirlenen hedefe atar görüşüne öğretmenlerin kontrol grubu öğrencilerine yönelik testte daha fazla katıldığı görülmüştür. Daha önce de belirttiğimiz gibi öğretmenlerin deney grubu öğrencilerine yönelik testte bu görüşü daha az katılmasının sebebinin öğrencilerin bu beceriyi kurallarıyla birlikte ve daha iyi bir şekilde öğrendiğini düşünmüş olmaları söylenebilir.

5.10. Araştırmaya Yönelik Beden Eğitimi Öğretmenlerin Görüşleri

Tablo 5.16. 7. Sınıfta uygulanan FEK'e yönelik öğretmen görüşleri

Sorular	Öğretmen	Öğretmen İfadeleri
Uygulanan kartlar öğrencilerin düzeyine uygun mu?	Ö1-Ö2	Kartlar öğrenci düzeylerine uygundur. Öğrenciler Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri gibi derslerde bu yöntemi kullanırken beden eğitimi derslerinde kullanmamışlardır. Öğrenciler kartları kullanırken yönlendirme ihtiyacı duymuşlardır.
Öğrenciler kartları ve etkinlikleri rahat anlayabildiler mi?	Ö1-Ö2	Öğrenciler uygulamaya diğer derslerden aşına oldukları için anlamakta büyük problemler yaşamadılar ancak bazı durumlarda yönlendirme ihtiyacı duymuşlardır.
Öğrencilerin katılımı sağlandı mı?	Ö1	Sınıfların yoğun olması öğrencilerin derse katılımına engel olmamıştır. Öğrencilerin tamamının katılımı sağlanmıştır.
Sınıf kontrolü rahat sağlanabildi mi?	Ö1	Öğrencilerin derse tamamının katılım göstermesi sınıf kontrolünü sağlamada küçük sıkıntılar yaşansa da genel olarak hakimiyet sağlanmıştır.
Öğrenciler eğlendi mi?	Ö2	Eğitim sistemimizin sınav odaklı olmasından dolayı öğrenciler beden eğitimi derslerini dört gözle beklemektedirler. Fiziksel etkinlik kartlarının derste uygulanması hem derse çeşitlilik katmış hem de öğrencilerin eğlenmesini sağlamıştır.
Öğrenciler kartları işlerken bireysel mi yoksa grup halinde mi hareket ettiler?	Ö1	Akran eğitimi ve fiziksel etkinlik kartları öğrencilerin derse aktif katılımında etkili bir yöntemdir. Öğrenciler derslere istekli katıldıkları için hem bireysel hem de gruplar halinde hareket ettiler.
Öğrenciler etkinlikler yapılırken arkadaşlarına saygılı davrandılar mı?	Ö1-Ö2	Öğrenciler etkinliklere hem bireysel hem de grup halinde katılarak birbirlerine saygılı davrandılar.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlara göre 7. sınıflara uygulanan fiziksel etkinlik kartları ve akran eğitimi için iki Beden Eğitimi öğretmeni, yöntemin

uygun olduğunu ancak öğretmen yönlendirmesine ihtiyaç duyulduğunu, uygulama sırasında tüm sınıflarda genel olarak sınıf kontrolünün sağlandığını belirtmişlerdir. Ancak bazı durumlarda öğretmen yönlendirmesine ihtiyaç duyulduğunu belirten öğretmenler, öğrencilerin büyük çoğunluğunun uygulamaya katıldığını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmenler, artık eğitim sistemimizde klasik yöntemlerin yerine yeni proje ve yöntemlerin denenmesi ve monotonluğun dışına çıkılması gerektiği görüşünde de birleşmişlerdir. Fiziksel etkinlik kartlarını derslerinde uygulayan Beden Eğitim ve Spor öğretmenlerinin görüşlerine göre fiziksel etkinlik kartları öğrencilerde başarı, öz yönetim ve sosyalleşmeyi sağladığı, derse katılımı arttırdığı, iletişim becerilerini geliştirdiği, eğlenceli ve öğretici bulmuşlardır.

5.11. Araştırmaya Yönelik Öğrencilerin Genel Görüşleri

Tema 1: Fiziksel Etkinlik Kartlarının Kullanımına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Öğrenciler genellikle matematik, fen bilimleri, Türkçe gibi derslerde kullandıkları fiziksel etkinlik kartlarını ve akran eğitimini beden eğitiminde ilk defa kullandıklarını belirtmişlerdir. Genel olarak yöntemi farklı bulduklarını, ders anlatımlarında heyecanlandıklarını belirtmişlerdir. Ancak yöntem sayesinde akranlarıyla etkili iletişim kurma yollarını öğrendiklerini, sosyalleştiklerini ve yardımlaşmayı öğrendiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin fiziksel etkinlik kartları ve akran eğitiminin kendilerine güven konusunda önemli katkıları olduğunu da belirtmişlerdir. Yine öğrencilerin büyük bir çoğunluğu fiziksel etkinlik kartları ile ders işlemenin yararlı olduğunu, kartlarla ders işlemekten zevk aldıklarını ve derslerde kartları kullanmanın öğrencilerin hareket becerisini

artırdığı yönünde ortak görüş bildirmişlerdir. Bu görüşlerin nedeni; oyunların farklı ve çeşitli olması, dersi öğretmenin yönlendirmesi olmadan işlemleri gibi etkenler olabilir. Öğrenciler fiziksel etkinlik kartlarının ve akran eğitiminin bütün okullarda uygulanması gerektiği görüşünü de belirtmişlerdir.

Ö1-Ö2-Ö5: Bu yöntemi daha önce fen bilgisi ve matematik derslerinde kullanmıştık. Beden eğitimi dersinde ilk defa kullandık. Bu yöntem sayesinde beden eğitimi derslerimiz daha zevkli geçti.

Ö2-Ö4-Ö7: Bu yöntemi beden eğitimi derslerimizde ilk defa kullandık. Çok güzel bir yöntem. Ders sunumlarımızı yaparken çok heyecanlandık.

Ö1-Ö3-Ö6: Bu yöntemi ilk defa kullandık. Bu yöntem sayesinde derslerde heyecanımızı attık ve arkadaşlarımızla birlikte öğrendik.

Ö2-Ö4-Ö9: Bu yöntem sayesinde hem derslerimizi daha eğlenceli işledik hem de arkadaşlarımızla olumlu ilişkiler kurabildik.

Tema 2: Fiziksel Etkinlik Kartlarının Faydalı Olup Olmadığına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Ö1-Ö7-Ö8: Bu yöntem sayesinde derslerimiz eğlenceli ve verimli geçti. Fiziksel etkinlik kartlarının faydalı olduğunu düşünüyorum.

Ö2-Ö5-Ö7: Fiziksel etkinlik kartları hem eğitici hem de öğretici olduğu için faydalı bir yöntemdir.

Ö1-Ö5-Ö10: Bu yöntem ile derslerde öğretmen olup dersleri biz de anlattık. Dersleri anlatırken hem arkadaşlarımıza öğrettik hem de kendimiz öğrendik. Bu yöntemin faydalı olduğunu düşünüyorum.

Çalışmada fiziksel etkinlik kartlarının hareket becerilerini arttırdığı yönündeki bulgusu Hürmeriç (80), İrez (83) ve Özkan (84)'nın yaptıkları çalışma ile desteklenmiştir. Hürmeriç (80) tarafından yapılan çalışmada Beden Eğitimi ve Spor derslerinde öğrencilerin aktif oldukları zamanda genelde beceri öğrendiklerini, İrez (83) tarafından yapılan araştırmada ise fiziksel etkinlik kartları uygulama sonrasında ders içeriğindeki değişime bakıldığında öğrencilerin beceri öğreniminin arttığı ve öğrencilerin fiziksel etkinlik kartlarındaki etkinliklerden hoşlandığı belirtilmiştir. Özkan (84) yaptığı çalışmada fiziksel etkinlik kartlarının temel alınarak yapılan program sonucunda hafif derecede zihinsel engelli çocuklarda motor beceriler üzerinde etkili sonuçlar alındığını tespit etmiştir.

6. TARTIŞMA

Bu araştırmada ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının akran değerlendirmesi yöntemi ve fiziksel etkinlik kartları tekniğiyle işlenen derslerde akran öğretimi yönteminin etkileri incelenmiştir. Araştırma sonucunda geleneksel öğretim metoduna göre akran öğretimi yönteminde öğrenci akademik başarılarının daha yüksek olduğu belirlenirken beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının da olumlu yönde geliştiği belirlenmiştir.

Akran öğretimi yöntemi uygulanırken öğretmenler sadece bir gözlemci ve yol gösterici rolündedir. Öğrenciler müfredatta bulunan temel beceri ve kavramları birbirlerine anlatır, sorunları tartışır, öğrenciler arkadaşlarına öğretirken aynı zamanda kendileri de öğrenirler. Akran öğretimi uygulama yöntemimiz literatürde bulunan Podolner (85), Crouch ve Mazur (86), Topping (87), Can (93), Yardım (78), Yavuz (94), Yeşiloğlu (95), Dölek (96), Yaşar (97) ve Özcan (98)'ın çalışmalarıyla benzer özelliklerde yapılmıştır.

Yöntemin uygulanması sonucunda öğrencilerde performans artışı gözlenirken, ders becerilerinin geliştiği, öğrencilerin öğretirken kendilerinin de öğrendiği, derse karşı ilgisi az olan öğrencilerin derse katılımının sağlandığı ve ders başarısının yükseldiği, derse karşı ilgisi yüksek olan öğrencilerin derslerde daha fazla eğlenerek öğrendiği tespit edilmiştir. Araştırmamızın bu bulguları literatürde var olan Mazur (75), Crouch ve Mazur (86), Yavuz (94), Yeşiloğlu (95), Dölek (96), Yaşar (97), Özcan (98), Eryılmaz (99), Tokgöz (100) ve Demirci ve Çirkinoğlu (101)'nin çalışmalarıyla örtüştüğü görülmüştür.

Öğrencilerin, arkadaşlarına becerileri öğretirken sabırlı ve daha açıklayıcı olmaya çalıştıkları ve değerlendirmede arkadaşlarına adaletli yüksek notlar vererek olumlu yorumlarda ve yapıcı eleştirilerde bulundukları araştırma sonucunda tespit edilmiştir. Bu bulgu literatürde var olan Demirci ve Yavuz (94), Yeşiloğlu (95), Dölek (96), Yaşar (97), Özcan (98), Çirkinoğlu (101), Gülçek (102), Mazlum (103), Çelik (104), Güvey Aktay (105), Cebeci (106) ve Biri (107)'nin çalışmalarındaki bulgularla paralellik göstermektedir.

Fiziksel etkinlik kartlarının öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini arttırdığı yapılan araştırma sonucunda belirlenmiştir. Öğrencilerin beceri öğretim seviyelerinde artış görülürken serbest oyun oynama düzeylerinde önemli derecede azalma meydana geldiği görülmüştür. Fiziksel etkinlik kartlarına öğretmenler, öğrencileri egzersize teşvik etmiş, onları yönlendirmiş ve gözlemlemiştir. Kontrol grubundaki öğretmenler ise gözlemleme yerine öğrencileri yönetme ve anlatma becerilerine yönelmiştir.

Hürmeriç (80), öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini, ders içeriklerini ve öğretmen davranışlarını, bu unsurlar arasındaki ilişkiyi özel ve devlet okullarını karşılaştırarak incelediği çalışmasında, Ankara ilindeki özel ve devlet okullarında görev yapmakta olan 19 öğretmenden oluşan bir örneklem grubu kullanmıştır. Araştırma kapsamında ilköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinden oluşan 144 kişilik grubu toplam 36 saat SOFIT gözlem aracı ile gözlemlemiştir. Araştırma sonucunda fiziksel etkinlik kartlarının kullanımının öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyini artırdığını tespit etmiştir. Öğrenciler öğrenmeye hazır oldukları zamanlarda beceri öğrenmişlerdir. Araştırmamızda elde ettiğimiz bulgular bu bulgularla örtüşmektedir.

Hürmeriç ve arkadaşları (108) ortaokul öğrencilerinin fiziksel aktivite seviyelerini ölçtüğü çalışmada, örneklem grubu olarak 128 öğrenci SOFIT programı ile gözlenmiş öğrencilerin ders süresinin %9,07'sini oturarak, %54,85'ini ayakta durarak, %26,7'sini yürüyerek ve %9,89'unu da koşarak geçirdiği belirlenmiştir. Öğrencilerin ders süresinin %35,97'sini yürüyerek ve koşarak geçirdiği araştırma sonucunda belirlenmiştir. Araştırmamızdaki bulgular Hürmeriç ve arkadaşlarının yapmış olduğu çalışmayla benzerlik göstermektedir.

Araştırmamızda öğrencilerin ders süresinin büyük bir bölümünü orta ve yüksek şiddette aktivite yaparak geçirdikleri bulunmuştur. Simons-Morton ve arkadaşları (109)'nın beden eğitimi ve spor dersindeki öğrencileri gözledikleri çalışmada, öğrencilerin %16,1'inin orta ve yüksek şiddette aktivite yaptıklarını bulmuşlardır. Yine McKenzie ve arkadaşları (88)'nin da 430 tane ortaokulda gözlemledikleri öğrencilerin orta ve yüksek şiddetteki egzersiz oranlarının %48,5 olduğunu tespit etmişlerdir. Araştırmamızın bulguları literatürde var olan çalışmaların bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

Dudley ve arkadaşları (90)'nın beden eğitimi derslerinde öğrencilerin aktivite düzeylerini, ders içeriklerini ve öğretmen davranışlarını tespit etmek amacıyla yaptıkları çalışmada örneklem olarak 6 ay boyunca 6 okuldaki 81 beden eğitimi dersini SOFIT gözlem yöntemi kullanarak gözlemlemiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin beden eğitimi derslerinde %56,9'unun orta düzeyden şiddetli düzeye kadar aktif oldukları belirlenmiştir. Derslerin %44'ü oyuna ayrılırken %6'sı da beceri öğretime ayrılmıştır. Öğretmenlerin %31'i ise öğrencileri fiziksel aktiviteye teşvik etmiştir. Araştırmamızda öğrencilerin büyük bir kısmının orta ve yüksek şiddetli düzeye kadar aktif olduğu gözlenirken,

öğretmenlerin büyük çoğunluğunun öğrencileri fiziksel aktiviteye teşvik ettikleri gözlenmiştir. Çalışmamız kapsamındaki öğrencilerin de ders süresinin bir kısmını oyuna ayırdığı gözlenmiştir. Araştırma bulgularımız literatürümüzde var olan çalışmaların bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

Araştırmamızda beden eğitimi ve spor derslerindeki öğrencilerin cinsiyet değişkenlerine göre kız öğrenciler lehinde anlamlı farklılık olduğunu tespit ettiğimiz çalışmamızda, kız öğrencilerin davranış ve tutum düzeylerinde artış gözlenmesine rağmen erkek öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerinin ve beden eğitimi derslerine yönelik tutumlarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Literatürdeki çalışmalarda erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha fazla hareketli oldukları ve öğretmenlerin ders süresini sadece öğrencilerin gözlemlemek ve ders dışı uygulamalarla ilgilenerak geçirdikleri tespit edilmiştir. Bizim araştırmamızda elde ettiğimiz bulgular da bu bulgularla örtüşmektedir.

Kudaş ve arkadaşları (110)'nın 11-12 yaş grubunda bulunan çocukların fiziksel aktivite ve beslenme alışkanlıklarını incelemek amacıyla Ankara'da yaşayan 106 kız ve 92 erkek olmak üzere toplam 198 kişiye anket uygulanmıştır. Anket sonucunda okul dışında erkek çocukların %76,1'inin, kız çocukların %34,0'ünün fiziksel aktivite yaptıkları belirlenirken, okul içerisinde ise erkek çocukların %94,6'sının ve kız çocuklarının da %17,0'sinin aktif olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda elde ettiğimiz bulgularda da erkek öğrencilerin ders sürecinde kız öğrencilere göre daha yüksek düzeyde aktivitelere katılım göstermiş ve ders süreci boyunca derse daha aktif katıldıkları belirlenmiştir. Araştırmada elde ettiğimiz bulgular literatürdeki bulgular ile benzerlik göstermektedir.

7. SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmada elde edilen bulgulara dayanılarak şu sonuçlara varılmıştır.

Öğrenciler beden eğitimi dersinde fiziksel etkinlik kartları ve akran eğitimi kullanımını genel olarak olumlu bulmuşlardır. Mevcut eğitim sisteminin yorucu etkisini öğrenciler beden eğitimi dersleri sayesinde atmaları nedeniyle hem uygulama öncesinde hem de uygulama sonrasında beden eğitimi derslerine olumlu tutumlar geliştirdiği belirlenmiştir. Ancak uygulama dersi sevmeyen ve derste aktif olmayan öğrencilerin derse katılmasında etkili oldukları yapılan analizler sonucunda belirlenmiştir. Yine özgüven eksikliği yaşamalarından dolayı derse katılamayan pasif öğrencilerin derse aktif katılımını sağlamada da etkili bir yöntem olmuştur. Ayrıca yöntemin bir diğer olumlu yönü ise sınıf yoğunluğundan etkilenmemesidir. Öğrencilerin hem bireysel hem de gruplar halinde derslere katılmaları hem olumlu bağlılık duygusunu geliştirirken hem de ders kontrolünü sağlamayı kolaylaştırmaktadır.

Yine öğrencilerin akran eğitimi sayesinde arkadaşlarına bilgi aktarımında bulunması öğrencilerde hem yardımlaşmayı hem de sosyalleşmeyi geliştirmektedir. Uygulamanın cinsiyete göre etkisini incelediğimizde kız öğrencilerin beden eğitimi derslerine olan tutumlarını daha çok arttırdığı araştırmanın bulguları arasında yer almaktadır. Erkek öğrencilerin beden eğitimi derslerine olan tutumlarının yüksek düzeyde olması tutum artışında büyük farklılık göstermemiştir. Uygulamanın test zamanına göre etkisine baktığımızda da öğrenci tutumlarında olumlu yönde etki ettiği belirlenirken bu artışın yüksek düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Bunun nedeni öğrencilerin beden eğitimi derslerine uygulama öncesinde de olumlu tutum beslemeleri gösterilebilir.

Fiziksel etkinlik kartları ve akran eğitimine ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde ortaokullarda beden eğitimi ve spor derslerinde akran eğitiminin etkinliğini, fiziksel etkinlik kartlarının kullanılması sonucunda öğrencilerin beceri öğrenme ve beden eğitimi ve spor derslerine karşı olumlu tutumlar geliştirdiği görüşlerine sahip oldukları belirlenmiştir. Uygulama ile öğrencilerin daha mutlu ve bilgiyi kendi üreten kişiler olduklarını da belirtmişlerdir. Uygulamanın öğrenci düzeylerine uygun olduğunu, öğrencilerde özgüven duygusunu geliştirdiğini belirtmişlerdir. Yine sınıf mevcutlarının kalabalık olmasının yöntemi uygulamada engel olmadığını belirten öğretmenler öğrencilerin bireysel ve grup halinde hareket etmeleri sınıf yönetimini kolaylaştırdığını da belirtmişlerdir. Yine yöntemin derslerde pasif olan, dersi sevmeyen ve çekingenlik gösteren öğrencilerin derslere aktif katılımını sağladığı öğretmen görüşlerinde belirtilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik son test tutum puanları, ön test tutum puanlarına göre yükselmiştir. Buna karşılık farklı gruplarda bulunmanın öğrencilerin tutum puanları üzerinde anlamlı farklılığa yol açmadığı belirlenmiştir.

Öğrencilerin beceri gözlem formu sonuçlarına bakıldığında hem kontrol grubunun hem de deney grubunun aynı cevapları vermeleri öğrencilerin beden eğitimi dersini sevdikleri ve derslerde eğlendikleri için becerileri yapmakta zorlanmamaktadırlar denilebilir.

Fiziksel aktivite kartlarının ders içeriklerine olan etkileri incelendiğinde, derslerin beceri ağırlıklı işlenmesinin, oyun ve serbest oyun oranlarının düşmesini sağlamıştır. Kontrol grubunda ise oyun ve serbest oyun oranlarının

süreç içerisinde artış gösterdiği de araştırma sonucunda elde edilen tespitler arasında yer alır. Fiziksel etkinlik kartlarının öğrenciler üzerinde gösterdiği olumlu etkiler kadar öğretmen davranışları üzerinde de olumlu etkilerinin olduğu araştırma sonucunda ulaşılan bulgulardan birisidir. Geleneksel öğretim yöntemlerinde öğretmenlerin öğrencileri egzersize yönlendirme ve teşvik etme davranışlarının daha az olduğu görülürken, fiziksel etkinlik kartlarıyla beden eğitimi öğretmenlerinin egzersize teşvik davranışlarında artış olduğu gözlenmiştir. Ayrıca öğretmenler geleneksel yönteme göre derslerde daha aktif konumda oldukları belirlenmiştir.

Araştırma sonucumuzda elde ettiğimiz veriler sonucunda genel olarak beden eğitimi ve spor derslerinde fiziksel etkinlik kartları kullanılmasıyla öğrencilerin orta ve yüksek düzeyde fiziksel aktivite düzeylerinde az da olsa artış görülmesini sağlamıştır. Fiziksel etkinlik kartlarının içeriğinin beceri içerikli olması derslerin de içeriklerinin beceri ağırlıklı işlenmesine neden olmuştur. Ayrıca beden eğitimi ve spor öğretmenleri fiziksel aktivite kartlarını kullandıkları derslerde öğrencileri daha fazla egzersize teşvik etmişlerdir. Ayrıca öğrencileri serbest bırakma, futbol veya serbest oyun oynamaya müsaade etme davranışlarında da anlamlı düzeyde bir düşüşün olduğu araştırma sonucunda tespit edilmiştir. Fiziksel aktivite kartlarıyla işlenen derslerde öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerine yönelik tutumlarında kız öğrenciler lehine bir artış gözlenmiş olmasına rağmen, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre derslere daha fazla aktif katılım gösterdikleri belirlenmiştir.

Öneriler

1. Elde edilen bulgular benzer yörelere ait iki okuldan elde edilen bulgulardır. Araştırmanın yapıldığı okul sayısı artırılarak daha objektif sonuçlar alınabilir.
2. Öğretmenlere hizmetiçi eğitimler verilerek Fiziksel Etkinlik kartlarının nasıl kullanılacağı ve uygulanacağı anlatılıp örnek uygulamalarla gösterilebilir.
3. Etkinliğin amacına ulaşabilmesi için okulların yeterli materyal desteği sağlanabilir.
4. Etkinlik okulların imkânları göz önünde bulundurularak okul imkânlarına göre uyarlanabilir.
5. FEK görüşleri sadece öğretmen ve öğrenci görüşleriyle değerlendirilmiştir. Değerlendirmeye veli görüşleri de katılabilir.
6. Öğrencilerin derslerde aktiflik düzeylerini arttırabilmek için grup sayısı arttırılabilir.
7. Fiziksel etkinlik kartlarıyla uygulanan faaliyetler öğrencilerin seviyelerine uygun olmalıdır.
8. Beden eğitimi öğretmeni, gerek ders içerisinde gerekse de ders dışında öğrencileri fiziksel aktiviteye yönlendirmelidir.

KAYNAKLAR

1. Çolakoğlu T. Sporun Topluma Yaygınlaştırılması Açısından Okul Sporları. Doktora Tezi. Ankara: Gazi üniversitesi; 2004.
2. Kangalgil M. Dönmez B. İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Görüşleri (Sivas Örneği), Milli Eğitim Dergisi 2003; 159. 20-24.
3. M.E.B. Beden Eğitimi Öğretmen Kılavuzu. İstanbul: M.E. B. Yayınları; . 1997.
4. Özbek O. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Etik İlkeleri ve Bu İlkelere Uyma Düzeyleri. Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı; 2003.
5. Türkmen, F. Eğitimin ekonomik ve sosyal faydaları ve Türkiye’de eğitim ekonomik büyüme ilişkisinin araştırılması. Uzmanlık Tezi. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, 2002.
6. Ereş F. Eğitimin sosyal faydaları. Milli Eğitim Sosyal Bilimler Dergisi, 2005:167.
7. Yetim, A.A. Sosyoloji ve Spor. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları, 2005.
8. Amman M.T., İkizler H.C. ve Karagözoğlu C. Sporda Sosyal Bilimler. İstanbul: Alfa Yayınevi, 2000.
9. Kılıçgil E. Sosyal Çevre-Spor İlişkileri. Ankara: Bağiran Yayınevi, 1985.
10. Keten M. Türkiye’de Spor. 2. Baskı, İstanbul: Polat Ofset, 1993.
11. Yetim A.A. Sosyoloji ve Spor. Ankara: Bağiran Yayınevi, 2011.
12. Devocioğlu S. “Türkiye’de Spor sektörü Stratejilerinin Geliştirilmesi”, Verimlilik Dergisi, 2005:2.
13. Özbaydar S. İnsan Davranışlarının Sınırları ve Spor Psikolojisi. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi, 1983.
14. Parks J.B., Quarterman J. ve Thibault L. Contemporary Sport Management (3rd ed.).United States of America: Edwards Brothers, 2006.
15. Yamaner F. Beden eğitimi ve sporda temel ilkeler. Bursa: Ekin Kitapevi, 2001.
16. Kuru E. Beden eğitimi ve sporda program geliştirme. Ankara: 4. Akşam Sanat Okulu Matbaası, 2000.
17. Lumpkin A. Introduction to physical education, exercise science, and sport studies (6th ed.). New York: McGraw-Hill, 2005.

18. Çelik Z. ve Pulur A. Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı, 2011:115-121.
19. Günsel A. M. İlköğretimde beden eğitimi ve uygulamaları. Ankara: Anı Yayıncılık, 2004.
20. Aracı H. Öğretmenler ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2006.
21. Yolcu İ. Eğitimin bütünlüğü içinde beden eğitimi ve sporun yeri ve önemi. 1. Eğitim kurumlarında beden eğitimi ve spor sempozyumu, İzmir: 19-21 Aralık, 1995:69-72.
22. Özer D.S. ve Özer K. Çocuklarda motor gelişim. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2009.
23. Erhan S.E. Doğu Anadolu Bölgesi İl Merkezlerinde Beden Eğitimi Dersinin İşlenebilirliği, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sorunları ve Bunların Öğrenci Tutumları Üzerine Etkisi. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara, 2009.
24. Şirinkan A., Çalışkan E., Gündoğdu K., Şirinkan S., Bay E. ve Kürkçü R. İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Ve Spor Dersleri Hakkındaki Görüşleri (Erzurum İli Örneği). Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2008:10(1). 53-57.
25. Harmandar İ.H. Beden eğitimi özel öğretim yöntemleri, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2004.
26. Avrupa Komisyonu/EACEA/Eurydice. Avrupa'daki Okullarda Beden Eğitimi ve Spor. Eurydice Raporu. Lüksemburg: AB Yayın Ofisi, 2013.
27. Aras Ö. İlköğretim Kurumları İkinci Kademedeki Öğrenim Gören Öğrenci Ve Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi (Kars İli Örneği). Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara, 2013.
28. Kale R. ve Erşen E. Beden eğitimi ve spor bilimine giriş. Ankara: Nobel Yayıncılık, 2003.
29. Çöndü A. Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım; 1999.
30. Güllü M. Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Araştırılması. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilimdalı; 2007.
31. Pangrazi R.P. Dynamic Physical Education for Elementary School. 10th Edition. Boston: Allyn & Bacon; 2001.
32. Gallahue D.L. Donnelly F.C. Developmental Physical Education for All Children. 4th Edition. IL: Human Kinetics; 2003.

33. Aybek A. Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Ve Ders Dışı Etkinliklere Yönelik Tutumlarında Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Rolü. Yüksek Lisans Tezi. Samsun: 19 Mayıs Üniversitesi; 2007.
34. Yenal T. Çamlıyer H. Saracaloglu A. İlköğretim İkinci Devre Çocuklarında Beden Eğitimi ve Spor Etkinliklerinin Motor Beceri ve Yetenekler Üzerine Etkisi. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi 1999; 4 (3): 15- 16.
35. Temel C. Avşar P. İlköğretim Beden Eğitimi Dersi 1-8. Sınıflar Öğretmen Kılavuz Kitabı. İkinci Baskı. Ankara: M.E.B. Devlet Kitapları Saray Matbaacılık; 2009.
36. McKenzie T.L., Sallis J.F. & Nader P.R. SOFIT: System For Observing Fitness Instruction Time. Journal of Teaching in Physical Education 1991; 11. 195-205.
37. Açık, M. Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı, İstanbul: Yayıncılık Matbaası, 2005:9.
38. İnal A.N. Beden Eğitim ve Spor bilimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2003.
39. Mirzeoğlu N. Spor Bilimlerine Giriş. Ankara: Bağırhan Yayınevi, 2003.
40. MEB. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi Ve Ders Dışı Çalışmaları Rehberi. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 2000.
41. Dalkıran O. ve Tuncel F. Ortaöğretim kurumlarında Beden Eğitimi dersinin seçmeli ders olarak işlenmesinin öğrenciler gözüyle değerlendirilmesi. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 5(1), 2007:37-42.
42. Öztürk F. Toplumsal Boyutlarıyla Spor. Ankara: Bağırhan Yayınevi, 1998.
43. İmamoğlu A.F. Beden Eğitim ve Sporun genel eğitimdeki yeri. Eğitim Dergisi, 1(2), 1992:51-55.
44. Bozkurt N. Üniversite Giriş Sınavı: Sınav Kaygısı İle Başa Çıkma Yöntemleri ve Başa Çıkma Ana-Babanın Rolü. Çağdaş Eğitim Dergisi, 296, 2003:13-18.
45. Graham G.H., Hale S. ve Parker M. Children moving: A reflective approach to teaching physical education. Mt. View, CA: Mayfield, 2004.
46. Reed J.A., Beighle A., Phillips D.A. ve Pangrazi R.P. Promoting lifelong physical activity. Official Journal of the International Council for Health, Physical Education, Recreation, Sport and Dance (ICHPERD-SD) 43(3), 2007:5-9.
47. Öncü, E. ve Güven, Ö. Ana-babaların çocukların Beden Eğitimi dersine katılımına yönelik tutumları. Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 2(2), 2011:28-37.
48. Bucher C.A. Foundations of Physical Education and Sport. 9th Edition. Mosby, Incorporated; 1983.

49. Tamer K. Beden Eğitimi ve Spor Eğitimcilerinin Yetiştirilmesi, I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu. 19-21 Aralık. İzmir: Milli Eğitim Basımevi; 1991.
50. Senemoğlu N. Öğrenci Görüşlerine Göre Öğretmen Yeterlikleri. 2000 Yılında Türk Milli Eğitim Örgütü ve Yönetimi Ulusal Sempozyumu. Ankara: 2001.
51. Yavuzer H. Çocuk Psikolojisi, İstanbul: Remzi Kitabevi; 1999.
52. Tamer K. Pulur A. Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri. Ankara: Ada Matbaacılık; 2001.
53. http://www.uluslararasıilham.org.tr/site/?page_id=82,
54. Sabin V. Integration of TOP Play/ BT TOP sport activities into a progressive primary school games programme. NWCPEA Bulletin. Edition 8, 1997.
55. Roberts D., Leach R., Harries J., Phillips R.W., Newton H.R. ve Jones S. TOP play and BT TOP sport in the North West. The Bulletin of Physical Education, 34(2), 1998:134-145.
56. Harris J., Cale, L. ve Musson H. Evaluation of the impact of the TOP programmes on teaching and learning in primary schools in England. Loughborough University. England, 2007.
57. MEB. (2012). 12 Yıl Zorunlu Eğitim, Sorular-Cevaplar. http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2012/12Yil_Soru_Cevaplar.pdf,
58. Torphe S. Uluslararası İlham Projesi, TOPS Cardları Tanıtımı Ders Notları, Ankara, 2013.
59. Tavşancıl E. Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2002.
60. Ülgen G. Eğitim psikolojisi: Birey ve Öğrenme. Ankara: Bilim Yayınları, 1995.
61. Bernstein D.A., Penner L.A., Stewart, A.C. ve Roy, E.J. Psychology. Boston: Houghton Mifflin Company, 1994.
62. Penner L.A. Social psychology: A contemporary approach. New York: Oxford University Press, 1978.
63. Kağıtçıbaşı Ç. Yeni insan ve insanlar. İstanbul: Evrim Yayınevi, 2005.
64. Berkowitz L. A survey of social psychology. New York: Holt, Rinehartand Winston, 1980.
65. Krech D. ve Crutchfield R.S. (1980). Sosyal psikoloji(çev. E. Güngör). İstanbul: Ötüken Yayınları, 1980.
66. Aronson E., Wilson T.D. ve Akert R.M. Social psychology. (5th edition). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall, 2005.
67. Taylor S. E., Peplau L. A. ve Sears D. O. Social psychology (11th Ed.). New Jersey: Pearson Education International, 1996.

68. İnceoğlu, M. Tutum algı iletişim. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınevi, 2010.
69. Baysal A.C. Sosyal ve örgütsel psikolojide tutumlar. İstanbul: Yalkın Ofset Matbaası, 1981.
70. Sakallı N. Sosyal etkiler. Ankara: İmge Kitapevi, 2001.
71. Tekarslan E., Baysal A.C., Sencan H. ve Kılınç T. Sosyal psikoloji. İstanbul: Filiz Kitapevi, 1989.
72. Usal A., ve Kuşluvan Z. Davranış bilimleri. İzmir: Barış Yayınları, 1999.
73. Kenrick D.T., Neuberg S.L. ve Cialdini R.B. Social psychology: Unraveling the mystery. Boston: Allyn & Bacon, 2005.
74. Zhu, E., Teaching with clickers. Center for Research on Learning and Teaching Occasional Papers, 2007:22, 1-8.
75. Mazur, E., Peer instruction: A user's manual. New York: Prentice Hall, 1997.
76. Mynard, J. & Almarzouqi, I., Investigating peer tutoring. *Elt Journal*, 60(1), 2006:13-22.
77. Topping, K.J., The effectiveness of peer tutoring in further and higher education: A typology and review of the literature. *Higher education*, 32(3), 1996:321-345.
78. Yardım, H.G., Matematik Derslerinde Akran Eğitimi Yaklaşımının 9. Sınıf Öğrencilerine Etkisi Üzerine Eylem Araştırması, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2009.
79. Falchikov, N.,& Blythman, M., Learning together: Peer tutoring in higher education. New York: Psychology Press, 2001.
80. Hürmeriç I. İlköğretim Beden Eğitiminde Öğrencilerin Sağlıkla İlgili Fiziksel Aktivite Seviyelerinin, Ders İçeriğinin ve Öğretmen Davranışlarının Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2003.
81. Gülay O. Ortaöğretim 9. Sınıf Beden Eğitimi Dersinde, İşbirlikli Oyunların Öğrencilerin Sosyal Beceri Düzeylerine ve Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.
82. Yalız D. Beden Eğitimi Dersi Kapsamındaki Fiziksel Etkinlik Oyunlarının İlköğretim Öğrencilerinin Karakter Gelişimleri Üzerindeki Etkisi. Doktora Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2011.
83. İrez S.G., Yaman M., İrez G.B. ve Saygın Ö. Fiziksel Etkinlik Kartları Uygulamasının İlköğretim Beden Eğitimi Derslerindeki Öğretmen Davranışları Üzerine Etkisi. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 2013:1717-1724.

84. Özkan Z. Hafif Derece Zihinsel Engelli Çocuklarda Beden Eğitimi Etkinliklerinin Motor, Sosyal Beceriler Ve Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi. Doktora Tezi. Trabzon : Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2014.
85. Podolner, A.S., Eradicating physics misconceptions using the conceptual change method (Doctoral dissertation), 2000.
86. Crouch, C. H.,& Mazur, E., Peer instruction: Ten years of experience and results. American Journal of Physics, 69(9), 2001:970-977.
87. Topping, K. J., Trends in peer learning. Educational psychology, 25(6), 2005:631-645.
88. McKenzie T.L., Catellier D.J., Conway T., Lytle L.A., Griesse M., Webber L.A., Pratt C.A. ve Elder J.P. Girls' activity levels and lesson contexts in middle school PE: TAAG baseline. Medicine and Science in Sports and Exercise. 38(7), 2006:1229-1235.
89. Hannen J. C., Holt B. J. ve Hatten J. D. Personalized system of instruction model: Teaching health related fitness content in high school physical education. Journal of Curriculum and Instruction, 2(2), 2008:20-33.
90. Dudley D.A., Okely A.D., Cotton W.G., Pearson P. ve Caputi P. Physical activity levels and movement skill instruction in secondary school physical education. Journal of Science and Medicine in Sport, 15, 2012:231-237.
91. MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı, 56 sayılı TTKB Kararı, http://ttkb.meb.gov.tr/dosyalar/programlar/ilkogretim/ortaokul_bedenegitimi.pdf 18 Ekim 2015' te erişildi, 2013.
92. MEB Temel eğitim Genel Müdürlüğü, Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Öğretim Programı, 75 Sayılı TTKB Kararı, <http://tegm.meb.gov.tr/www/oyun-ve-fiziki-etkinlikler-dersi-ogretim-programi/icerik/62> 18 Ekim 2015' te erişildi, 2010.
93. Can Ü.K., Müzik Öğretmenliği Gitar Öğrencileri İçin Geliştirilen Akran Öğretimi Programının Etkililiğinin Sınanması, Doktora Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2009.
94. Yavuz O.C., WEB Tabanlı Akran Ve Öz Değerlendirme Sistemi İle Zenginleştirilmiş Akran Öğretiminin 7. Sınıf Rasyonel Sayılar Konusunda Öğrencilerin Başarı Ve Tutumlarının Üzerine Etkisi, Doktora Tezi, Sakarya: Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2014.
95. Yeşiloğlu Ö., Lise Düzeyinde Elektrikle İlgili Kavramların Öğretimi Üzerine Akran Öğretimi (Peer instruction) Yönteminin Etkisi, Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2015.

96. Dölek O., Akran Etkileşimine Dayalı Yazma Etkinliklerinin 7. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerindeki Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2016.
97. Yaşar A., Akran Öğretim Yönteminin Ortaöğretim Öğrencilerinin Elektrik Ve Manyetizma Konularındaki Kavramsal Anlama ve Tutumlarına Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2016.
98. Özcan O., Akran Öğretimi Yöntemiyle Asitler ve Bazlar Konusunun 12. Sınıflarda Öğretimi: Bir Eylem Araştırması, Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2016.
99. Eryılmaz H., The Effect Of Peer Instruction On High School Students' Achievement and Attitudes Toward Physics (Doctoral Dissertation), Doktora Tezi, Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2004.
100. Tokgöz S.S., Akran Öğretiminin Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Fen Bilgisi Dersi Başarılarına ve Fen Dersine Olan Tutumlarına Etkisi, Doktora Tezi, Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, 2007.
101. Demirci N., Şekercioglu A.G., Akran Öğretimi Yönteminin Üniversite Öğrencilerinin Elektrostatik Konusundaki Başarılarına Etkisi ve Yönelimi. eJournal of New World Sciences Academy (NWSA), 4(1). 2009:37-51.
102. Gülçek N., Öğretmen Adaylarının İdeal Gazlar Konusundaki Fen Başarısına Akran Öğretiminin Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2015.
103. Mazlum E., Işık Konusundaki Kavram Bilgisi Göstergelerinin Akran Öğretimi Uygulamalarıyla İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2015.
104. Çelik E., Akran Değerlendirme Yönteminin İnternet Üzerinden Herkese Açık Kurslarda Kullanımı: Bir Durum Çalışması, Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2015.
105. Güvey Aktay E., İlk Okuma Yazma Öğretiminde Akran İşbirliği, Doktora Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2015.
106. Cebeci S., Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitiminde Akran Destekli Eğitimin Kuramsal Derslerdeki Öğrenci Başarısına Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 2015.
107. Biri H., Akran Değerlendirme Yönteminin Öğretmen Eğitimine Katkısı, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2015.

108. Hürmeriç I., Kirazcı S., Çiçek Ş., İnce M.L., İlköğretim İkinci Kademe Beden Eğitimi Derslerinde Öğrencilerin Fiziksel Aktivite Seviyeleri ve Ders İçeriği. 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Seminer Kitabı, 2002.
109. Simons-Morton BG, Taylor WC, Snider SA, Huang IW and Fulton JE, Observed levels of elementary and middle school children's physical activity during physical education classes. *Preventive Medicine* 1994; 23:437-441.
110. Kudaş S., Ülkar B., Erdoğan A., Çırçı E., Ankara ili 11-12 yaş grubu çocukların fiziksel aktivite ve bazı beslenme alışkanlıkları. *Hacettepe Üniversitesi Spor ilimleri Dergisi* 2005; 16 (1): 19-29.

EKLER

Ek-1: Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ TUTUM ÖLÇEĞİ

Sayın Öğrenci;

Bu ölçek “Ortaokullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Akran Eğitiminin Etkililiği: Fiziksel Etkinlik Kartlarının Kullanımı” adlı bilimsel çalışmada kullanılacaktır. Aşağıda beden eğitimi dersi ile ilgili cümleler bulunmaktadır. Her cümle için beş (5) cevap seçeneği vardır. Her cümleyi dikkatlice okuduktan sonra cümledeki ifadeye ne düzeyde katılıyorsanız, o cevap seçeneğini (X) işaretleyiniz. Cevap seçenekleri arasında doğru ya da yanlış cevap yoktur. Cevap verirken de sadece haftalık ders programınız dahilindeki beden eğitimi derslerini göz önünde bulundurunuz. Lütfen hiçbir soruyu boş bırakmayınız.

Resul AĞIRTAŞ
Yüksek Lisans Öğrencisi

Sınıf/Şube : Cinsiyetiniz: () Kız () Erkek Yaşınız : Tarih:		(5) Tamamen Katılıyorum	(4) Katılıyorum	(3) Kararsızım	(2) Katılmıyorum	(1) Tamamen Katılmıyorum
1	Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum.					
2	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum.					
3	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim.					
4	Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem.					
5	Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum.					
6	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir.					
7	Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim.					
8	Beden Eğitimi ve Spor dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum.					
9	Beden Eğitimi ve Spor dersinde işbirliği duygularım gelişir.					
10	Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir.					
11	Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem.					
12	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım.					
13	Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir.					
14	Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım.					
15	Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır.					
16	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir.					
17	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım.					
18	Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım.					
19	Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım.					
20	Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez.					
21	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum.					
22	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam.					
23	Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker.					
24	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem.					

Ek-2: Akran Eğitimci Gözlem Formu

Bu form her akran eğitimci için ayrı ayrı doldurulmak üzere hazırlanmıştır. Eğitimcileri belirlemek için aşağıda belirtilen derecelendirmeyi kullanınız.

1-Zayıf, 2- Orta, 3- İyi, 4-Çok iyi, 5- Yetkin

Ad-Soyad:		5	4	3	2	1
	Eğitim Teknikleri					
1.	Göz teması					
2.	Beden dili					
3.	Mimikler					
4.	Dinleme becerisi					
5.	Sesinin tonlaması					
6.	Eğitim alanını etkili kullanma					
	Takım Çalışması					
7.	Katılımı sağlama					
8.	Diğer eğitimciler ile etkileşim					
9.	Diğer eğitimcilere destek					
10.	Eğitim alanını paylaşma					
11.	Zor katılımcılarla başa çıkma					
12.	Sıkıntılı durumlara müdahale edebilme					
13.	Konuşmacıları yönetme					
14.	Topluluk önünde konuşma becerisi					
15.	Motivasyonu sağlama					
16.	Güvenli bir eğitim ortamı oluşturma					
17.	Katılımcıları cesaretlendirme					
18.	Programa uyma					
19.	Açık iletişim kurabilme					
	FEK Kartları Kullanımı					
20.	Etkinlik/ oyun ile ilgili açıklamaları anlaşılır yapma.					
21.	Kartlarda belirtilen güvenlik önlemlerini alma.					
22.	Etkinlik/oyun için gerekli malzemeleri sağlama.					
23.	Etkinlik/oyun ile ilgili (öncesi, sırası ve sonrasında) vücudunu nasıl kullanması gerektiğine dair bilgiler verme.					
24.	Etkinlik/ oyunun sağladığı beceriyi geliştirme.					
25.	Taktikleri öğretme zamanını ayarlama.					
26.	Etkinlik/oyunun çeşitlendirilmesini sağlama.					
27.	Değerlendirme etkinliklerini kullanma.					

Ek-3: Beceri Gözlem Formu

Beceri derecelendirme ölçeği, Fiziksel Etkinlik Kartlarında yer alan hücum oyunları ile gelişmesi beklenen becerilerden oluşturulmuştur. Becerileri değerlendirirken sayısal derecelendirmelerin anlamları 1-Zayıf, 2-Orta, 3-İyi, 4-Çok İyi, 5-Yetkin olarak belirlenmiştir.

Öğrencinin Adı-Soyadı:

		5	4	3	2	1
1	Diğer oyuncuların ve alanın kontrolü için baş yukarıdadır.					
2	Seçilen malzemeye uygun taşıma şekli (yuvarlama, sürme, paslaşma vb) kullanır.					
3	Geçitlerden geçerken top vücuda yakın kontrol edilir.					
4	Topla hareket ederken hem topu hem engeli görececek şekilde ilerler.					
5	Ani duruşlar ve yön değiştirmeler için hazırlıklıdır.					
6	Pas verirken ve alırken karşıdaki oyuncu ile göz teması sağlar.					
7	Topu almaya hazır olduğunu vücut pozisyonu ile gösterir.					
8	Topu iyi takip eder.					
9	Uygun atış ve yakalama pozisyonları alır.					
10	Pası karşıdaki oyuncunun alabileceği şekilde verir.					
11	Topu yakalamaya hazır olduğunu göstermek için elle bir hedef gösterir.					
12	Topu belirlenen hedefe atar.					
13	Topu istenilen yöne yeterli hızda gönderir.					
14	Atılan topu gözü ile takip eder.					
15	Savunma oyuncularından uzaklaşmak için hızlı hareket eder ve paslaşmaya hazırdır.					
16	Hücum oyuncuları paslaşma yaparken savunma oyuncusunun pozisyonunu dikkate alır.					
17	Hedefe farklı atış/şutlar kullanır.					
18	Ebeler mesafeye dikkat ederek uygun hızda paslaşır.					
19	Pas yakalamaya hazır olduğunda elini hedef alarak gösterir.					
20	Pas atıldıktan sonra hemen pas alma pozisyonuna geçer.					
21	Hücum oyuncusu pas almaya hazır olduğunu gösterir.					

22	Hücum oyuncularını pas almak için boş alanlara yönelir.					
23	Oyuncu yer kazanmak için topu çaprazla atıp topu almak için içe koşar.					
24	Savunma yaparken önce, geriye, sağa sola kayma adımları kullanır.					
25	Savunma oyuncularını topu almak için net bir sinyal verir.					
26	Boşta olan oyuncuya pas atar.					
27	Savunmacıyı yanıtlamak için kayma adımları kullanır.					
28	İsabetli paslar vermeye çalışır.					
29	Farklı yönlerde pas verir.					
30	Bir pasla oyunun yönünü değiştirir.					
31	Pas almak için boş alana hareket eder.					
32	Kanatlarda pas almak için hızlı koşar.					
33	Kanatlarda pas almak için kayma adımları kullanır.					
34	Kanatlarda pas almak için kayma adımları kullanır.					
35	Kanatlarda pas almak için aldatma yapar.					
36	Kanatlardaki oyuncu hücum için en uygun oyuncuya pas verir.					
37	Savunma yaparken kanattaki oyuncuyu kontrol eder.					
38	Hücum ve savunma yaparken birlikte çalışır.					
39	Hücum ve savunma yaparken takım arkadaşları ile iletişim kurar.					
40	Pas almak için boş alanda ileri hareket eder.					
41	Uygun pas atmaya ve yakalamaya çalışır.					
42	Pas mesafesi ve pasın hızını iyi ayarlar.					
43	Beceri gelişinceye kadar uygun hızda çalışır.					
44	Hareketi öğrenmeye başlarken pas ve atışları oturarak veya sabit durarak yapar.					
45	Topu farklı şekilde kontrol etmenin yollarını (elle, koltuk değnekleriyle, tekerlekli sandalye vb) dener.					
46	Beceriye geliştirmek için yeterli zaman ayırır.					

Ek-4: FEK Uygulaması Öğrenci Belirlemede Kullanılan “Kimdir Bu?” Testi

KİMDİR BU TESTİ?

AÇIKLAMA: Aşağıda sınıf arkadaşlarınızı tanımlama olasılığı bulunan sorular bulunmaktadır. Bu soruları dikkatlice okuyunuz. Her soru için sınıf arkadaşlarınızdan kimi/ kimleri tanımıyor ya da kimi hatırlatıyorsa o sorunun karşısına arkadaşınızın adını ve soyadını yazınız. Aynı isim birden fazla yazılabilir. Sorunun sizi tanımladığını düşünüyorsanız kendi ad ve soyadınızı yazınız. Sorunun kimseyi tanımlamadığını düşünüyorsanız boş bırakabilirsiniz. Cevaplarınızı kimseye göstermeyiniz.

Resul AĞIRTAŞ

Yüksek Lisans Öğrencisi

Öğrencinin Adı Soyadı:

SORULAR:

1. En çok sevilen kimdir?
2. Her zaman herkese yardım etmek isteyen kimdir?
3. Sürekli olarak arkadaşlarıyla birlikte olmaktan hoşlanan kimdir?
4. Arkadaşlarına kibar ve nazik davranan kimdir?
5. Arkadaşlarına saygılı davranan kimdir?
6. Her zaman düzenli olan kimdir?
7. Arkadaşlarıyla her zaman iyi geçinen kimdir?
8. Hoşgörülü olan kimdir?
9. Engellilere karşı ilgili olan kimdir?
10. Fiziksel etkinliklerde başarılı olan kimdir?
11. Arkadaşlarına bildiklerini öğretmekten hoşlanan kimdir?
12. İletişim becerileri iyi olan kimdir?
13. Takım çalışmalarının lideri kimdir?
14. En güvenilir olan kimdir?
15. Sorumluluklarını bilen kimdir?
16. Sınıfta herkese yardımcı olan kimdir?
17. Arkadaşları tarafından aranan, onunla birlikte çalışılmak istenen kimdir?
18. Soğukkanlı olan ve düşünerek hareket eden kimdir?
19. Kavgadan hiç hoşlanmayan kimdir?
20. Arkadaşlarının başarısından mutlu olan kimdir?

SORULAR

1. En çok sevilen.....
2. Her zaman herkese yardım etmek isteyen.....
3. Sürekli olarak arkadaşlarıyla birlikte olmaktan hoşlanan
4. Arkadaşlarına kibar ve nazik davranan
5. Arkadaşlarına saygılı davranan
6. Her zaman düzenli olan
7. Arkadaşlarıyla her zaman iyi geçinen.....
8. Her zaman hoşgörülü olan
9. Engellilere karşı ilgili olan.....
10. Fiziksel etkinliklerde başarılı olan
11. Arkadaşlarına bildiklerini öğretmekten hoşlanan.....
12. İletişim becerileri iyi olan
13. Takım çalışmalarının lideri
14. En güvenilir olan.....
15. Sorumluluk sahibi.....
16. Sınıfta herkese yardımcı olan.....
17. Arkadaşları tarafından aranan, onunla birlikte çalışılmak istenen.....
18. Soğukkanlı olan ve düşünerek hareket eden
19. Kavgadan hiç hoşlanmayan
20. Arkadaşlarının başarısından mutlu olan.....

Ek-5: Kimdir Bu Testi Değerlendirme Tablosu

[illegible]

Ek-6: Akran Öğretici Onay Formu**AKRAN ÖĞRETİCİ ONAY FORMU**

.....MÜDÜRLÜĞÜNE

2015-2016 eğitim öğretim yılında “Ortaokullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Akran Eğitiminin Etkililiği: Fiziksel Etkinlik Kartlarının Kullanımı” adlı araştırma için aşağıda kimlik bilgileri belirtilen öğrencilerin akran eğitimci olarak, belirtilen program dahilinde görevlendirilmesi hususunda; Gereğini arz ederim.

Akran Eğitimci Adı-Soyadı	Sınıfı	TC. Kimlik No

Ek-7: Akran Öğretici Veli İzin Formu**AKRAN ÖĞRETİCİ VELİ İZİN FORMU****Sayın Veli,**

2015-2016 eğitim öğretim yılında “Ortaokullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Akran Eğitiminin Etkililiği: Fiziksel Etkinlik Kartlarının Kullanımı” adlı araştırma için aşağıda velisi bulunduğumoğlum/kızım, akran eğitimcisi olmasını kabul ediyorum.

Veli
Ad Soyadı

Ek-8: FEK Akran Eğitimi Programı

1. Gün: Tanışma, gönüllü onam formlarının alınması.

Araştırma sürecinin ve akran eğitimcilerinin araştırma için öneminin açıklanması.

Günlüklerin nasıl tutulacağına açıklanması.

2. Gün: Buz kırma etkinlikleri ile katılımcıların kaynaşmasının sağlanması

3. Gün: Akran eğitimi nedir? Örnek; Akran eğitimi uygulamaları ve araştırmalarının açıklanması. Soru –Cevap

4. Gün: FEK kartlarının tanıtımı. Beden eğitimi ve spor dersinde nasıl kullanıldığının örnekler ile açıklanması

5. Gün: Uygulamalı FEK kartları eğitimi. Haftanın değerlendirilmesi

6. Gün: Uygulamalı FEK kartları eğitimi (Mor Kartlarda 1,2 ve 3'üncü Etkinlik)

7. Gün: Uygulamalı FEK kartları eğitimi (Mor Kartlarda 4,5 ve 6'ncı Etkinlik)

8. Gün: Uygulamalı FEK kartları eğitimi (Mor Kartlarda 7,8 ve 9'uncu Etkinlik)

9. Gün: Uygulamalı FEK kartları eğitimi (Mor Kartlarda 10 ve 11'inci Etkinlik)

10. Gün: Eğitimin değerlendirilmesi ve akran eğitiminin tamamlanması.

Ek-9: Anket Uygulama İzni

T.C.
ELAZIĞ VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 79137285-605-E.5200334
Konu : Anket İzni.

10.05.2016

VALİLİK MAKAMINA

İlgi :a) MEB'e Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri 2012/13 sayılı Genelgesi,
b) Fırat Üniversitesi Rektörlüğü Genel Sekreterliği'nin 02/05/2016 tarih ve 11611387/402.03.01/41490 sayılı yazısı.

Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Resul AĞIRTAŞ'ın, "Ortaokullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Akran Eğitiminin Etkinliği: Fiziksel Etkinlik Kartlarının Kullanımı (Elazığ İl Örneği)" konulu tez çalışmasına veri oluşturmak amacıyla yapacağı anket çalışmasını Müdürlüğünüze bağlı Maden İlçesi Maden Atatürk Ortaokulu ve Sivrice İlçesi Sivrice Cumhuriyet Ortaokulları'nda öğrenim gören öğrencilere yönelik uygulamak için izin isteği, ilgi(b) yazı ile bildirilmiştir.

Konu ile ilgili olarak Müdürlüğümüz AR-GE Biriminde MEB'e bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Genelgesi'ne bağlı olarak oluşturulmuş olan Bilimsel Araştırma İzni Değerlendirme Komisyonu 09/05/2016 tarihinde Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Şubesi AR-GE Biriminde toplanarak başvuru hakkında gerekli incelemeyi yapmış olup, söz konusu uygulama çalışmasının Müdürlüğümüze bağlı Maden İlçesi Maden Atatürk Ortaokulu ve Sivrice İlçesi Sivrice Cumhuriyet Ortaokulları'nda öğrenim gören öğrencilere yönelik gönüllülük esasına dayalı olarak, kurum idaresinin izni dahilinde eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde **09 - 27 Mayıs 2016** tarihleri arasında uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

İlhan MAKİNİST
Müdür a.
Şube Müdürü

OLUR
10.05.2016
Ahmet BAĞLITAŞ
Vali a.
Milli Eğitim Müdürü

E-Devletli Elektronik İmza
10-05-2016

Pınar TAŞEL
VHKİ

Akpınar Mah.Kolordu Cad.No:5 23100 /ELAZIĞ
Elektronik Ağ: <http://elazig.meb.gov.tr>
e-posta: elazigmecm@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: A.AKARSEVEN H.K.I.
Tel : (0 424) 238 30 24
Faks : (0 424) 233 36 70

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evrak.sorgu.meb.gov.tr> adresinden b3b5-9fa5-38c7-8f55-8d83 koda ile teyit edilebilir.

Ek-10: Etik Kurul Kararı

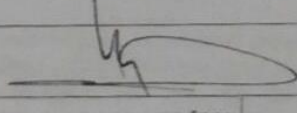
T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı

ETİK KURUL KARARI

TOPLANTI TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR NO	ÇALIŞMACININ ADI SOYADI
05.01.2016	01	07	Yrd. Doç. Dr. Mustafa KARADAĞ

KARAR

“Ortaokullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Akran Eğitiminin Etkililiği: Fiziksel Etkinlik Kartlarının Kullanımı (Elazığ İl Örneği)” konulu çalışma etik kurulumuzda görüşülmüş olup; çalışmanın etik kurallara uygun olduğuna oybirliğiyle karar verilmiştir.

Prof. Dr. Mustafa KAPLAN (Başkan)			
Prof. Dr. Engin ŞAHNA (Üye)	İmza	Prof. Dr. Neriman ÇOLAKOĞLU (Üye)	İmza
Prof. Dr. Süleyman Serdar KOCA (Üye)	İmza	Prof. Dr. Demet ÇİÇEK (Üye)	İmza
Prof. Dr. Sefa KAZANÇ (Üye)	Bulunmadı	Prof. Dr. Ertan EVİN (Üye)	Bulunmadı
Doç. Dr. Erdal TAŞKIN (Üye)	Bulunmadı	Doç. Dr. Fatih FIRDOLAŞ (Üye)	İmza
Doç. Dr. Yalın Kılıç TÜREL (Üye)	İmza	Doç. Dr. Alper Osman ÖĞRENMİŞ (Üye)	İmza
Doç. Dr. Murat SUNKAR (Üye)	İmza	Doç. Dr. Yüksel SAVUCU (Üye)	Bulunmadı
Doç. Dr. Funda GÜLCÜ BULMUŞ (Üye)	İmza	Yrd. Doç. Dr. Nurhan HALİSDEMİR (Üye)	İmza

Ek-11: Fiziksel Etkinlik Kartlarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Ben Tugba Kiret

Hocamız bize fiziksel etkinlik kartları ve akron eğitiminin öğrenciler için uygun olup olmadığını anlattı.

Akron eğitiminde ben de ders anlatırken oradaydım. Arkadaşıma önceden hazırlanıp hocamız eşliğinde ders anlattım. Ders olduktan kayıtlı verici ve zeukli geçti.

Sadece sıkıntım sınıfı kontrolde biraz görüldüm.

Akron eğitiminde arkadaşlarımı sahip olması istersen işbirliğini yapabileceğini bacerisini beden eğitimi dersiyte öğretilmektedir. Beden eğitiminde akron eğitimini çok uygun bir yöntemdir. Oyun ve fiziksel etkinlikler öğrenciler için gelişimleri için önemli bir role sahiptir.

Bence bütün okullarda fiziksel etkinlik kartları ve akron eğitimi uygulanmalı çünkü hem zeukli hem aldıkları önemli bir etkinlikleri.

Ben İrem Onak

Akran eğitimi ve fiziksel etkinlik kartları hakkında hocamız bize bilgi verdi. Ve sınıftan bir kaç öğrenci seçti. Seçilenler arasında ben de vardım önce yapamayacağımı düşünmüştüm. Ama hocamızın yardımıyla yapmaya karar verdim.

Fiziksel etkinlik kartlarından Pas ver oyununu arkadaşlarıma anlattım ve onları oyunla kattım. Öğrenci arkadaşlarıma Pas verirken ve alırken karıdaki oyunla göz teması sağlanmasını. Topu iyi takip etmeyi öğrettim. Eğittiğimden emin olunca çok sevindim. Birilerine birşeyler öğretmenin mutluluğu verdiğini anladım. Herşeyin hocamızla daha önce bize top verir diye basketbol ya da voleybol oynardık ama bu fiziksel etkinlik kartları hem klasığın dışında çok zevkli ve eğlenceli.

Akran Eğitimi kişinin kendini daha iyi ifade etmesini ve kendine olan özgüvenini ortaya çıkarmada çok etkili. Bence bundan okullarda uygulanır.

Bugün dersimizde Akran Eğitimi'ni istedik. Ben öğretmen oldum arkadaşlarıma birşeyler öğretmek için mutluluk verdi bora Sınıfı kontrol etmede biraz görsel seçtim. Sınıfın durumu ni bakan arkadaşlar vardı. Onlarda daha sonra oyuna katılınca biraz daha iyi oldu, dezavantajı sınıfı kontrol edememe bera.

Bütün okullarda uygulamadını isterim çünkü derisi sıkıcı olmaktan kurtarıp alıştırılmış futbol, hentbol, basketbol gibi oyunlar klasikleşmişti ama fiziksel etkinlik kartları ve akran eğitimi derisi sıkıcı olmaktan kurtarıp hem çok zevkli hemde dikkat çekici

Fiziksel etkinlik kartlarında kolaydan zora yöntemini uygulayarak istedik. ve anladım ki beden eğitimde de uygulanması iyi olur

NİSA ALTUNSAĞ

Ek-12: Öğrenci Günlükleri

Sevgili Günlüğüm;

Hastanin 5 günü içinde 7 saat teorik ders işlenekten artık yorulmuş. Beden eğitimi dersinin gelmesi veya boş ders gelmesi için dua ediyorum. Beden Eğitimi Öğretmenimin bizim sınıfta farklı bir yöntemle ders işleyeceğini diye Akras Eğitiminin bahsedti öğrenci sesimi yaptı ve Arkadaşlarım tarafından bekle sesimide Benim bu haftaki konum mor kartlardan "Öp sürme" konusu beden Eğitimi dersimide alan sesimi yaptım arkadaşlarımı seçtim konumu anlatım. 5 dakikada olsa öğretmen gibi oldum. Hen epeydim hem de arkadaşlarımı eğlendirdiğimi düşünüyordum. Çünkü tüm sınıf etkenliğe katıldı ve beni alkışladılar. Çok mutlu oldum. Birilerine bir şeyler öğretmek beni mutlu etmişti sevgili günlüğüm.....

Sevgili günlük;

Öğretmenimiz Beden Eğitimi dersinde Akran Eğitimi diye uygulanan bir eğitim için sınıfta öğrenciler arasında bir sorum yaptık ve Akran Eğitmeni olarak seçildim. 10 günlük eğitim sonrasında bulunduğum sınıfta ders anlatma sırası bana gelmişti. Heyecanlıydim ama öğretmen rolünde olmaktan çok hoşuma gitmişti. Haftalarsa ailemle paylaşıp durdum. Fiziksel etkinlik kollarında "Beş par" oyunu isimli rolbenzeri kolları yaptım, öğrenci seçimini yaptım ve dedi 15 dk boyunca ben anlatım izledim. Öğretmenimin sadece beni ve arkadaşlarımı gözlemliyor, bana his maddede etmekte. Kendime olan güvenim artmış, kendimin önemli olduğunu hissi almıştım. Benim için yeni bir başlangıçtı sanki eğitimim için... Sevgili günlük işte böyle geçti günüm.

Sevgili Günlük

Bugün sunum yapan bir diğer kişi 7-A sınıfında Hilal Büşra Sahin oldu.

Baştan söylemek isterim. Hilal benim hem cinsim olduğu için hem de başarılı ve sunumunu güzel bir şekilde sunduğu için güzel yorumları hak ediyor.

Sunumu başarılı bir şekilde bitirdi. Sınıfı hakikîndi ve anlattığını yapabiliyordu.

Sevgili Günlük

Musa'dan sonra Mehmet Yaşar Arıcı sunumunu
başladı. Mehmet'in sunumunda gayet başarılıdır
çünkü o tam olarak anlattığı konuyu yapıyordu.
Mehmet'in antrenman yaparak geldiği gözle
görünüyordu. Zaten konusu, anlattığı oyun biraz
antrenman isteyen bir oyundu.

Mehmet'in bir diğer önemli başarısı ciddiyet!
Üzerinde taşınmasıdır. Bu nedenle sunumunu başarılı,
bir şekilde tamamladı.

Sevgili Gülşahım;

Beden Eğitimi dersinde bu hafta ki öğretmen olan Arkadaşımız Bahadır sertkaya oldu. Bahadır Arkadaşımız konuşması ve durumu ile iyiydi. Anlatıcılığı konuyu öncelikle bize anlatı ne yapmamız gerektiği konusunda bizi bilgilendirirdi. Uygulanmayış gösteriminde beni de sermiştiki kendi uygulamasına. Anca biraz çok konuşmayı seven biri olduğu için uygulamayı biraz sık geç başlamıştık. Biraz kendini öyle kaptırmıştı ki arkadaşlara öğretmen gibi bağırmağı baslırdı. Öğretmenimiz ders boyunca gözlemleyip notlar tutuyordu. Sınıfta eğlendik dersimizi sıkımdan işledik kimse gülmeyin altında fazla beklemeyen uygulamayı yapıyordu. Hepimiz Aktif bir şekilde derin işimizi sağlıyoruz. Birbirimize yardımcı oluyor. Ders yoğunluğumuzun stresin uzak bir şekilde Beden Eğitimi dersinde attık. Tabiki benimde sesime ve ders anlatmaya hevesim birde artmıştı. Kendi konuma daha çok çalışıp daha eğlenceli nasıl ders işlerim diye kendi kendime notlar tutuyorum. Bir daha ki ders saatini dört gözle bekliyorum.

Sevgili b nl k

Sıra bana geldi. Akılmda en basta kendini bir  ğretmen gibi hissedeyim için cok heyecanlıydım. Ama bir süre sonra olması gerekeni yaptım ve heyecanımı yendim.

Sunumuma ba ladım. Cok güzel bir duyguda kendini adeta bir Beden Hocası gibi hissettim.

Ve bu his hem heyecanımı azalttı, hem de  zmini yüceltti.

Özellikle sunum sonrası hoca "cok iyisin" dedi. Kalbim duracaktı. Ben bu akron eğitimini cok sevdim. Hatta ileride belki Beden Hocası olurum. Hayırlısı...

Sevgili Cennetlik

Ve sıra yine bana geldi. Bu sunumumu yaparken geçen haftokinden daha güzel yaptığımı düşünüyorum.

Çünkü git gide alıyorum ve bu sunumumu yapmayı kolaylaştırıyor. Bana bu hafta senki 40 yillik Beden hocasıymışım gibi geldi.

Akran eğitimine git gide alıyorum ve daha çok sermeye başlıyorum.

Bunun en büyük sebebi bizi bu alışkanlığı kazandıran Resul AĞIRTAŞ 'dır. Resul hocayı çok seviyorum. Bereketten yerine göre nasıl davranacağında iyi bilen çok iyi biri.

Sergili Günlük

Bir diğer sunum İrem'in oldu. İrem normal hayatta olduğu gibi  ak sakindi.

İrem  nden bekl n i yaptı ve  ak sakin ve güzel bir sekilde sunumunu yaptı.

Onun için  ak sakinlik sunumu beni ve tüm sınıptakileri etkiledi. Şahsen ben  ak beğendim.

Ek-13: Uygulamaya İlişkin Deney Grubu Öğrencilerine Ait Fotoğraflar

EK-14: Kontrol Grubuna Ait Fotoğraflar

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı	Resul Ağırtaş	
Doğum Yeri	Maden / Elazığ	
İletişim Bilgileri	Elazığ Gazi Ortaokulu 536 372 03 09	
Kariyer Hedefi	Eğitim ve Kariyer Geçmişime Uygun Bir Kariyer Fırsatı Yakalamak.	
Eğitim Bilgileri	Yüksek Lisans	2017: Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı ve 2014: Fırat Üniversitesi Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalı
	Lisans	Fırat Üniversitesi 2009 Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 2017 Spor Fakültesi Antrenörlük Bölümü
	Lise	Maden İmam Hatip Lisesi
	Ortaokul	Maden İmam Hatip Ortaokulu
	İlkokul	Maden Atatürk Ortaokulu
Mesleki Deneyim	2017: Elazığ Gazi Ortaokulu: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni, 2015: Maden Atatürk Ortaokulu: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni, 2015: Dicle Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürü, 2013: Dicle Üzümlü Ortaokulu: Müdür Yardımcılığı, 2012: Dicle Üzümlü Ortaokulu: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni ve 2010: Maden Atatürk Ortaokulu: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	
Seminer ve Kurslar	2016: Fırat Üniversitesi Uluslararası Spor Bilimleri Fiziksel Terapi Kongresine <i>The 10th International Conference In Physical Education, Sports And Physical Therapy, November 18-20, 2016, Fırat University, Elazığ, Turkey</i> 2015: 8. Ulusal Spor Bilimleri Öğrenci Kongresi (14-16 Mayıs 2015, Mersin Üniversitesi BESYO) 2015: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Çalıştayı: ODTÜ 2015: Öğrenci Kongresi Mersin	
Sporculuk Bilgileri	2016: Anadolu Harput Spor Kulübü: Futbol, 2010: Doğangün Gençlik Spor Kulübü: Futbol, 2006: Fırat Üniversitesi: Badminton 2. Lig, 2005: Akçakiraz Belediye Spor Kulübü: Futbol ve 1999: Maden Spor Kulübü: Futbol	
Yöneticilik Deneyimi	2015: Dicle Gençlik Spor Kulübü 2. Başkanı, 2015: Dicle Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürü 2013: Dicle Üzümlü Ortaokulu: Müdür Yardımcılığı, 2010: Elazığ Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu Yönetim Kurulu Üyeliği ve 2010: Doğangün Gençlik Spor Kulübü Yöneticiliği	
Antrenörlük Deneyimi	2017: Maden Spor Kulübü: Futbol Antrenörlüğü, 2016: Maden Spor Kulübü: Futbol Antrenörlüğü 2015: Dicle Gençlik Spor Kulübü: Futbol Antrenörlüğü, 2010: Doğangün Genlik Spor: Futbol Antrenörlüğü, 2006 -2008: Akçakiraz Spor Kulübü:	

	Yardımcı Antrenörlüğü, Badminton Antrenörlüğü, Hentbol Antrenörlüğü ve Voleybol Antrenörlüğü
Hakemlik Deneyimi	Badminton İl Hakemliği, Güreş İl Hakemliği ve Voleybol İl Hakemliği
Hobiler	Spor, At Biniciliği, Doğa, Dağcılık...
Dernek ve Kulüp Üyelikleri	Dicle Gençlik Spor Kulübü ve Doğangün Gençlik Spor Kulübü
Yayımlanmış Çalışmaları	1- Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 12/6, p. 657-672 DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11463 ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY (THE OPINIONS OF TEACHERS AND ADMINISTRATORS ABOUT TEACHER ASSIGNMENT AND RELOCATION REGULATIONS* Yüksel SAVUCU** - Mustafa KARADAĞ - Resul AĞIRTAŞ İmam Bakır ARABACI - Süreyya Yonca SEZER - Yahya POLAT Ali Serdar YÜCEL) 2- Fırat Üniversitesi Uluslararası Spor Bilimleri Fiziksel Terapi Kongresine The 10th International Conference In Physical Education, Sports And Physical Therapy, November 18-20, 2016, Fırat University, Elazığ, Turkey - P058 AĞIRTAŞ R., KARADAĞ M., SAVUCU Y., SEZER S.Y., KIZAR O. COMPARISON OF EFFICIENCY OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS COURSE OF TURKEY WITH SOME EUROPEAN COUNTRIES (TÜRKİYE İLE BAZI AVRUPA ÜLKELERİNİN BEDEN EĞİTİMİ DERSLERİNİN VERİMLİLİĞİNİN KARŞILAŞTIRILMASI) - P059 AĞIRTAŞ R., SAVUCU Y., KARADAĞ M., ARABACI B.İ., APPOINTMENT AND RELOCATION ON DIRECTING TEACHER OF TEACHERS AND OPINIONS OF PRINCIPALS (MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETMENLERİNİN ATAMA VE YER DEĞİŞTİRME YÖNETMENLİĞİ İLE İLGİLİ YÖNETİCİLERİN VE ÖĞRETMENLERİN GÖRÜŞLERİ) 3- 8. Ulusal Spor Bilimleri Öğrenci Kongresi (14-16 Mayıs 2015, Mersin Üniversitesi BESYO) POS 60. Kur'an, Hadis Ve Ehlisünnet Mezheplerinin Görüşleri Işığında Sporun İslam'daki Yeri Oktay KIZAR, Yüksel SAVUCU, Resul AĞIRTAŞ SÖZ 50. Yedinci, Sekizinci Ve Dokuzuncu Kalkınma Planlarında Eğitimde Hedeflenen Amaçlar ve Gelişmelerinin İncelenmesi Resul AĞIRTAŞ, Yüksel SAVUNCU, M. KARADAĞ, Y. S. BİÇER, O. KIZAR